

STEVEN ERIKSON

dóm řetězů

PŘÍBĚH Z MALAZSKÉ KNIHY PADLÝCH

Steven Erikson

DÓM ŘETĚZŮ

Příběh
z malazské Knihy Padlých

TALPRESS

Copyright © 2002 by Steven Erikson
Translation © 2005 Dana Krejčová
Cover © 2002 by Steve Stone

This edition is published by arrangement with Transworld Publishers,
a division of The Random House Group Ltd. All rights reserved.

Všechna práva vyhrazena. Žádnou část této knihy není dovoleno použít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez souhlasu nakladatele.

ISBN 978-80-7197-535-9

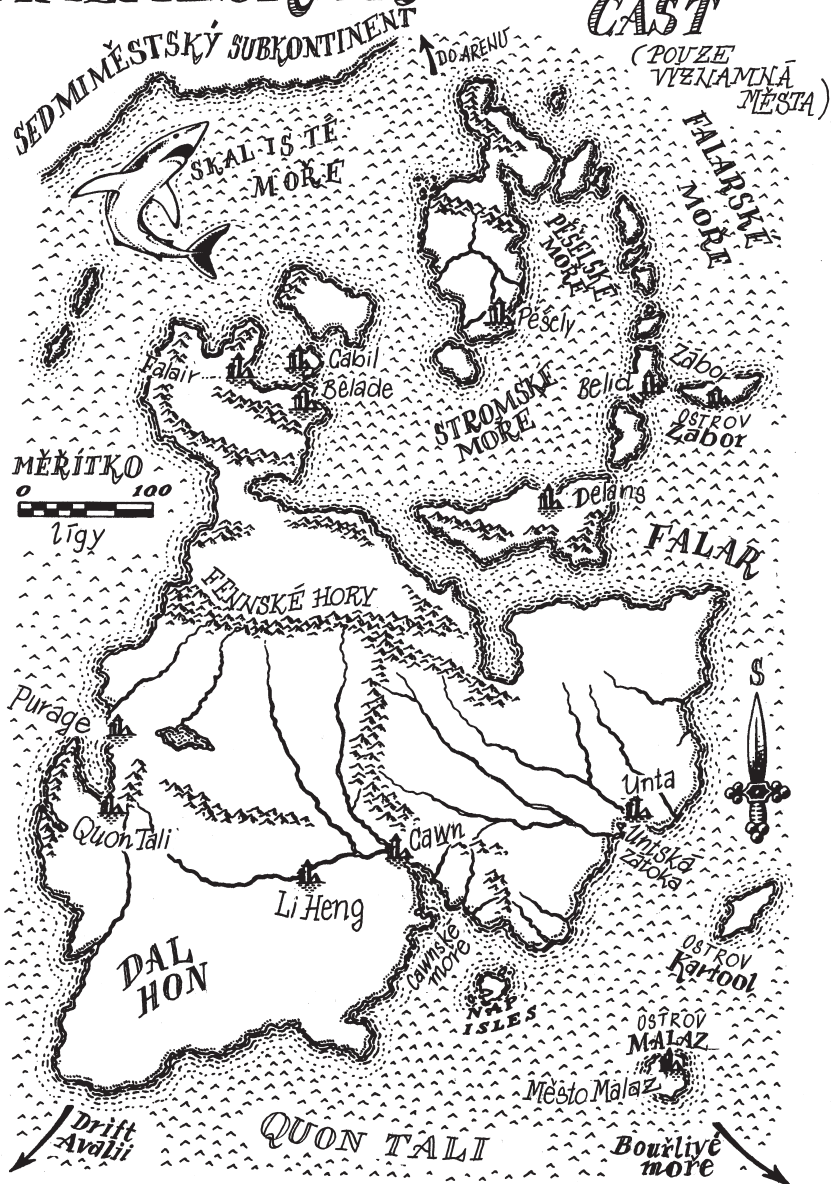
Marku Paxtonovi MacRaemu za ten knokaut.
Tohle celé patří pouze tobě, příteli.

Poděkování

Autor by rád poděkoval svým věrným čtenářům Chrisovi Poroznymu, Richardu Jonesovi, Davidu Keckovi a Marku Paxtonovi MacRaemu. Clare a Bowenovi jako obvykle. Simonu Taylorovi a všem v Transworldu. A úžasným (a trpělivým) zaměstnancům Tony's Bar Italia: Erice, Steveovi, Jessemu, Danovi, Ronovi, Orvillovi, Rhimpymu, Rhei, Cam, Jamesovi, Konradovi, Darrenovi, Rustymu, Philovi, Toddovi, Marnii, Chrisovi, Leah, Adě, Kevinovi, Jakeovi, Jamiemu, Graemovi a oběma Domům. Dále děkuji Darrenu Nashovi (protože kvasnice vždycky vzejdou) a Peteru Cromwtherovi.

MALAZSKÁ ŘÍŠE - HLAVNÍ ČÁST

(POUZE
VZKAMNĀ
MĚSTA)

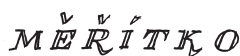

SEVEROZÁPADNÍ GENA

Kolem r. 1160

(PO DOBYTÍ
MALAŽANY)

$D \quad R \quad A$

OÁZA PANÁŘAK SRDCE PARAKU

MĚŘÍTKO

1 km

Duny

STAROVĚKÝ POBŘEŽNÍ HRÉBEN

Duny

- 1 pahorek ša'ik
- 2 z. rampa Psobijců
- 3 Prostřední rampa Psobijců
- 4 v. rampa Psobijců

5

Stará (západní) pobřežní silnice

KAMENÝ LES

H A J

POŘENÉ
MĚSTO

tabok
Psobijců

Duny

KOTLINA

Duny

KORALOVÉ "OSTROVY"

Svepi

→ k horám

O S O B Y

Urųdskų klan Teblorů

Karsa Orlong, mladý válečník
Bairot Gild, mladý válečník
Delum Thord, mladý válečník
Dayliss, mladá žena
Pahlk, Karsův děd
Synyg, Karsův otec

Vojsko pobočnice

pobočnice Tavore
pěst Gamet/Gimlet
T'jantar
pěst Tene Baralta
pěst Blistig
kapitán Keneb
Žrout, jeho adoptivní syn
admirál Nok
komandant Alardis, žena
Nil, záchlumský zaklínač
Nether, záchlumská čarodějka
Temul, Záchlumčan z Vraního klanu (přežil Psí řetěz)
Očko, voják z arenské gardy
Perel, Spár
Lostara Yil, důstojník Rudých čepelí, žena
Gall, vojevůdce chundrylských Spálených slz
Imrál, válečník chundrylských Spálených slz
Kabrňák, mistr Spáru

Marňáci 9. setniny 8. legie

poručík Ranal
seržant Struna
seržant Gesler
seržant Borduk
kaprál Smola
kaprál Bouřňák
kaprál Ořech
Flaška, oddílový mág
Smíška, žena
Koryk, voják, setijský míšenec
Sépie, sapér
Pravda
Pella
Tavos Pond
Píska
Balgrid
Ibb
Snad
Lutes

Vybraní těžké pěchoty 9. setniny 8. legie

seržant Mosel
seržant Sobelon, žena
seržant Tugg
Bystrouš
Uru Hela
Šálek
Krátkonos

Vybraní příslušníci střední pěchoty 9. setniny 8. legie

seržant Balšám
seržant Moak
seržant Thom Tissy
kaprál Smraďoun
kaprál Přípal

kaprál Tulipán
Hrdlořez
Nešťast
Galt
Lob
Kupoun
Ramp
Šikula

Další vojáci Malazské říše

seržant Šňůra, 2. setnina, Ašókův pluk
Ebron, mág, 5. oddíl
Pajda, 5. oddíl
Zvonek, 5. oddíl
kaprál Zlomek, 5. oddíl
kapitán Laskava, 2. setnina
poručík Pores, 2. setnina
Jibb, ehrlitanská garda
Pružník, ehrlitanská garda
Čmára, ehrlitanská garda
vrchní seržant Braven Zub, posádka města Malaz
kapitán Irríz, odpadlík
Sinn, uprchlice
Gentur
Blátomet
Hawl, žena

Nathiové

otrokář Silgar
Damisk
Balantis
Astab
Borrug

Další v Genabakis

Torvald Nom
Klidnost, žena
Ganal

Vojsko sha'ik

sha'ik, vyvolená bohyně Smršti (kdysi Felisín z rodu Paranů)
Felisín mladší, její adoptivní dcera
Toblakai
Leoman S cepy
velemág L'orik
velemág Bidithal
velemág Febryl
Heborik Neviditelné ruce
Kamist Reloe, mág Korbolo Doma
Henaras, čarodějka
Fayelle, čarodějka
Mathok, vojevůdce pouštních kmenů
T'morol, jeho tělesný strážce
Corabb Bhilan Thenu'alas, důstojník v Leomanově kumpanii
Scillara, markytánka
Duryl, posel
Ethume, kaprál
Korbolo Dom, napanský odpadlík
Kasanal, jeho asasín

Ostatní

Kalam Méchar, asasín
Trull Sengar, Tiste Edur
Onrack, T'lan Imass
Řezník, asasín (též znám jako Kvítko)
Apsalar, asasín, žena
Rellok, otec Apsalar
Kotilion, patron asasínů
Poutník
Křížák, ohař stínu

Slepucha, ohař stínu
Darist, Tiste Andii
Ba'ienrok (Správce), poustevník
Ibra Gholan, klanový vůdce T'lan Imass
Monok Ochem, kostěj Logrov T'lan Imass
Haran Epal, T'lan Imass
Olar Shayn, T'lan Imass
Ropušník, démonický zmok
Apt, matrona démonů (aptorianů) stínu
azalan, démon stínu
Panek, dítě stínu
Mebra, špeh v Ehrlitanu
Iskaral Pust, kněz stínu
Mogora, jeho žena, d'ivers
Cynnigig, Jaghut
Phyrlis, Jaghut, žena
Aramala, Jaghut, žena
Icarium, Jhag
Mappo Poříz, Trell
Jorrude, senešal, Tiste Liosan
Malachar, Tiste Liosan
Enias, Tiste Liosan
Orenas, Tiste Liosan

Ú V O B

*Na kraji Rodící se, 943. den lovu
1159. rok spánku Ohnice*

Sedá, nafouknutá a poďobaná těla ležela na bahnitém břehu, kam až oko dohlédlo. Příliv je navršil jako vyplavené dřevo a ta, jež zůstala ve vodě, se převalovala ve vlnách a rozkládající se maso bylo pokryté černými desetinochými kraby. Tvorečkové o velikosti mince se teprve začali prožírat štědrá tabulí, kterou jim roztržení chodby poskytlo.

V moři se odrážely mraky. Nebe i moře měly barvu matně šedého cínu a jednolitý odstín narušovala jen tmavší šed' nánosů bahna a třicet záběrů vesel od břehu rozmazané okrové tóny stěží viditelných svrchních částí zaplavených budov města. Bouře pomínuly a vody mezi troskami potopeného světa se utišily.

Obyvatelé byli pomenší a zavalití, s plochým obličejem a dlouhými, rozpuštěnými světlými vlasy. Jejich svět musel být chladný, vzhledem k tomu, jak teple se oblékali. Když však došlo k roztržení, vše se v okamžení změnilo. Nyní tu bylo dusno a parno a nad mořem se nesl zápach rozkladu.

Moře mělo původ v řece z jiné říše, mohutné, široké tepně sladké vody plné bahna z planin, s povodím zabírajícím snad celý kontinent. Kalné hlubiny byly domovem obrovských sumců a pavouků velkých jako kolo od vozu a mělčiny se hemžily kraby a masožravými rostlinami bez kořenů. Řeka vyprazdňovala svůj prudce tekoucí obsah do této rozlehlé roviny. Trvalo to dny, pak týdny a nakonec měsíce.

Ječící větry bouří, vyvolaných srážkami divokých tropických vzdušných proudů s původním mírným klimatem, s sebou hnaly záplavy vody a před neúprosně stoupající hladinou přišel mor, jenž zabil ty, kteří se neutopili.

Trhlina se právě minulou noc nějak sama zavřela. Řeka z jině říše se vrátila do svého původního koryta.

Pobřeží si již své jméno nezasloužilo, ale Trulla Sengara nic jiného nenapadlo, když se tak vlekl po jeho okraji. Pláž byla samé bahno navršené proti obrovské zdi, jež se táhla od obzoru k obzoru. Zeď odolala záplavám, třebaže nyní přes ni voda přetékala.

Nalevo byla těla a napravo prudký sráz, možná jako osm lidí postavených na sebe. Koruna hráze měla stěží třicet kroků na šířku. To, že zadržela celé moře, šeptalo o magii. Široké, ploché kameny na vrcholku zdi byly od bahna, ale to v horku již zasychalo a na jeho povrchu tancovali hnědošedí brouci a uskakovali Trullu Sengarovi a jeho vězňům z cesty.

Trull měl s touto představou stále potíže. *Vězňové*. Slovo, s nímž dosud zápolil. Nakonec to byli jeho bratři. Rodina. Jejich tváře znal celý život, usmívali se, smáli a – občas – truchlili stejně jako on. Celou dobu stál po jejich boku, ať se dělo cokoliv, ať šlo o slavná vítězství, nebo o zdrcující porážky.

Vězňové.

Nyní se neusmívali. Nesmáli se. Ti, kteří ho chytili, se tvářili chladně.

Co se to z nás stalo.

Pochod skončil. Někdo Trulla Sengara přitlačil, takže si musel kleknout, a nedbal na jeho modřiny, rány a škrábance, z nichž mu dosud tekla krev. Nyní mrtví obyvatelé tohoto světa kdysi zapustili do koruny zdi velké železné kruhy a upevnili je mezi obrovskými kamennými kvádry. Kruhy byly pravidelně rozmístěny po celé délce zdi asi patnáct kroků od sebe, kam až Trull dohlédl.

Teď našly kruhy nové využití.

Trull Sengar měl kolem těla ovinuté řetězy a na zápěstí a kotních okovy. Kolem pasu měl bolestně utažený kovový pás, jehož oky nyní jeho vězňové protáhli řetězy a napnuli je, čímž ho přinutili lehnout si vedle jednoho železného kruhu. Na dolní čelist mu připevnili kovovou rozvorku, přiměli ho otevřít ústa a jazyk mu přitlačili kovovou destičkou.

Začalo stříhání. Dýka opsala kruh na jeho čele a pak kruh přeřala. Hrot se zaryl dost hluboko, aby rýpl do kosti. Do ran mu vetřeli popel. Odsekali mu dlouhý cop, až měl kůži v týle celou rozdrásanou. Do zbývajících vlasů mu vetřeli hustou mast, která

mu je přitiskla k lebce. Během několika hodin mu zbytek vlasů vypadá, takže zůstane do smrti holohlavý.

Stříhání bylo konečné, nevratné oddělení. Nyní z něj byl vyvrženec. Pro své bratry přestal existovat. Nebudou pro něj truchlit. Jeho činy zmizí z jejich vzpomínek spolu s jeho jménem. Jeho rodiče jako by zplodili o jedno dítě méně. Tak to u jeho lidí chodilo, ten nejprísnejší trest – mnohem horší než poprava.

A přece Trull Sengar nespáchal žádný zločin.

A jsme u jádra věci.

Stáli nad ním, a možná teprve teď pochopili, co udělali.

Ticho přerušil známý hlas. „Nyní o něm promluvíme, a jakmile odsud odejdeme, přestane být naším bratrem.“

„Nyní o něm promluvíme,“ zopakovali ostatní a jeden pak dodal: „Zradil tě.“

První hlas byl chladný a nezaznívala z něj škodolibá radost, o níž Trull Sengar věděl, že se skrývá vespod. „Pravíš, že mě zradil.“

„Ano, bratře.“

„Jaký důkaz máš?“

„Jeho vlastní jazyk.“

„Tvrdíš jen ty, že jsi ho slyšel, jak mluví o zradě?“

„Ne, já ho slyšel taky, bratře.“

„Já taky.“

„A co vám všem náš bratr řekl?“

„Řekl, že jsi oddělil svou krev od naší.“

„Že nyní sloužíš tajnému pánovi.“

„Že nás tvá ctižádost dovede ke smrti –“

„Naš celý lid.“

„Takže mluvil proti mně.“

„Mluvil.“

„Svým vlastním jazykem mě obvinil ze zrady našeho lidu.“

„To udělal.“

„A já? Zvažme toto obvinění. Jižní kraje jsou v plamenech. Nepřátelská vojska uprchla. Nepřítel před námi klečí a prosí, aby se mohl stát naším otrokem. Z ničeho jsme vykovali říši. A naše síly stále rostou. Zatím. Co musíme udělat, abychom zesílili, bratři moji?“

„Musíme hledat.“

„Ano. A až najdeme, co musí být nalezeno?“

„Musíme to odevzdat. Tobě, bratře.“

„Víte, proč je to nezbytné?“

„Víme.“

„Znáte oběť, kterou pro vás činím, pro náš lid a pro naši budoucnost?“

„Známe.“

„A přece, zatímco jste hledali, tento muž, náš bývalý bratr, brojil proti mně.“

„To dělal.“

„A horší je, že mluvil na obranu nových nepřátel, které jsme našli.“

„To udělal. Nazýval je čistokrevným rodem a tvrdil, že bychom je neměli zabíjet.“

„Pokud by vskutku byli z čistokrevného rodu, tak by...“

„Neumírali tak snadno.“

„Správně.“

„Zradil vás, bratři.“

„Zradil nás všechny.“

Rozhostilo se ticho. *Aha, teď se s nimi podělíš o svůj zločin. A oni váhají.*

„Zradil nás všechny, bratři, není tomu tak?“

„Ano.“ Znělo to drsně, potichu, mumlavě – sbor pochybujících nejistoty.

Dlouho nikdo nepromluvil, pak, divoce, se stěží ovládaným hněvem: „Správně, *bratři*. Neměli bychom tedy věnovat pozornost tomuto nebezpečí? Této hrozbě zrady, jedu, moru, jenž se pokouší rozdělit naši rodinu? Nebude se šířit? Nebudeme se sem muset vrátit? Musíme být bdělí, bratři. Ve vlastním nitru. I ve společnosti ostatních. Teď jsme o něm promluvili. A teď je pryč.“

„Je pryč.“

„Nikdy neexistoval.“

„Nikdy neexistoval.“

„Opusťme tedy toto místo.“

„Ano, odejděme.“

Trull Sengar poslouchal, dokud jejich kroky na kamenné zdi neutichly. Byl sám, nemohl se hýbat, viděl jen zablácený kámen pod železným kruhem.

Moře šustilo mrtvolami naplavenými podél pobřeží. Krabi pobíhali. Voda dál pronikala maltou, napouštěla kyklopskou hradbu hlasem mumlajících duchů a přepadávala na druhou stranu.

Mezi jeho lidmi platila dávno známá pravda, možná jediná pravda na světě, že příroda bojuje v jediné věčné válce. S jediným nepřítelem. Že pochopit toto znamená pochopit svět. Každý svět.

Příroda má jediného nepřítele.

A tím je nerovnováha.

Hradba zadržovala moře.

Jsou v tom skryta dvě poselství. Bratři moji, copak nevidíte pravdu? Dvě poselství. Hradba zadrží moře.

Prozatím.

Této potopě nic neodolá. Záplavy teprve začaly – což jeho bratři nedokázali pochopit, možná to nikdy nepochopí.

Topení bylo mezi jeho lidmi běžné. Utopení se nikdo nebál. A tak se Trull Sengar utopí. Brzy.

A tušil, že zanedlouho se k němu připojí celý jeho lid.

Jeho bratři narušili rovnováhu.

A příroda to nestrpí.

KNIHA PRVNÍ

TVÁŘE VE SKÁLE

Čím pomaleji řeka teče, tím je bahnitější.

Nathijské rčení

KAPITOLA JEDNÁ

Děti z temného domu
šeré stezky si volí.
Nathijské lidové rčení

Pes roztrhal ženu, starce a dítě, než ho válečníci zahnali do opuštěné pece na kraji vesnice. Zvíře ještě nikdy nepochylovalo. Se zuřivým zápalem strážilo urydské území spolu se svými druhy, byla to pro něj drsná, ale řádná povinnost. Na těle nemělo žádné rány, které by se mu mohly zanítit a tím dovolily duchu šílenství vstoupit do jeho žil. Ani nebylo posedlé pěnivou nemocí. Jeho postavení ve vesnické smečce nikdo nezpochybnil. Vlastně tu nebylo nic, vůbec nic, co by mohlo ten náhlý obrat vyvolat.

Válečníci přitiskli štěkající, kousající šelmu oštěpy ke kulaté zadní stěně hlíněné pece a ubodali ji. Když skončili, viděli, že ratiště mají ohryzaná a kluzká slinami a krví. Železné hroty byly plné vrypů a škrábanců.

Věděli, že šílenství dokáže být skryto, pohřbeno hluboko pod povrchem, nepatrná příměs měnící krev v něco nenávistného. Všechny tři oběti prohlédli šamani. Dvě zemřely na svá zranění, ale dítě se zuby nehty drželo.

S okázalým průvodem ho jeho otec odnesl k Tvářím ve skále, položil ho na palouk před sedm teblorských bohů a tam ho zanechal. Brzy nato zemřelo. Samozřejmě, v bolestech, před tvrdými obličejí vytesanými do skály. Na tom nebylo nic nečekaného. Dítě bylo nakonec příliš mladé, aby se mohlo modlit.

A to vše se pochopitelně událo před mnoha staletími.

Dávno předtím, než sedm bohů otevřelo oči.

Byly to velkolepé příběhy. Domy v plamenech, děti vlečené celé lígy za koňmi. Nízké stěny dlouhého domu jeho dědečka byly přecpané trofejemi z onoho pradávného dne. Poškrábané lebeční kosti, křehce vypadající sanice. Podivné útržky šatů z nějaké neznámé látky, nyní zčernalé kouřem a rozedrané. Malá ouška přibitá na každém volném dřevěném sloupku sahajícím až k doškové střeše.

Důkaz, že Stříbrné jezero je skutečné, že za zalesněnými horami, za hlubokými průsmyky, týden – možná dva – daleko od území klanu Urydů, opravdu existuje. Cesta tam byla nebezpečná, vedla přes území, jež drželi Sunydové a Rathydové, sama pouť byla příběhem legendárních proporcí. Bojovník musel projít nepřátelskými tábory, aniž by ho někdo zahlédl, přičemž tu a tam obrátil kameny kolem ohniště, což byla nejhlubší urážka, musel dnem i nocí unikat lovcům a stopařům, až dorazil na hranici, pak přejít přes hory – a čekal ho neznámý kraj s bohatstvím, o jakém se mu ani nesnilo.

Karsa Orlong dědečkovými příběhy žil a dýchal. Stály jako legie, vzdorné a divoké, před vybledlým, prázdným odkazem Synyga – Pahlkova syna a Karsova otce. Synyga, který za celý svůj život nic nevykonal, který se jen staral o své koně ve svém údolí a nikdy se nevydal na nepřátelské území. Synyga, který byl největší hanbou svého otce i svého syna.

Pravda, nejednou bránil své stádo koní před nájezdníky z jiných klanů, a bránil je dobře, s úctyhodnou divokostí a obdivuhodnou obratností. Jenže to se od někoho z urydské krve čekalo. Urugal Tkadlec byl klanovou tvář ve skále a Urugal byl považován za nejdivočejšího ze sedmi bohů. Ostatní klany měly důvod Urydů se bát.

Synyg však nebyl pro svého syna špatným učitelem, právě naopak, bojovým tancům ho naučil skvěle. Karsa to s krvodřevěnou čepelí uměl na svůj věk nadmíru dobře. Byl počítán mezi nejlepší válečníky klanu. Urydové sice opovrhovali lukem, zato uměli výtečně používat oštěp a atlatl, ozubený kotouč a černý provaz, a Synyg svého syna naučil působivě zacházet i s těmito zbraněmi.

Nicméně něco takového se prostě čekalo od každého otce

klanu Urydů. Karsa nemohl najít žádný důvod, proč by na to měl být hrdý. Bojové tance byly nakonec pouhou přípravou. Sláva byla teprve v tom, co následovalo, v soubojích, nájezdech, krutém udržování krevní msty.

Karsa nehodlal žít tak jako jeho otec. Nehodlal nedělat... *nic*. Ne, on hodlal kráčet stejnou cestou jako jeho děd. A to svědomitěji, než si kdo umí představit. Příliš mnoho z pověsti klanu mělo základ v minulosti. Urydové začali být spokojeni se svým postavením předního klanu mezi Teblory. Pahlk tuto pravdu nejednou zabručel v noci, kdy ho bolely kosti kvůli starým zraněním a hanba, jakou znamenal jeho syn, pálila nejvíce.

Návrat ke starým způsobům. A já, Karsa Orlong, budu velet. Delum Thord je se mnou. I Bairot Gild. Všichni jsme v prvním roce jízven. Vykonali jsme něco úžasného. Zabili jsme nepřítelé. Ukradli koně. Obrátili kameny u ohniště Kellydů a Burydů.

A teď, s novým měsícem a v roce tvého jména, Urugale, utkáme cestu ke Stříbrnému jezeru. A zabijeme děti, které tam přebývají.

Zůstal klečet s hlavou skloněnou na palouku pod Tvářemi ve skále a věděl, že Urugalův obličej vysoko na útesu zrcadlí jeho divokou touhu. A že obličej ostatních bohů, kteří všichni kromě 'Siballe, jež byla Nenalezená, měli vlastní klan, se na Karsu závislivě a nenávisťně mračí. Nakonec před nimi nepokleklo žádné z jejich dětí a nevyslovilo tak chrabrou přísahu.

Karsa došel k závěru, že spokojenost zamořila všechny teblorské klany. Svět za horami je neobtěžoval, nepokoušel se o to už celá desetiletí. Do teblorských zemí se neodvážil žádný návštěvník. A ani sami Teblorové nepohlíželi za hranice s hladem v očích, jako to činívala minulé pokolení. Poslední muž, jenž vedl nájezd na cizí území, byl jeho děd. Na břehy Stříbrného jezera, kde se jako muchomůrky krčily domky a děti kolem pobíhaly jako myši. Tenkrát tam byly dva statky a půl tuctu stodol. Karsa byl přesvědčený, že teď jich tam bude mnohem víc. Tři, možná čtyři statky. Dokonce i den Pahlkova zabíjení vybledne ve srovnání s tím, co napáchají Karsa, Delum a Bairot.

Tak přísahám, milovaný Urugale. A přinesu ti tolik trofejí, kolik jich ještě nikdy nezakrylo půdu tohoto palouku. Možná dost na to, aby tě to osvobodilo ze samotného kamene, a ty budeš opět kráčet mezi námi a zabíjet naše nepřátelé.

Já, Karsa Orlong, vnuk Pahlka Orlonga, tak přísahám. A pokud

o tom pochybuješ, Urugale, věz, že odcházíme již této noci. Cesta se započne se západem slunce. A až se každý další den zrodí slunce, uvidí tři válečníky urydského klanu, vedoucí své oře průsmyky do neznámých zemí. A Stříbrné jezero se po více než čtyřech staletích bude opět třást před Teblory.

Karsa pomalu zvedl hlavu a přelétl pohledem omšely útes až k drsné, zvířecí tváři Urugalově mezi tvářemi ostatních bohů. Poďobaný pohled jako by se upíral přímo na něj, a Karsa měl dojem, že v tmavých tůních vidí ohromnou radost. Vlastně si tím byl jistý, a Delumovi a Bairotovi to tak popíše. A také Dayliss, aby mu mohla požehnat, protože tuze toužil po jejím požehnání, po jejích chladných slovech... *Já, Dayliss, která jsem ještě nenašla rodinné jméno, dávám požehnání tobě, Karso Orlongu, pro nebezpečný nájezd. Kéž zabiješ legii dětí. Kéž jejich křik naplní tvé sny. Kéž jejich krev vyvolá žízeň po další. Kéž tě po celý život provázejí plameny. Kéž se mi vrátíš s tisícovkou smrtí na duši a vezmeš si mě za ženu.*

Mohla by mu opravdu požehnat. Byl by to první, zato nepopíratelný projev jejího zájmu o něj. Ne o Bairota – s ním si jenom pohrávala jako kterákoliv jiná neprovdaná žena, čistě jen pro zábavu. Její nocinůž zůstával pochopitelně v pochvě, protože Bairotovi scházela chladná ctižádost – což byla vada, již sice popíral, ale bylo pravdou, že nedokáže vést, jenom se podřídít, a s tím by se Dayliss nespokojila.

Ne, bude jeho, Karsova, až se vrátí, bude to vyvrcholení jeho triumfu po nájezdu na Stříbrné jezero. Pouze a jedině pro něj vytáhne Dayliss svůj nocinůž z pochvy.

Kéž zabiješ legii dětí. Kéž tě po celý život provázejí plameny.

Karsa se narovnal. Ani vánek nepohnul lístky bříz rostoucích kolem palouku. Vzduch byl těžký, vzduch z nížin, který se za pochoduícím sluncem vyšplhal do hor a teď, když světla ubývalo, zůstal lapen na palouku před Tvářemi ve skále. Jako dech bohů, jenž se brzy vsákne do tlející prsti.

Karsa v nejmenším nepochyboval, že Urugal tu je přítomen, že přebývá hned pod kamennou kůží své tváře. Že ho přitáhla moc Karsovy přísahy, příslib návratu ke slávě. A stejně tak ostatní bohové. Berok Tichý hlas, Kahlb Kradmý lovec, Thenik Zničený, Halad Žebřinoš, Imrot Krutá a 'Siballe Nenalezená, všichni se opět probouzeli a dychtili po krvi.

A já se na tuto cestu teprve vydal. Právě jsem dorazil do osmnáctého roku života, konečně je ze mne opravdový válečník. Slyšel jsem staré pověsti, jen šeptané, o Jednom, který sjednotí Teblory, sváže klany, povede je do nížin a tak začne válku lidu. Tenhle šepot je hlasem příslibu a ten hlas je můj.

Neviditelní ptáci ohlašovali příchod noci. Byl čas odejít. Delum a Bairot na něj čekali ve vsi. A Dayliss, zatím mlčící, ale rozhodnutá říci slova určená jemu.

Bairot bude vzteky bez sebe.

Teplý vzduch na palouku vydržel ještě dávno poté, co Karsa Orlong odešel. Měkká, rozmoklá půda jen pomalu vyrovnávala otisky jeho kolen a nohou v mokasínech a tmavnoucí záře slunce dál vrhala barvy na drsné rysy bohů, i když už byl palouk sám ve stínu.

Ze země se zvedlo sedm postav se svrstělou kůží, ztmavlou dohněda nad seschlými svaly a silnými kostmi, a z vlasů rudých jako tmavý okr jim kapala páchnoucí černá voda. Některým scházely končetiny, jiní stáli na roztříštěných či zmrzačených nohou. Jednomu chyběla dolní čelist, jiný měl rozdrčenou lícní kost a čelo a zničený oční důlek. Každý z těch sedmi byl nějak poničený. Nedokonalý. Vadný.

Někde za skalní stěnou byla uzavřená jeskyně, která byla po několik staletí jejich hrobkou, krátkodobou věznicí, jak se ukázalo. Žádný své oživení nečekal. Byli příliš zničení, aby mohli zůstat se svými druhy, a tak je nechali tady, jak bylo u jejich druhu zvykem. Trestem za nezdar bylo opuštění, věčná nehybnost. Pokud byl nezdar čestný, byly jejich vnímající pozůstatky umístěny na otevřené prostranství, na volný vzduch, před krásnou vyhlídku, aby mohli najít klid v pozorování, jak ubíhá čas. Jenomže nezdar těchto sedmi čestný nebyl, a proto byla jejich ortelem hrobka. Nebyli kvůli tomu nijak zahořklí.

Později ale, ze světa mimo jejich neosvětlenou jeskyni, přišel temný dar a s ním příležitost. Stačilo jenom porušit slib a odpřisáhnout věrnost jinému. Odměnou jim bylo znovuzrození a svoboda.

Jejich příbuzní na posměch označili místo, kde je uvěznil – vytlesali jejich podoby do skály nad krajinou, na niž pak mohly pohlízet jen slepé, kamenné oči. Vyslovili jejich jména, aby uzavřeli obřad poutání, jména, jež na tomto místě přetrvala s dostatečnou

mocí, aby pokrývala myšlení šamanů lidu, který našel útočiště ve zdejších horách a na plošině se starobylým jménem Laederon.

Sedmička nehybně stála na palouku a šero houstlo. Šest z nich čekalo, až promluví sedmý, ale nebyl žádný spěch. Svoboda jim přinášela čirou radost, a i když se omezovala jen na malý palouk, přetrvávala. Avšak nepotrvá dlouho a praskne i poslední řetěz – omezené vidění z očních důlků vytesaných do skály. Služba novému pánovi slibovala cestování, celý svět čekal na objevení a bezpočet smrtí na doručení.

Urual, jehož jméno znamenalo Mechová kost a jehož Teblorové znali jako Urugala, konečně promluvil. „Bude stačit.“

Sin'b'alle – Lišejník na mechu – tedy 'Siballe Nenalezená, ne-skrývala nedůvěru. „Do těchto padlých Teblorů vkládáš příliš velké naděje. *Teblorů*. Nevědí nic, neznají ani své pravé jméno.“

„Buď ráda, že ne,“ zachrčel Ber'ok s rozdrčeným hrdlem. Měl zlomený vaz a hlavu nakloněnou na stranu, takže musel otočit celé tělo, aby se mohl podívat na skálu za nimi. „V každém případě máš své vlastní děti, Sin'b'alle, které jsou nositeli pravdy. U ostatních je pro nás lepší, když ztracená historie zůstane ztracená. Jejich nevědomost je naší největší zbraní.“

„Suchý jasan mluví pravdu,“ pravil Urual. „Kdyby znali své dědictví, nedokázali bychom tak pokrývit jejich víru.“

Sin'b'alle opovržlivě pokrčila rameny. „Ten jménem Pahlk taky... *stačil*. Podle tvého názoru, Uruale. Vypadal, že je hoden vést mé děti. A přece zklamal.“

„Naše chyba, ne jeho,“ zavrčel Haran'alle. „Byli jsme příliš netrpěliví, příliš sebevědomí. Zrušit přísahu nám sebralo příliš mnoho sil –“

„A kolik nám náš nový pán dal ze své síly, Parohu z léta?“ chtěl vědět Thek Ist. „Jenom pramínek.“

„A co jsi čekal?“ opáčil Urual mírně. „Sám se vzpomínám na svého utrpení, stejně jako my.“

Promluvila Emrot, hlasem jako hedvábí. „Takže ty, Mechová kosti, věříš, že nám Pahlkův vnuk vytesá cestu ke svobodě?“

„Věřím.“

„A když budeme znovu zklamáni?“

„Tak začneme znovu od začátku. Bairotovo dítě je v lůně Dayliss.“

Emrot sykla. „Dalších sto let čekání! Ať jsou tihle dlouhověcí Teblorové zatraceni!“

„Sto let nic není –“

„Není to nic, a přece je to všechno, Mechová kosti! A víš přesně, co myslím.“

Urua si prohlížel ženu vhodně pojmenovanou Zubatá kostra a vzpomínal na její převtělenecké sklony i její hlad, který tenkrát bezpochyby vedl k jejich nezdaru. „Rok mého jména se vrátil,“ řekl. „Kdo z nás kdy dovedl nějaký teblorský klan tak daleko po naší cestě jako já? Ty, Zubatá kostro? Lišejníku na mechu? Kopinoho?“

Nikdo nepromluvil.

Pak konečně Suchý jasan vydal zvuk, jenž mohl být i tichým smíchem. „Jsme jako Rudý mech, mlčíme. Cesta se *otevře*. To nám náš nový pán slíbil. Nachází svou sílu. Uruaův vyvolený válečník už na své zabijácké cestě získal dvě desítky duší. A navíc *teblorských* duší. Vzpomínám si, že Pahlk cestoval sám. Ale Karsa s sebou bude mít dva mocné válečníky. Jestli zemře, bude tu pořád Bairot nebo Delum.“

„Bairot je příliš chytrý,“ prskla Emrot. „Podobá se Pahlkovu synovi, svému strýci. Horší je, že se zajímá pouze sám o sebe. Předstírá, že jde za Karsou, ale ruku drží za jeho zády.“

„A já zase za jeho,“ zamumlal Urua. „Už je skoro noc. Musíme se vrátit do hrobky.“ Obrátil se. „Zubatá kostro, zůstaň co nejblíže dítěti v Daylissině lůně!“

„Už teď se krmí z mých prsou,“ ujistila jej Emrot.

„Dívčí dítě?“

„Jenom tělem. Já z něj dělám něco, co není ani dívka, ani dítě.“

„Dobře.“

Když se na noční obloze rozsvítily první hvězdy, sedm postav se vrátilo do země. Zamrkaly, probudily se a shlédly dolů na palouk, na němž nepřebývali žádní bohové. Kde nikdy žádní bohové nepřebývali.

Vesnice stála na kamenném břehu Laderii, prudké horské řeky s vodou studenou jako led, která se na své cestě k nějakému vzdálenému moři prodírala údolím mezi jehličnatými lesy. Domy měly základy z balvanů, hrubě přitesané zdi z cedrového dřeva a doškové střechy hustě porostlé mechem. Podél břehu se zvedaly dřevěné rámy, na nichž se sušily na proužky nakrájené ryby. Za pruhem lesa byly vykácené mýtiny, kde se pásli koně.

Když Karsa dorazil k otcovu domu a mezi stromy blikala mlhou

tlumená světlýlka, na mýtině nehybně stála asi desítka koní. Jediné nebezpečí pocházelo od nájezdníků, protože tito koně byli rození zabijáci a horští vlci se obrovským kopytníkům už dávno naučili vyhýbat. Občas se sem dolů z hor vydal na lov medvěd s rezavě zbarveným límcem, ale ten se obyčejně spokojil s táhnoucími lososy, a koně, vesničtí psi ani neohrožení válečníci ho obvykle nezajímali.

Synyg byl ve výcvikové ohradě a hřebelcoval Ničitele, svého prvotřídního hřebce. Když se Karsa přiblížil, cítil teplo stoupající z koňského těla, třebaže z něj viděl jen černou skvrnu na pozadí tmy. „Rudé oko se stále potuluje volně,“ zavrčel Karsa. „Nic pro svého syna neuděláš?“

Otec dál hřebelcoval koně. „Rudé oko je na takovou cestu příliš mladý, jak už jsem řekl –“

„Ale je můj, a tak na něm pojedu.“

„Ne. Není samostatný a ještě nikdy nejel s koňmi Bairota a Deluma. Zapíchl bys mu trn do nervů.“

„To mám jít pěšky?“

„Dám ti Ničitele, můj synu. Této noci se trochu proběhl a ještě má uzdu. Běž si posbírat věci, než příliš vychladne.“

Karsa neřekl nic. Byl opravdu ohromený. Otočil se a vydal se k domu. Synyg pověsil jeho tlumok na sloupek u vchodu, aby mu nenavhl. Krvodřevěný meč byl zavěšen vedle, čerstvě naolejovaný, a na široké čepeli byl namalován urydský válečný znak. Karsa zbraň sundal a připjal si ji, takže mu obouruční rukojeť meče ovinutá kůží vyčnívala nad levým ramenem. Tlumok pak přiváže Ničiteli na třmenový řemen a hodí si ho přes kolena.

Teblorský postroj neměl sedlo, jezdec se opíral do krátkých třmenů a seděl koni těsně za krkem. Mezi trofejemi z nížin byla i sedla, a když je dali na menší koně z nížin, byl jasně vidět posun váhy dozadu. Avšak pravý jezdecký kůň potřeboval mít bedra volná, aby mohl lépe zvedat nohy. Navíc válečník musel chránit krk a hlavu koně svým mečem a v případě potřeby i rukama s kůrkami.

Karsa se vrátil k čekajícímu otci.

„Bairot a Delum tě čekají u brodu,“ sdělil mu Synyg.

„Dayliss?“

Karsa otci neviděl do obličeje, když hluše odpovídal: „Dayliss vyslovila své požehnání Bairotovi, když ses vydal k Tvářím ve skále.“

„Ona požehnala Bairotovi?“

„Ano.“

„Zřejmě jsem ji špatně odhadl,“ poznamenal Karsa a bojoval s neznámou křečící, z níž se mu stáhl hlas.

„To se u žen stává snadno.“

„A ty, otče? Dáš mi ty své požehnání?“

Synyg Karsovi podal otěž a odvrátil se. „Už to udělal Pahlk. Spokoj se s tím.“

„Pahlk není můj otec!“

Synyg zaváhal a zřejmě se zamyslel, pak řekl: „Ne, to není.“

„Tak mi tedy požehnej!“

„Pro co ti mám požehnat, synu? Pro sedm bohů, kteří jsou falešní? Pro slávu, která je prázdná? Budu mít radost, když budeš zabíjet děti? Z trofejí, které si přivážeš k pasu? Můj otec Pahlk by pořád jen leštil své mládí, protože je v tomhle věku. Jak znělo jeho požehnání, Karso? Že překonáš jeho úspěch? Těžko. Zvaž dobře jeho slova. Řekl bych, že zjistíš, že jemu posloužila víc než tobě.“

„Já, Pahlk, Nálezce stezky, po níž půjdeš i ty, ti žehnám na tvé cestě.“ Tak zněla jeho slova.

Synyg chvíli mlčel, a když promluvil, poznal Karsa z jeho hlasu, že se zachmuřeně usmívá. „Jak jsem říkal.“

„Matka by mi byla požehnala,“ štěkl Karsa.

„To matky musí. Ale srdce by měla těžké. Jdi už, synu. Tví společníci na tebe čekají.“

Karsa se s prsknutím vyhoupl hřebci na široký hřbet. Ničitel otočil hlavu k neznámému jezdcí a zafrkal.

Synyg promluvil do šera. „Nerad vozí hněv. Uklidni se, synu.“

„Válečný oř, který se bojí hněvu, není k ničemu. Ničitel se bude muset naučit, kdo na něm jezdí teď.“ S tím Karsa natáhl dozadu nohu a otěží koně obratně otočil. Pohybem otěže pobídl koně do kroku.

Cestu do vesnice lemovaly čtyři krevní sloupky, každý za jednoho z Karsových obětovaných sourozenců. Na rozdíl od ostatních, Synyg sloupky nijak neozdobil, jen na ně vyřezal značky se jmény svých tří synů a jedné dcery, kteří byli obětováni Tváříím ve skále po prolití krve, jež vydržela jen do prvního deště. Místo copů ověřejících jako člověk vysoké sloupky až k čelence z perí, svázaných střívky na vrcholku, tady omšelé dřevo obtáčely pouze liány a vršek byl pokálený od ptáků.

Karsa věděl, že památka jeho sourozenců si zaslouží víc, a roz-

hodl se, že ve chvíli útoku bude mít jejich jména na rtech, aby mohl zabít s jejich křikem ostře se nesoucím vzduchem. Až přijde ta chvíle, jeho hlas bude jejich hlasem. Příliš dlouho trpěli tím, jak je otec zanedbává.

Stezka se rozšířila a lemovaly ji staré pařezy a plazivý jalovec. Před sebou v kouřovém oparu Karsa viděl jasnou záři ohňů v nízkých, tmavých domech kuželovitého tvaru. Poblíž jednoho domu čekali dva jezdci na koních. Třetí postava, opěšalá a zabalená v kožešinách, stála stranou. *Dayliss. Požehnala Bairotu Gildovi a teď ho přišla vyprovodit.*

Karsa k nim dojel pomalým klusem. On byl vůdce a dá jim to jasně najevo. Bairot a Delum nakonec čekali na něj, a kdo z nich tří odešel k Tvářím ve skále? Dayliss požehnala podřízenému. Nechoval se Karsa příliš nafoukaně? Jenže takové bylo břemeno velitelů. To musela chápat. Nedávalo to smysl.

Karsa zastavil Ničitele před nimi a mlčel.

Bairot z nich byl nejmohutnější, ač ne tak vysoký jako Karsa nebo Delum. Připomínal medvěda, což si už dávno uvědomil, a začal ho schválně napodobovat. Teď pohnul rameny, jako by si chtěl před jízdou uvolnit svaly, a zazubil se. „Smělý začátek, bratře,“ zabručel, „ukrást koně svému otci.“

„Neukradl jsem ho, Bairote. Syny mi dal Ničitele i své požehnání.“

„Dnešní noc je zřejmě nocí zázraků. A vystoupil i Urugal ze skály, aby tě políbil na čelo, Karso Orlongu?“

Dayliss zafrkala.

Kdyby opravdu vstoupil do země smrtelníků, uviděl by před sebou stát jen jednoho z nás. Na Bairotův posměšek Karsa nereagoval a pomalu se podíval na Dayliss. „Požehnala jsi Bairotovi?“

Přezíravě pokrčila rameny.

„Rmoutím se,“ pravil Karsa, „nad tvou ztrátou odvahy.“

Rozzuřeně se mu podívala do očí.

Karsa se s úsměvem obrátil na Bairotu a Deluma. „Hvězdy se točí. Jeďme.“

Ale Bairot si ho nevšímal, a místo aby pronesl obřadní odpověd', zavrčel: „Není dobré vybíjet si zraněnou pýchu na ní. Dayliss se po našem návratu stane mou ženou. Udeřit ji je jako udeřit mě.“

Karsa se nepohnul a jen tiše, úlisně řekl: „Ale Bairote, já udeřím, kde se mi zlíbí. Nedostatek odvahy se může šířit jako náka-

za – nepadlo na tebe její požehnání jako kletba? Já jsem vojevůdce. Vybízím tě, abys mě vyzval hned, než opustíme domov.“

Bairot svěsil ramena a pomalu se předklonil. „Mou ruku nezdružuje nedostatek odvahy, Karso Orlongu,“ zachraptěl.

„To rád slyším. Hvězdy se točí. Jeďme.“

Bairot se nad tím přerušením zamračil a chtěl ještě něco dodat, ale zarazil se. Usmál se a znovu se uvolnil. Podíval se na Dayliss a kývl, jako by potvrzoval nějaké tajemství, načež odfrkl: „Hvězdy se točí. Veď nás, vojevůdce, ke slávě.“

Delum, jenž vše mlčky, s bezvýraznou tváří sledoval, nyní také promluvil. „Veď nás, vojevůdce, ke slávě.“

S Karsou v čele projeli tři válečníci celou vesnicí. Stařešinové kmene měli proti výpravě námitky, a tak se nikdo nedíval, jak odjíždějí. Nicméně Karsa dobře věděl, že je nikdo nemůže přeslechnout, a věděl, že jednoho dne budou litovat, že se nestali svědky ničeho víc než tlumeného dusotu kopyt. Přesto toužil i po dalších svědcích kromě Dayliss. Ani Pahlk se neobjevil.

A přece mám pocit, že nás sledují. Možná sedmička. Urugal, vyzdvižený až mezi hvězdy, vezoucí se na proudu kola, na nás shlíží. Slyš, Urugale! Já, Karsa Orlong, pro tebe zabiju tisíc dětí! A tisíc duší ti položím k nohám!

Opodál zakníkl ze spánku pes, ale neprobudil se.

Na severní straně údolí nad vesnicí na samém kraji lesa stálo třiadvacet tichých svědků odjezdu Karsy Orlonga, Bairota Gilda a Deluma Thorda. V temnotě mezi širokolistými stromy byli jako duchové, nehybně čekali ještě dávno poté, co jim trojice válečníků zmizela z dohledu na východě.

Narodili se jako Urydové. Urydové je obětovali. Byli to pokrevní příbuzní Karsy, Bairota i Deluma. Ve čtvrtém měsíci života byli odevzdáni Tvářím ve skále, za soumraku je na palouk položily jejich vlastní matky. Byli předloženi sedmičce a do východu slunce zmizeli. Všichni do jednoho byli věnováni nové matce.

Děti 'Siballe, tehdy i teď. 'Siballe Nenalezené, jediného božstva ze sedmičky, které nemělo vlastní kmen. A tak si jeden kmen vytvořila, tajný kmen odebraný ostatním šesti, a poučila je o jejich vlastních pokrevních svazcích – aby je spojila s jejich neobětovanými příbuznými. A také je poučila o jejich zvláštním úkolu, osudu, jenž bude patřit pouze a jenom jim.

Nazývala je svými Nalezenými a pod tímhle jménem se všichni navzájem znali, bylo to jméno jejich tajného kmene. Nevidění přebývali mezi svými příbuznými a nikdo v šesti kmenech neměl o jejich existenci nejmenší tušení. Věděli, že někteří snad mohou mít podezření, ale nic víc. Tací jako Synyg, Karsův otec, jenž s památečnými krevními sloupy zacházel s lhostejností, když už ne s otevřeným opovržením. Ti obvykle neznamenali skutečné nebezpečí, i když občas bylo třeba podniknout nějaká tvrdší opatření. Jako tomu bylo s Karsovou matkou.

Triadvacet Nalezených, kteří se vskrytu mezi stromy na úbočí hory stali svědky počátku válečnické výpravy, byli pokrevními bratry a sestrami Karsy, Bairota a Deluma, a přece pro ně byli cizí, třebaže v této chvíli na tom zřejmě nezáleželo.

„Jeden to dokáže.“ To řekl Bairotův nejstarší bratr.

Delumova sestra-dvojče pokrčila v odpověď rameny. „Budeme tedy zde, až se vrátí.“

„To budeme.“

Další rys měli všichni Nalezení společný. 'Siballe své děti poznačila ošklivou jizvou – na levé straně obličeje jim od spánku po bradu servala kůži i svaly, čímž výrazně omezila jejich schopnost vyjadřovat se výrazem. Rysy na levé polovině obličeje měli ustrnuté v úšklebku, jako by byli neustále vyděšení. Jistým zvláštním způsobem je to zároveň zbavilo i schopnosti modulovat hlas – nebo je možná ovlivnila 'Siballe svou monotónností.

A tak jim slova o naději zněla falešně, což stačilo na to, aby mluvčí umlkl.

Jeden to dokáže.

Snad.

Když se otevřely dveře, Synyg dál míchal dušeným masem v kotlíku nad ohněm. Tiché sípění, šouravý krok, chrastění hole o práh.

„Požehnal jsi svému synovi?“

„Dal jsem mu Ničitele, otče.“

Pahlkovi se podařilo vložit do jediného slova pohrdání, znechucení a podezření zároveň. „Proč?“

Synyg se ani teď neobrátil, jen poslouchal, jak jeho otec pomalu míří k židli nejbližší u ohně. „Ničitel si zaslouží poslední bitvu a já vím, že mu ji nemůžu dát. Proto.“

„Jak jsem si myslel.“ Pahlk se se zachrčením posadil. „Bylo to kvůli koni, ne kvůli synovi.“

„Nemáš hlad?“ zeptal se ho Synyg.

„Tu nabídku neodmítnu.“

Synyg se hořce pouсмál, natáhl se pro druhou misku a postavil ji vedle té svojí.

„Byl by strhl horu,“ zavrčel Pahlk, „aby viděl, jak vstáváš ze své slámy.“

„Co neudělá pro mě, otče, udělá pro tebe.“

„Je přesvědčený, že jediné největší možná sláva dosáhne toho, co je zapotřebí – smyje hanbu, kterou jsi způsobil ty, Synygu. Ty jsi zakrslý keř mezi dvěma vysokánskými stromy, dítětem na jedné a otcem na druhé straně. Proto se upnul na mě, natáhl ruku – trápíš se a rozčiluješ tam ve stínu mezi Karsou a mnou? Škoda že to byla vždy jen tvoje volba.“

Synyg naplnil obě misky a jednu podal otcí. „Jizva nad starou ránou už nebolí,“ poznamenal.

„Nic necítit není ctnost.“

Synyg se s úsměvem posadil na druhou židli. „Vyprávěj mi, otče, jako kdysi. O dnech následujících po tvém triumfu. Pověz mi znovu o dětech, které jsi zabil. O ženách, které jsi sťal. Pověď o hořících domech, o řevu dobytka a ovcí lapených v plamenech. Ty ohně znovu uvidím, rozdmýchané v tvých očích. Prohrábni popel, otče.“

„Když mluvíš o těch dnech, synu, slyším jenom tu prokletou ženu.“

„Jez, otče, jinak urazíš mě a můj dům.“

„Hned.“

„Vždycky jsi byl pozorný host.“

„Pravda.“

Dál mlčeli, dokud nedojedli. Synyg odložil misku. Vstal, uchoopil i Pahlkovu, a pak se náhle otočil a hodil ji do ohně.

Jeho otec vykulil oči.

Synyg se na něj zadíval. „Ani jeden z nás se nedožije Karsova návratu. Most mezi námi dvěma je pryč. Přijdeš-li ještě někdy k mým dveřím, otče, zabiju tě.“ Oběma rukama popadl Pahlka a zvedl ho ze židle. Odvlekl prskajícího dědka ke dveřím a bez círátů ho vyhodil ven. Hůl hodil za ním.

* * *

Jeli po staré stezce vedoucí rovnoběžně s pohořím. Na cestě místy ležely napadané kameny, jak jedle a cedry strhl do údolí sesuv půdy, mezi nimiž našly vhodné prostředí keře a listnaté stromy, které ztěžovaly jízdu. Na území Rathydů to byly dva dny a tři noci cesty. Ze všech teblorských kmenů vedli Urydové nejvíc válek právě s Rathydy. Nájezdy a kruté vraždění opletly oba kmeny sítí nenávisti táhnoucí se celá staletí zpátky.

Projet územím Rathydů, aniž by si jich někdo všiml, neměl Karsa v úmyslu. Hodlal si pomstychtivou čepelí prosekat krvavou cestu skutečnými i vymyšlenými urážkami a nasbírat na své jméno pár desítek teblorských duší. Velmi dobře věděl, že oba válečníci za ním jsou přesvědčení, že pojedou nenápadně a budou se mít na pozoru. Nakonec, byli jenom tři.

Ale je s námi Urugal, je to jeho čas. A my se ohlásíme jeho jménem a krví. Probudíme sršně v jejich hnízdě a Rathydové poznají jméno Karsy Orlonga a naučí se ho bát. Stejně jako po nich Sunydové.

Váleční koně opatrně překračovali uvolněné kameny z nedávného sesuvu. Minulou zimu napadlo hodně sněhu, víc, než Karsa pamatoval. Dávno předtím, než se Tváře ve skále probudily a ve snech a transu ohlásily stařešinům, že porazily staré teblorské duchy a nyní žádají poslušnost, dávno předtím, než sbírání nepřátelských duší začalo být hlavní touhou Teblorů, vládli zemi a jejímu lidu duchové, kteří byli kostmi kamenů, tělem země, vlasy a srstí lesa a jejich dech byl větrem každé roční doby. Zima vysoko v horách přicházela a odcházela v divokých bouřích, jak duchové zuřivě pokračovali ve své věčné válce proti sobě. Léto a zima byly stejné: nehybné a suché, ale léto se projevovalo vyčerpáním, kdežto zima přicházela s ledově křehkým mírem. Teblorové proto nahlíželi na léto se soucitem s bitvou unavenými duchy, zatímco zimu nenáviděli kvůli slabosti ascendovaných bojovníků, protože iluze míru byla bezcenná.

Z období jara zbývala jen dvacítká dní. Bouře ustupovaly, bylo jich méně a byly méně zuřivé. Ačkoliv Tváře ve skále již dávno zničily staré duchy a zřejmě je běh ročních dob nezajímal, Karsa sebe a své dva válečníky považoval za zvěstovatele poslední bouře. Jejich krvodřevěné meče budou mezi nicnetušícími Rathydy a Sunydy znít ozvěnou starého vzteku.

Projeli nedávným sesuvem. Stezka se stáčela do mělkého údolí, kde se do jasného odpoledního slunce otevírala větší louka.

Za Karsou promluvil Bairot. „Měli bychom se utábořit na druhé straně tohoto údolí, vojevůdce. Koně si potřebují odpočinout.“

„Odpočinout si možná potřebuje tvůj kůň, Bairote,“ opáčil Karsa. „Máš v kostech příliš mnoho nočních oslav. Tato cesta z tebe, jak věřím, znovu udělá válečníka. Tvá záda za poslední dobu poznala příliš mnoho slámy.“ *Kdy na tobě jezdila Dayliss.*

Bairot se v odpověď jen zasmál.

Delum zavolal: „Můj kůň si taky potřebuje odpočinout, vojevůdce. V tom údolíčku před námi se můžeme utábořit. Jsou tu králíčí doupata, nastražím oka.“

Karsa pokrčil rameny. „Takže mě tíží dva řetězy. Válečný pokřik vašich žaludků mě ohlušil. Budiž tedy. Utáboříme se.“

Nemohli zapálit oheň, takže králíky, které nachytl Delum, jedli syrové. Kdysi by to bylo nebezpečné, protože králíci často přenášeli nemoci, jež bylo možné zničit jen převařením a z nichž většina byla pro Teblory smrtelná. Ale po příchodu Tváří ve skále tyto choroby vymizely. Pravda, stále je sužovalo šílenství, ale nemělo nic společného s tím, co snědli a vypili. Občas, jak vysvětlovali stařešinové, jsou břemena, která na ně klade sedmička, příliš těžká. Mysl musí být silná a síla pochází z víry. Pro slabocha, pro někoho, kdo pochybuje, se pravidla a obřady mohou stát klec, vězením vedoucím k šílenství.

Seděli kolem malé jamky, již Delum vyhrabal pro králíčí kosti, a během jídla toho moc nenamluvili. Obloha pomalu ztrácela barvu a hvězdy se začaly otáčet. V houstnoucím šeru Karsa poslouchal, jak Bairot vycucává králíčí lebku. Vždycky dojídal poslední, protože nic nenechal, a zítra dokonce okouše tenkou vrstvu tuku pod kůží. Konečně odhodil prázdnou lebku do jamky a začal si olizovat prsty.

„Trochu jsem přemýšlel,“ promluvil Delum, „o naší výpravě. Přes území Rathydů a Sunydů. Neměli bychom používat cesty na hřebenech ani jezdit na pozadí holé skály. Proto musíme zamířit dolů. Jenomže tak se dostaneme blíž k jejich táborům. Myslím, že odteď musíme cestovat v noci.“

„Ještě lepší,“ přidal se Bairot, „je vykonat něco hrdinského. Obkrátíme kameny kolem ohniště a ukradneme peří. Pár osamělých spících válečníků nám třeba dá své duše.“

Karsa řekl: „Když se budeme přes den schovávat, neuvidíme kouř, který by nám prozradil, kde jsou tábory. A v noci se vítr mění, takže nám nepomůže najít ohniště. Rathydové a Sunydvové nejsou žádní hlupáci. Nezapalují ohně pod převisy ani u skal – nezahlédneme příhodný odraz světla na kameni. A naši koně také přes den líp vidí a jsou si jistější. Pojedeme ve dne,“ zakončil.

Bairot i Delum chvíli mlčeli.

Pak si Bairot odkašlal. „Vyvoláme válku, Karso.“

„Budeme jako lanydský šíp, když letí lesem a mění směr kolem haluzí, větví a kmenů. Budeme sbírat duše, Bairote, ve řvoucí bouři. Válka? Ano. Bojíš se války, Bairote Gilde?“

Delum podotkl: „Jsme jenom tři, vojevůdce.“

„Ano, jsme Karsa Orlong, Bairot Gild a Delum Thord. Čelil jsem dvaceti čtyřem válečníkům a všechny jsem je zabil. V tanci nemám sobě rovného – chcete to popřít? Dokonce i stařešinové promluvili s úctou. A ty, Delume, vidím u tvého boku pověšených osmnáct jazyků. Umíš číst stopy duchů a na dvacet kroků uslyšíš, když se převalí kamínek. A ty, Bairote, za časů, kdy jsi nosil jenom svaly – ty, Bairote, copak jsi holýma rukama nezlomil páteř tomu Burydovi? Nestrhl jsi k zemi válečného oře? Ta divokost v tobě jen dřímá, a na naší cestě se opět probudí. Jiní tři... ano, ti by klouzali po temných, klikatých cestičkách a obraceli kameny, trhali peří a drtili ohryzky spícím nepřátelům. Kterýmkoliv jiným třem válečníkům by to ke slávě stačilo. Ale nám? Ne. Váš vojevůdce promluvil.“

Bairot se zazubil na Deluma. „Podívejme se nahoru a pohledme na kolo, Delume Thorde, protože nás čeká jen málo takových pohledů.“

Karsa pomalu vstal. „Svého vojevůdce posloucháš, Bairote Gilde. Nepochybujes o něm. Tvá slábnoucí odvaha nás může nakazit všechny. Věř ve vítězství, válečníku, nebo se hned teď vrať.“

Bairot pokrčil rameny, lehl si a natáhl nohy. „Jsi velký vojevůdce, Karso Orlongu, ale naneštěstí nepoznáš vtip. Věřím, že opravdu najdeš slávu, kterou hledáš, a že my s Delumem budeme zářit jako menší měsíce, ale přesto budeme zářit. Nám to stačí. Můžeš o tom přestat pochybovat, vojevůdce. Jsme tady, s tebou –“

„Pochybujete o mé moudrosti!“

„O moudrosti jsme se tu nebavili,“ odušil Bairot. „Jsme válečníci, jak jsi řekl, Karso. A jsme mladí. Moudrost náleží starcům.“

„Ano, stařešinům,“ štěkl Karsa. „Kteří naší výpravě nechtěli požehnat!“

Bairot se zasmál. „To je naše pravda a my ji musíme nést, nezměněnou a hořkou v našich srdcích. Avšak po návratu, vojevůdce, zjistíme, že se ta pravda během naší nepřítomnosti změnila. Požehnání nám nakonec dají. Jen počkej a uvidíš.“

Karsa vykulil oči. „Stařešinové budou *lhát*?“

„Ovšemže budou. A čekají, že my jejich novou pravdu přijme, což my uděláme – musíme, Karso Orlongu. Sláva našeho úspěchu musí sloužit k tomu, aby náš lid stmelila – nechat si ji jen pro sebe je nejen sobecké, je to i nebezpečné. Zamysli se nad tím, vojevůdce. Do vesnice se vrátíme s naším příběhem. Ano, bezpochyby budeme mít na podporu toho příběhu i několik trofejí, ale pokud se o slávu nepodělíme, stařešinové zajistí, aby náš příběh poznal jed nedůvěry.“

„Nedůvěry?“

„Ano. Budou věřit, ale jenom pokud získají na naší slávě podíl. Budou nám věřit, ale jen tehdy, když my na oplátku budeme věřit jim – jejich pravdě o minulosti, o požehnání, které nám tehdy nedali a teď ano, o tom, jak se celá vesnice seřadila, když jsme odjžděli. Byli tam všichni, to budou tvrdit, a nakonec tomu sami začnou věřit a budou tu scénu mít vytesanou v mysli. Pořád tě to mate, Karso? Pokud ano, tak bychom neměli mluvit o moudrosti.“

„Teblorové nehrají klamavé hry,“ zavrčel Karsa.

Bairot si ho chvíli prohlížel, než kývl. „Pravda, nehrají.“

Delum do jámy nahnul hlínu a kamení. „Je čas jít spát,“ prohlásil a šel naposledy prohlédnout spoutané koně.

Karsa si prohlížel Bairota. *Jeho mysl je jako lanydský šíp v lese, ale pomůže mu to, až budeme mít tasené krvodřevěné čepele a všude bude znít náš válečný pokřik? Takhle dopadneš, když se ti svaly změní ve špek a na zádech ti ulpívá sláma. Soubojem slovy nic nezískáš, Bairote Gilde, snad jen to, že ti jazyk neuschne tak rychle jako na opasku rathydského válečníka.*

„Nejmíň osm,“ šeptl Delum. „Možná s jedním chlapcem. Jsou tam opravdu dva ohně. Lovili šedého medvěda, který žije v jeskyních, a nesou s sebou trofej.“

„Což znamená, že si o sobě myslí kdovíco,“ kývl Bairot. „To je dobře.“

Karsa se na něj zamračil. „Proč?“

„Jde o rozpoložení nepřítele, vojevůdce. Budou mít pocit, že jsou nezranitelní, a proto budou neopatrní. Mají koně, Delume?“

„Ne. Šedí medvědi znají zvuk kopyt až příliš dobře. Pokud si na lov přivedli psy, žádný se nedožil návratu.“

„Ještě lepší.“

Sesedli a nyní se krčili na kraji lesa. Delum se vydal na obhlídku rathydského tábora. Při průchodu vysokou trávou mezi pařezy a křovím na svahu pod lesem nepohnul jediným stéblem či lístkem. Slunce stálo vysoko a vzduch byl suchý, horký a nehybný.

„Osm,“ zopakoval Bairot a zazubil se na Karsu. „A chlapec. Toho bychom měli dostat prvního.“

Aby ti, kdo přežijí, poznali hanbu. On čeká, že prohrájeme. „Nech ho mně,“ řekl Karsa. „Můj útok bude zuřivý a dostanu se na druhou stranu tábora. Válečníci, kteří zůstanou na nohou, se všichni obrátí za mnou. A tehdy zaútočíte vy dva.“

Delum zamrkal. „Ty po nás chceš, abychom zaútočili zezadu?“

„Abychom vyrovnali počty, ano. Potom budeme všichni bojovat muž proti muži.“

„Budeš během svého útoku uhýbat a uskakovat?“ zeptal se Bairot a oči se mu leskly.

„Ne, já udeřím.“

„Zadrží tě, vojevůdce, a ty se na druhou stranu nedostaneš.“

„Nenechám se zadržet, Bairote Gilde.“

„Je jich devět.“

„Tak se dívej, jak tančím.“

„Proč nepoužijeme koně, vojevůdce?“ chtěl vědět Delum.

„Mluvení už mě unavuje. Jděte za mnou, ale pomaleji.“

Bairot s Delumem si vyměnili nečitelný pohled a Bairot pokrčil rameny. „Budeme tedy tvými svědky.“

Karsa vytáhl krvodřevěný meč a oběma rukama sevřel kůží ovinutý jílec. Dřevo na čepeli bylo tmavě rudé, téměř černé, a válečný znak v jejím dokonalém lesku jako by se vznášel na šířku prstu nad povrchem. Ostří bylo téměř průsvitné, jak krevolej vtíraný do vláken ztvrdl a nahradil dřevo. Nebyly na něm žádné vrypy ani zoubky, jen mělké vlnky, kde se poškození samo vyrovnalo, protože krevolej měl dobrou paměť a žádné vrypy nepripouštěl. Karsa podržel zbraň před sebou a pak vyrazil trávou dolů a cestou zrychloval.

Dostal se na kančí stezku vedoucí do lesa, kterou mu Delum ukázal, přikrčil se a bez zpomalení vykročil po udusané hlíně. Šíroký, zúžený hrot meče jako by ho vedl, jako by si vytesával vlastní tichou, neomylnou cestu skrze stíny a paprsky světla. Postupně zrychloval.

Uprostřed rathydského tábora tři z osmi dospělých válečníků dřepěli nad kusem medvědího masa, jež právě vybalili z jelenice. Další dva seděli opodál, zbraně položené přes stehna a vtírali do nich krevolej. Zbývající tři stáli tři kroky od ústí kančí stezky zabráni do hovoru. Chlapec byl na opačném konci.

Když Karsa dorazil na palouk, hnal se tryskem. Na vzdálenost sedmdesáti kroků nebo méně dokáže teblorský válečník udržet krok s cválajícím koněm. Jeho příchod byl náhlý. V jedné chvíli na palouku odpočívalo osm válečníků a chlapec, vzápětí letěly na zem vršky hlav dvou stojících válečníků, uťaté jediným vodorovným sekem. Obličej třetího Rathyda pocákaly krev a mozek s kousky kostí a vlasy. Muž couvl a otočil se doleva, jen aby uviděl Karsovův meč, právě když ho zasáhl pod bradu a zmizel mu z očí. Oči, stále ještě vytřeštěné, viděly, jak se zorné pole naklání, než je zastřela temnota. Karsa, stále v pohybu, vyskočil, aby se vyhnul padající válečnickově hlavě, jež se kutálela po trávě.

Rathydové, kteří olejovali meče, už stáli a připravovali si zbraň. Rozdělili se a chtěli Karsu napadnout ze stran. Karsa se zasmál, otočil se a vrazil mezi tři válečníky s noží v zakrvácených rukou. Sklonil meč a sehnul se. Tři malé čepele si našly cíle a projely oděvem a kůží až do svalů. Rozběhnutý Karsa mezi nimi proletěl a nože vzal s sebou. V otočce prosekl dvě ruce a přes podpažní jamku vytrhl meč ramenem ven. Lopatka šla s mečem – zakřivená plochá kost purpurové barvy protkaná žilkami a vazy, připojená k ještě se kroutící paži letící k obloze.

Kdosi se s vrčením vrhl Karsovi po nohou. Urydský vojevůdce se smál, když udeřil mečem dolů a rukojetí válečnickovi rozdrtil temeno hlavy. Ruce, které ho svíraly, odpadly. Zprava mu na krk zamířil meč. Karsa stále držel zbraň nablízko, a když se obě čepele srazily, hlasitě to zazvonilo.

Karsa za sebou slyšel blížící se kroky Rathyďů a cítil vzduch od čepele dopadající mu na levé rameno, než se okamžitě vrhl dolů a doprava. Sám otočil meč a při pádu natáhl ruce. Ostří se zvedlo a minulo protivníkův zuřivý sek shora, proťalo dvě silná zápěstí

a skončilo v břiše, hrot projel pupkem a mezi žebry až nad kyčel, kde tělo opustil.

V pádu se Karsa ještě otáčel. Švih, který trochu zpomalilo nepřátelské tělo, znovu zrychlil. Karsa ohnul ramena a sledoval čepel, když projela pod ním a pak na druhou stranu, načež přejela nad zemí ve výšce, kde zasáhla kotník zbývajícího Rathyda. Pak Karsa dopadl pravým ramenem na zem. Překulil se, drže meč křížem přes tělo, a částečně odrazil sek shora – pravou kyčlí mu projela bolest. Vzápětí unikl z válečnickova dosahu a muž ječel a neohrabaně ustupoval.

Karsa se znovu zvedl na nohy a přikrčil se. Po noze mu tekla krev a v levém boku, pod pravou lopatkou a v levém stehně ho píchaly nože, které ještě vězely v ranách.

Ocitl se před chlapcem. Nemohlo mu být víc než čtyřicet, ještě nedosáhl plné výšky a měl štíhlé údy, jak bylo obvyklé u nepřípravených. V očích měl děs.

Karsa mrkl a otočil se k jednohému válečníkovi. Ten ječel stále víc a Karsa viděl, že k němu dorazili Bairot s Delumem a přidali se ke hře. Usekli mu druhou nohu a obě ruce. Rathyd ležel na zemi mezi nimi, trhal sebou a na udupanou trávu stříkala jeho krev.

Karsa se ohlédl. Chlapec prchal k lesu. Vojevůdce se usmál.

Bairot a Delum odsekávali zmítajícímu se rathydskému válečníkovi další kousky končetin. Karsa věděl, že se na něj zlobí. Nic jim nenechal.

Nevšímal si jich ani jejich krutého zacházení s Rathydem a vytáhl si ze stehna nůž. V ráně se objevila krev, ale netryskala, což mu prozradilo, že nebyla zasažena žádná větší tepna či žíla. Další nůž mu sjel po žebrech a uvízl naplocho pod kůží a několika vrstvami svalů. Karsa vytáhl i ten a odhodil ho. Poslední nůž měl zabodnutý hluboko, navíc v zádech, kde na něj pořádně nedosáhl, a chvíli mu trvalo, než ho zkrvavenou rukou uchopil a vytáhl. Delší čepel by byla našla jeho srdce. Tohleto nejspíš bude nejprotivnější ze tří nedůležitých zranění. Rána mečem do boku a přes zadek byla o něco vážnější. Bude si ji muset nechat pořádně zašít a jízda i chůze ho budou chvíli řádně bolet.

Zmrzačeného Rathyda umlčela buď ztráta krve, nebo smrtící rána, a Karsa za sebou uslyšel Bairotovy těžké kroky. Nový výkřik oznámil, že Delum vyřídil dalšího zraněného.

„Vojevůdce.“ Bairot měl v hlase vztek.

Karsa se pomalu otočil. „Bairote Gilde.“

Mohutný válečník se mračil. „Nechal jsi chlapce utéct. Teď ho musíme chytit a to nebude snadné, protože je na svém území, ne na našem.“

„On měl uniknout,“ opáčil Karsa.

Bairot se zachmuřil.

„Jsi chytrý,“ poukázal Karsa, „tak proč tě to tolik překvapuje?“

„Dostane se do své vesnice.“

„Ano.“

„A bude vyprávět o útoku. Tři urydští válečníci. Všichni budou vzteky bez sebe.“ Kývl, než pokračoval. „Lovci se vydají za námi, třemi urydskými válečníky. Kteří jdou pěšky. Chlapec si tím bude jistý. Kdyby byli měli Urydové koně, byli by je použili, jak jinak. Tři proti osmi, udělat něco jiného by bylo šílenství. A tak se lovci utvrdí v tom, co hledají, uvážnou uvnitř vlastního myšlení. Tři urydští válečníci a bez koní.“

Připojil se k nim Delum a bezvýrazně hleděl na Karsu.

Karsa řekl: „Delum Thord promluví.“

„Promluvím, vojevůdce. Vložil jsi tomu chlapci do hlavy obraz. Zatvrdne tam a jeho barvy nevyblednou, nýbrž zjasní. Ozvěna křiku bude v jeho hlavě znít stále hlasitěji. Znamé tváře zamrzlé ve věčné bolesti. Ten chlapec, Karso Orlongu, dospěje. A nespokojí se s poslušáním, on bude vůdcem. *Musí*. A jeho nelítostnosti, lesklému dřevu jeho vůle, oleji jeho touhy se nikdo nepostaví. Karso Orlongu, udělal jsi Urydům nepřítele, nepřítele, vedle něhož všichni, které jsme dosud poznali, blednou.“

„Jednou,“ prohlásil Karsa, „přede mnou ten rathydský vojevůdce poklekne. To přísahám, tady a na krev jeho příbuzných, tak přísahám.“

Náhle jako by se ochladilo. Nad paloukem se rozhostilo ticho, jenom tu bzučely mouchy. Delum měl vytřeštěné oči a tvářil se vyděšeně.

Bairot se odvrátil. „Ta přísaha tě zničí, Karso Orlongu. Žádný Rathyd nepoklekne před Urydem. Pokud neopřeš jeho mrtvolu o pařez. Usiluješ o nemožné a to je cesta vedoucí k šílenství.“

„Jedna přísaha z mnoha, které jsem složil,“ odsekl Karsa. „A každou dodržím. Buď svědkem, opovázíš-li se.“

Bairot, prohlížející si kožešinu šedého medvěda a lebku zbave-

nou měkkých tkání – rathydské trofeje – se ohlédl na Karsu.
„Máme na vybranou?“

„Dokud dýcháte, zní odpověď ne, Bairote Gilde.“

„Připomeň mi, ať ti to jednou řeknu, Karso Orlongu.“

„Co mi řekneš?“

„Jaký život máme my ve tvém stínu.“

Delum přistoupil blíž ke Karsovi. „Tvoje rány potřebují ošetřit, vojevůdce.“

„Ano, ale teď jenom tu ránu po meči. Musíme se vrátit ke koním a vyjet.“

„Jako lanydský šíp.“

„Ano, právě tak, Delume Thorde.“

Bairot zavolal: „Karso Orlongu, posbírám tvoje trofeje.“

„Děkuju, Bairote Gilde. Vezmeme i tu kožešinu a lebku. Můžete si je s Delumem nechat.“

Delum se obrátil na Bairotu. „Vezmi si je, bratře. Šedá kožešina ti sluší víc než mně.“

Bairot kývnutím poděkoval a ukázal na rozsekaného válečníka.

„Jeho uši a jazyk jsou tvoje, Delume Thorde.“

„Tedy jsme dohodnutí.“

Mezi Teblory chovali Rathydové nejméně koní, třebaže měli dostatek palouků, kudy mohl Karsa se svými společníky projet. Na jedné mýtině narazili na dospělého a dva chlapce pečující o šest ořů. Vyrázili proti nim, mávali čepelemi a zastavili se, jen aby posbírali trofeje a pochytili koně. Každý pak vedl dva volné. Hodinu před setměním se stezka rozvětvila a oni ujeli třicet kroků po její spodní větvi, kde potom pustili rathydské koně a odehnali je. Nato přehodili krátký provaz kolem krku svým koním a taháním je přiměli couvat až k rozcestí, kde se vydali po horní cestě. Po padesáti krocích Delum sesedl a vrátil se, aby zakryl jejich stopy.

Když uhnuli ze stezky a našli si malý palouček, na němž se mohli utábořit, na obloze právě vyšlo kolo. Bairot nařezal plátky medvědin a všichni se najedli. Delum pak opatřil koně a vytřel je vlhkým mechem. Zvířata byla unavená, takže je nechal nespoutaná, aby si mohla protáhnout krky.

Karsa si prohlédl své rány a viděl, že už se mu začínají zatahovat. Tak to u Teblorů chodilo. Spokojeně si vzal lahvičku s krev-

olejem a začal jej vtírat do svého meče. Delum se vrátil a s Bairotem si taky opravovali zbraně.

„Zítra,“ prohlásil Karsa, „opustíme tuto stezku.“

„Sjedeme dolů do údolí na širší a pohodlnější?“ zeptal se Bairot.

„Pokud si pospíšíme, můžeme projet územím Rathydů za jediný den,“ navrhoval Delum.

„Ne, odvedeme koně výš do hor na kozí a ovčí stezky,“ odpovídal Karsa. „A po celé dopoledne pojedeme zpátky. Pak znovu sjedeme do údolí. Bairote Gilde, s lovci jdoucími po naší stopě, kdo zůstane ve vesnici?“

Hromotluk si přitáhl k tělu nový plášť z medvědí kožešiny, než odpověděl. „Chlapci. Ženy. Starci a mrzáci.“

„Psi?“

„Ne, ty si vezmou lovci s sebou. My tedy, vojevůdce, zaútočíme na vesnici.“

Delum se zhluboka nadechl a pomalu vzduch vypouštěl. „Karso Orlongu, vesnice našich obětí zatím není jediná vesnice. Jenom v tom prvním údolí jsou nejméně tři další. Zpráva se roznese. Všichni válečníci si připraví své meče. Vypustí všechny psy a pošlou je do lesa. Válečníci nás možná nenajdou, ale psi ano.“

„A pak,“ zavrčel Bairot, „nás čekají další tři údolí.“

„Malá,“ poukázal Karsa. „A my je překročíme na jižním konci den či víc rychlé jízdy od severního konce a srdce rathydského území.“

Delum namítl: „Vyvoláme tak obrovský vztek, vojevůdce, že nás budou pronásledovat až do údolí Sunyďů.“

Karsa otočil čepel na stehnech, aby mohl natřít druhou stranu. „V to doufám, Delume Thorde. Odpověz mi na tohle, kdy naposledy viděli Sunyďové nějakého Uryda?“

„Tvého děda,“ odpověděl Bairot.

Karsa kývl. „A my známe rathydský válečný pokřik, že?“

„Chceš začít válku mezi Rathydy a Sunydy?“

„Ano, Bairote.“

Válečník pomalu zavrtěl hlavou. „Ještě jsme neskončili s Rathydy, Karso Orlongu. Plánuješ příliš daleko dopředu, vojevůdce.“

„Buď svědkem toho, co přijde, Bairote Gilde.“

Bairot zvedl medvědí lebku. Spodní čelist ještě visela na vazivu. Bairot ji utrl a zahodil. Z tlumoku vyndal kožené řemínky a za-

čal pevně ovjjet lícni kosti, přičemž dlouhé konce nechával volně viset.

Karsa ho zvědavě pozoroval. Lebka byla příliš těžká, aby ji dokonce i Bairot mohl nosit jako přilbu. Navíc by musel odlomit kost na spodině lebeční, kde byla v místě, kudy procházela mícha, nejlustší.

Delum vstal. „Půjdu spát,“ oznámil jim a odešel.

„Karso Orlongu, nemáš volné řemeny?“ zeptal se Bairot.

„Klidně si je vezmi,“ odvětil Karsa a také se zvedl. „Tuto noc se vyspi, Bairote Gilde.“

„Vyspím.“

V první hodině světla zaslechli zdola ze zalesněného údolí psy. Štěkot utichal, jak se vraceli po horské stezce. Když měli slunce přímo nad hlavou, našel Delum klikatou cestičku vedoucí dolů. Vydali se po ní. V polovině odpoledne narazili na mýtiny plné pařezů a ucítili kouř z vesnice. Delum sesedl a vyrazil na výzvědy.

Zakrátko se vrátil. „Jak jsi předpokládal, vojevůdce. Viděl jsem jedenáct starců, třikrát tolik žen a třináct chlapců – všichni jsou velice mladí. Ti starší budou asi s lovci. Žádní koně. Žádní psi.“ Nasedl zase na koně.

Tři urydští válečníci si připravili meče. Vytáhli lahvice s krev-olejem a pár kapek tekutiny cákli do nozder svých ořů. Ti otočili hlavu a napjali svaly.

„Já mám pravý bok,“ prohlásil Bairot.

„A já střed,“ oznámil Karsa.

„Já tedy budu nalevo,“ řekl Delum a zamračil se. „Utečou před tebou, vojevůdce.“

„Dneska jsem ve velkorysé náladě, Delume Thorde. Tato vesnice přinese slávu tobě a Bairotovi. Zajistěte, ať nikdo neunikne do strany.“

„Nikdo neunikne.“

„A pokud se některá z žen pokusí zapálit dům, aby přilákala lovce zpátky, zabijte ji.“

„Žádná nebude tak hloupá,“ namítl Bairot. „Když se nebudou vzpírat, obdrží naše semeno, ale zůstanou naživu.“

Sundali koním otěže a ovinuli si je kolem pasu. Posunuli se koním blíž ke krku a zvedli kolena.

Karsa prostrčil ruku řemenem meče a zatočil zbraní ve vzduchu, aby se řemen napjal. Ostatní udělali totéž. Ničitel se třásl.

„Veď nás, vojevůdce,“ požádal Delum.

Lehký tlak kolen, a Ničitel vyrazil, třetím krokem naklusal a pomalu přeběhl pařezovou mýtinu. Zahnuli trochu doleva a dostali se na hlavní cestu. Tam Karsa zvedl meč tak, aby ho jeho oř viděl. Ten nacválal.

Sedm dlouhých skoků, a byli ve vsi. Karsovi společníci se rozdělili a zajeli za domy, takže Karsovi zůstala hlavní ulice. Viděl před sebou Rathydy, obraceli hlavy. Zazněl výkřik. Děti se rozprchly.

Karsa se rozmáchl mečem a snadno proťal mladou kost. Ohlédl se doprava a Ničitel změnil směr, přičemž do země zadupal jednoho dědu. Hnali se dál, pronásledovali a zabíjeli. Za domy a jámami na odpadky se rozezněl jekot.

Karsa dojel na konec vesnice. Zahlédl jakéhosi chlapce, jak se žene k lesu, a pustil se za ním. Chlapec držel cvičný meč. Když zaslechl hlasitý dusot rychle se blížícího Ničitele – a poněvadž bezpečí lesa bylo ještě daleko – otočil se. Karsa prosekl cvičný meč i krk. Ničitel do chlapce vrazil, až bezhlavé tělo odletělo.

Takhle jsem přišel o bratrance. Porazil ho jeden Rathyd. Sebral mu uši a jazyk. Tělo pověsil za nohu na strom. Hlavu opřel pod ním, umazanou od výkalů. Na ten čin jsem teď odpovídal. Odpovídal.

Ničitel zpomalil a otočil se. Karsa se ohlédl na vesnici. Bairot a Delum vykonali svůj díl vraždění a nyní hnali ženy na mýtinu kolem vesnického ohniště.

Ničitel Karsu klusem odnesl zpátky mezi domy.

„Náčelníkova patří mně,“ prohlásil Karsa.

Bairot i Delum kývli. Z toho, jak snadno se vzdali této výsady, Karsa poznal, jak jsou rozradovaní. Bairot se obrátil k ženám a máchl mečem. Jedna hezká žena středního věku vystoupila a za ní její mladší verze – holka asi v Daylissině věku. Obě si Karsu prohlížely stejně pozorně jako on je.

„Bairote Gilde a Delume Thorde, vyberte si první z ostatních. Já budu na stráž.“

Oba válečníci se zakřenili, sesedli a vrhli se mezi ženy, aby si vybrali. Svou kořist si pak za ruku odvedli každý do jiné chýše. Karsa to sledoval se zdviženým obočím.

„Jejich válečníci, ať otcové nebo druhové, nebudou mít z takové dychtivosti radost,“ poznamenal. *Urydské ženy by ne* –

„Nikdy se to nedozvědí, vojevůdce,“ odpověděla náčelníková žena, „pokud jim to vy neřeknete, a jak je to pravděpodobné? Než vás zabijí, nedají vám čas na posměšky. Á, už to chápu,“ dodala a popošla blíž, aby mu viděla do obličeje. „Ty zřejmě věříš, že urydské ženy jsou jiné, a teď ti došlo, že to byla lež. Všichni muži jsou hlupáci, ale ty jsi teď možná o něco menší hlupák, když se ti do srdce vkrádá pravda. Jak se jmenuješ, vojevůdce?“

„Moc mluvíš,“ zavrčel Karsa a narovnal se. „Jsem Karsa Or-long, vnuk Pahlka –“

„Pahlka?“

„Ano.“ Karsa se zakřenil. „Vidím, že se na něj pamatuješ.“

„Byla jsem tehdy malá, ale ano, je mezi námi znám.“

„Ještě žije a klidně spí i přes kletby, které jste na jeho jméno naložili.“

Zasmála se. „Kletby? Žádné nejsou. Pahlk sklonil hlavu a prosil, abychom ho nechali projít přes naše území –“

„Lžeš!“

Chvíli si ho prohlížela, pak pokrčila rameny. „Jak myslíš.“

Jedna žena v domě vykřikla, ale spíš radostí než bolestí.

Náčelníková žena otočila hlavu. „Kolik z nás přijme vaše semeno, vojevůdce?“

Karsa se uvolnil. „Všechny. Na každého jedenáct.“

„A kolik dní to potrvá? Nechcete taky, abychom vám vařily?“

„Dní? Uvažuješ jako stará baba. Jsme mladí. A bude-li to potřeba, máme krevolej.“

Žena vykulila oči. Ostatní za ní si začaly mumlat. Náčelníková žena se otočila na patě a pohledem je umlčela, načež se znovu podívala na Karsu. „Tys ještě nikdy krevolej takhle nepoužil, vidíš? Je to pravda, pocítíš ve slabinách oheň. A budeš tvrdý i v následujících dnech. Ale, vojevůdce, nevíš, co to udělá s každou z nás žen. Já to vím, protože jsem kdysi byla také mladá a hloupá. Dokonce ani jeho síla nezachránila mého manžela před tím, abych mu nezaryla zuby do hrdla, a ty jizvy nosíš dodnes. A je toho víc. To, co vám nevydrží ani týden, nás moří celé měsíce.“

„A tak,“ opáčil Karsa, „pokud my nezabijeme vaše muže, uděláte to po jejich návratu vy. Mám radost.“

„Vy tři nepřezijete noc.“

„Bude zajímavé zjistit,“ usmál se Karsa, „kdo z nás tří to bude potřebovat nejdřív, co myslíš?“ Oslovil všechny ženy. „Radím vám, aby byla každá z vás ochotná, takže nebude první, která nás zklame.“

Objevil se Bairot a kývl na Karsu. Náčelníkova žena si povzdechla a ukázala své dceři, že má jít.

„Ne,“ zarazil ji Karsa.

Žena se zmateně zarazila. „Ale... copak od ní nechceš dítě? Tvá první dostane nejvíc semene –“

„To je pravda. Ty už snad nemůžeš mít děti?“

Po dlouhém mlčení zavrtěla hlavou. „Karso Orlongu,“ zašep-tala, „přivoláváš na sebe to, že tě můj manžel prokleje – spálí krev na kamenných rtech samotné Imrot.“

„Ano, to je pravděpodobné.“ Karsa sesedl a přistoupil k ní. „Teď mě odveď do svého domu.“

Couvla. „Do domu mého manžela? Vojevůdce – ne, prosím, vyberme si jiný –“

„Dům tvého manžela,“ zavrčel Karsa. „Už jsem domluvil a ty taky.“

Hodinu po setmění si Karsa vedl do domu poslední ze své kořisti – náčelníkovu dceru. Ani on, ani Bairot, ani Delum krev-olej nepotřebovali, důkaz, jak tvrdil Bairot, urydské zdatnosti, třebaže Karsa usoudil, že skutečná čest náleží zápalu a zoufalé vynalézavosti rathydských žen, a i pak bylo několik posledních velmi neústupných. Když mladou ženu dovedl do tmavého domu s vyhasínajícím ohništěm, otočil se a zavřel dveře na zavoru. Ona se k němu obrátila a zvláště zvedla hlavu.

„Matka říkala, že jsi byl překvapivě jemný.“

Zadíval se na ni. *Je jako Dayliss, a přece není. Ona nemá temnou stránku. Je tu... rozdíl.* „Svlékni se.“

Rychle ze sebe shodila koženou halenu. „Kdybych byla první, Karso Orlongu, byla bych udělala domov pro tvé semeno. Takový je den na mém kole času.“

„Byla bys hrdá?“

Zarazila se a polekaně se na něj podívala, než zavrtěla hlavou. „Zabili jste všechny děti a všechny starce. Potrvá staletí, než se vesnice vzpamatuje, a možná se už nevzpamatuje, protože až se válečníci vrátí, mohou se v hněvu obrátit proti sobě a možná i proti nám ženám – pokud uniknete.“

„Unikneme? Lehni si tam, kde ležela tvá matka. Karsu Orlonga nezajímá útek.“ Postavil se nad ni. „Vaši válečníci se nevrátí. Život v této vesnici skončil a v mnoha z vás bude semeno Urydů. Jděte všechny žít k mému lidu. A ty a tvá matka jděte do vesnice, kde jsem se narodil. Čekejte tam na mě. Vychovejte své děti, moje děti, jako Urydy.“

„Vedeš smělé řeči, Karso Orlongu.“

Začal si sundávat kůže.

„Vidím, že to nejsou jen řeči,“ poznamenala. „Krevolej tedy nebude zapotřebí.“

„Krevolej si my dva, ty a já, schováme pro můj návrat.“

Vykulila oči a položila se, když se nad ní sklonil. Tichým hláskem se zeptala: „Nechceš ani znát moje jméno?“

„Ne,“ zavrčel. „Budu ti říkat Dayliss.“

A neviděl hanbu, která zalila její mladou, krásnou tvář. Ani nevycítil temnotu, s níž se jí jeho slova zaryla do duše.

V ní, stejně jako v její matce, si semeno Karsy Orlonga našlo svůj domov.

Z hor sestoupila pozdní bouře a spolkla hvězdy. Vrcholky stromů se zmítaly ve vichru, který však neklesl až dolů a jen řval ve výšce, takže mezi spodními větvemi vládl zvláštní klid. Blýskalo se, ale hromu trvalo dlouho, než dorazil.

Jeli ještě hodinu po setmění, pak si našli staré tábořiště u cesty, které opustili lovci. Rathydstí válečníci byli ve svém vzteku neopatrni, zanechávali po sobě příliš mnoho stop. Delum usoudil, že v tomto oddíle je dvanáct dospělých a čtyři chlapci na koních, asi třetina mužů z vesnice. Psi už vyrazili ve smečkách sami a skupinu, kterou Urydové nyní pronásledovali, žádní nedoprovázeli.

Karsa měl radost. Sršni vyletěli z hnízda a letěli naslepo.

Znovu se najedli zamřelé medvědiny, pak Bairot vybalil medvědí lebku a začal na ni navíjet další řemeny, tentokrát kolem čenichu, a pevně je napínal mezi zuby. Konce nechával volné na půldruhé délky paže. Karsa pochopil, co Bairot vytváří. Na takovou zbraň byly zapotřebí dvě nebo tři vlčí lebky – jenom muž Bairotovy síly a váhy by ji dokázal zvládnout vyrobenou z lebky šedého medvěda. „Bairote Gilde, to, co vytváříš, se stane jasným vláknem v legendě, kterou tkáme.“

Hromotluk zabručel. „Mně na legendách nesejde, vojevůdce. Ale brzy budeme čelit Rathyďům na ořích.“

Karsa se usmál do tmy a neodpověděl.

Zdola zavál vlahý větřík.

Delum náhle zvedl hlavu a tiše vstal. „Cítím vlhkou srst,“ šeptl.

Zatím nepršelo.

Karsa si sňal meč a položil ho na zem. „Bairote,“ zašeptal, „ty zůstaň tady. Delume, vezmi své párové nože – meč nech tady.“ Vstal a kývl. „Jdi.“

„Vojevůdce,“ zamumlal Delum. „Je to smečka, kterou bouře vyhnala z hor. Necítí nás, ale mají bystré uši.“

„Nemyslíš,“ zeptal se Karsa, „že by začali výt, kdyby nás uslyšeli?“

Bairot frkl. „Delume, v tomhle řevu neslyšeli nic.“

Ale Delum zavrtěl hlavou. „Jsou vysoké zvuky a nízké zvuky, Bairote Gilde, a každý putuje po vlastním proudu.“ Otočil se ke Karsovi. „Na tvou otázku, vojevůdce, odpovídám: možná ne, pokud si nejsou jistí, jestli jsme Urydové, nebo Rathyďové.“

Karsa se zazubil. „Ještě lepší. Zaveď mě k nim, Delume Thorde. Dlouho jsem problém těch rathyďských vypuštěných psů zvažoval. Zaveď mě k nim a vrhací nože měj připravené.“

Ničitel a druzí dva oři se během hovoru tiše připojili k válečníkům a teď se všichni tři dívali nahoru do kopce, uši nastražené.

Po chvíli váhání pokrčil Delum rameny, přikrčil se a vyrazil do lesa. Karsa šel za ním.

Svah začal být po několika krocích příkrý a cestu jim ztěžovaly i popadané stromy, ale díky polštářům vlhkého mechu se oba teblorští válečníci pohybovali zcela neslyšně. Dorazili na plošší římsu asi patnáct kroků dlouhou a deset širokou, s vysokým, rozpukaným útesem na druhé straně. O skálu se opíralo několik uschlých stromů. Delum si útes prohlédl a vydal se k úzké rozsedlině plné hlíny na levé straně skály, kudy chodívala zvěř, ale Karsa ho zarazil.

Naklonil se blíž. „Jak jsou blízko?“

„Patnáct úderů srdce. Ještě máme čas vylézt –“

„Ne. Zůstaneme tady. Postav se na tu římsu napravo a připrav si nože.“

Delum ho se zmateným výrazem poslechl. Římsa byla asi v polovině skály. Ve chvíli byl na místě.

Karsa došel ke zvířecí stezce. Shora sem spadla borovice a zastavila se vedle stezky. Karsa do kmene strčil nohou. Dřevo ještě nebylo ztrouchnivělé. Rychle vylezl nahoru, rozkročil se na větvi a otočil se čelem k římse, takže kmen a útes měl za zády a stezku nalevo.

Čekal. Deluma by viděl, jen kdyby se předklonil, což by mohlo uvolnit kmen a on by spadl, přičemž by nadělal spoustu hluku a nejspíš by si i ublížil. Bude muset věřit, že až přijde vhodná chvíle, Delum, ať je kdekoliv, bude jednat.

Po stezce se začaly sypat kamínky. Psi sestupovali.

Karsa se pomalu nadechl a zadržel dech.

Vůdce smečky nepůjde první. Nejspíš bude až druhý nebo třetí za zvědem.

První pes proběhl kolem Karsy spolu s kamením, klacíky a hlínou, a zastavil se teprve až na římse, kde zavěťřil. Se zježenou srstí se vydal na kraj římsy.

Po stezce se přihrnul další pes, větší, a s ním se sesouvalo víc kamení. Když Karsa uviděl jeho zizvenou hlavu a ramena, poznal, že našel vůdce smečky.

Zvíře dorazilo na rovinku, právě když se zvěd začal otáčet.

Karsa skočil. Chytil vůdce pod krkem a strhl ho na zem, otočil ho na záda, levou rukou mu stiskl hrdlo a pravou popadl přední tlapy těsně nad kloubem. Pes byl vzteky bez sebe a zmítal sebou, ale Karsa ho držel pevně.

Po stezce sjeli další psi a poplašeně se rozběhli do stran.

Vůdcovo vrčení se změnilo ve skučení. Karsovi se do ruky zařaly ostré zuby, ale jemu se podařilo posunout stisk výš, až těsně pod bradu. Zvíře se kroutilo, ale už prohrálo, a oba zápasníci to věděli. Stejně jako zbytek smečky.

Karsa konečně vstal a zadíval se na psy kolem sebe. Když zvedl hlavu, všichni couvli – až na jednoho. Byl to mohutný mladý samec, jenž se přikrčil a kradl se blíž. Do těla ho zasáhly dva Delumovy nože, jeden do hrdla a druhý za pravou lopatku. Pes zachroptěl a zhroutil se na zem, kde znehybněl. Zbytek smečky couvl ještě víc.

Vůdce pod Karsou se také přestal hýbat. Válečník vycenil zuby, klekl si a přiložil tvář k psově čelisti. Pak zvířeti pošeptal do ucha: „Slyšel jsi ten křik smrti, příteli? To byl tvůj vyzyvatel. Mělo by tě to potěšit, co? Teď ty a tvoje smečka patříte mně.“ Mluvil

tichým, uklidňujícím hlasem a pomalu pustil psův krk. Po chvíli se narovnal a pustil i jeho tlapy.

Zvíře se vyškrábalo na nohy. Karsa vstal a potěšilo ho, když pes stáhl ocas mezi nohy.

Objevil se Delum. „Vojevůdce,“ pravil, když přišel blíž, „jsem svědkem.“ Sebral své nože.

„Delume Thorde, jsi svědkem i účastníkem, protože jsem viděl tvé nože a byly dobře načasované.“

„Soupeř vůdce uviděl svou příležitost.“

„A ty jsi to pochopil.“

„Teď máme smečku, která bude bojovat za nás.“

„Ano, Delume Thorde.“

„Půjdu napřed za Bairotem. Bude třeba uklidnit koně.“

„Dám ti chvíli.“

Na kraji římsy se Delum zastavil a ohlédl se na Karsu. „Už se Rathydů nebojím, Karso Orlongu. Ani Sunydů. Nyní již věřím, že Urugal na této cestě kráčí po tvém boku.“

„Tedy věz tohle, Delume Thorde. Nespokojím se s tím, být nejlepším bojovníkem Urydů. Jednoho dne přede mnou poklekou všichni Teblorové. Tato naše výprava do cizích zemí je jen výzvědná cesta mezi nepřátele, jimž budeme jednoho dne čelit. Náš lid spal příliš dlouho.“

„Karso Orlongu, nepochybuji o tobě.“

Karsa se chladně usmál. „A přece tomu tak nebylo vždy.“

Na to Delum jen pokrčil rameny, otočil se a rozběhl se z kopce.

Karsa si prohlédl pokousané zápěstí, podíval se na psa a zasmál se. „Ochutnalo jsi mou krev, zvíře. Teď Urugal běží, aby stiskl tvé srdce, a tak jsme, ty a já, spojeni. Pojď, kráčeji po mém boku. Dávám ti jméno Hryz.“

Ve smečce bylo jedenáct dospělých psů a tři ještě ne dorostlí. Zařadili se za Karsu a Hryza a padlého druhu nechali jako nezpochybnitelného vládce římsy pod útesem. Dokud nepřiletěly mouchy.

Kolem půlnoci tři urydští válečníci a jejich smečka sestoupili do prostředního ze tří malých údolí, táhnoucích se jihovýchodním směrem přes území Rathydů. Lovci, které sledovali, zřejmě začínali být zoufalí, že museli urazit takovou dálku. Bylo také zřejmé, že válečníci před nimi se vyhýbají styku s ostatními ves-

nicemi v oblasti. Jejich nezdar se měnil v hanbu, která je pronásledovala.

Karsa byl mírně zklamaný, ale uklidňoval se tím, že příběh o jejich činech se bude stejně šířit dál, dost na to, aby jejich pouť přes rathydské území získala na nebezpečí a na zajímavosti.

Delum soudil, že lovci mají náskok asi jen třetinu dne. Zpomalili a vysílali zvědy, aby našli stopu, která zatím neexistovala. Karsa si však zatím nedovolil radost, nakonec z rathydské vesnice vyrazily ještě další dva oddíly a ty nejspíš putovaly pěšky a postupovaly opatrně, takže po jejich kradmém průchodu zůstalo jen málo stop. Lovci mohli na stopu Urydů narazit každou chvíli.

Smečka se držela proti větru a klusala vedle koní. Když Bairot uslyšel Delumovo vyprávění o Karsových skutcích, jenom zakroutil hlavou. O Karsových záměrech Delum moudře pomlčel.

Dorazili do údolí, kde mezi břázami, černými smrky, osikami a olšemi ležely rozvalené balvany. Mechem a tlejícími pařezy prosakovala voda z řeky, která tudy kdysi tekla, a vytvářela černé tůň, jejichž dno bylo v nedohlednu. Mnoho tůní bylo skryto mezi balvany a pod spadánými stromy. Cestou do lesa museli zpomalit, aby do nějaké nespadli.

Zakrátko dorazili k prvnímu dřevěnému chodníku, který Rathydové kdysi dávno postavili na téhle straně údolí a dosud jej udržovali, byť ne příliš nadšeně. Rašící tráva prozrazovala, že chodník není používán často, ale směr se Urydům hodil, a tak sesedli a vedli koně po vyvýšené cestě. Dřevo pod spojenou váhou koní, Teblorů a psů vrzalo a houpalo se.

„Měli bychom se rozestoupit a jít pěšky,“ radil Bairot.

Karsa si dřepl a prohlížel hrubě otesané klády. „Dřevo je v pořádku,“ poznamenal.

„Ale kůly sedí v bahně, vojevůdce.“

„Ne v bahně, Bairote Gilde. V rašelině.“

„Karsa Orlong má pravdu,“ ozval se Delum a znovu se vyhoupl na svého oře. „Chodník se možná kymácí, ale křížové podpěry zabrání, aby se otočil. Pojedeme prostředkem jeden po druhém.“

„Nemá smysl,“ řekl Karsa Bairotovi, „jet po této cestě, když se budeme plazit jako hlemýždi.“

„Nebezpečí, vojevůdce, je v tom, že budeme mnohem víc vidět.“

„Tak bychom si tedy měli pospíšet.“

Bairot se zazubil. „Jak říkáš, Karso Orlongu.“

S Delumem v čele jeli pomalým klusem prostředkem chodníku. Smečka je následovala. Stromy po obou stranách, jediné, které jezdcům na koních sahaly až k očím, byly suché břízy, jejichž bezlisté, zčernalé větve byly obalené hnízdy housenek. Živé stromy – osiky, olše a jilmy – jim s třepetajícím se baldachýnem matně zeleného listoví dosahovaly stěží po prsa.

„Stará řeka se vrací,“ prohlásil Delum. „Tenhle les se pomalu utápí.“

Karsa zabručel. „Tohle údolí vede do dalších a všechny míří k severu až k Burydské trhlíně. Mezi teblorskými stařešiny, kteří se tam před šedesáti lety sešli, byl i Pahlk. Ledová řeka vyplňující trhlínu náhle zahynula a začala tát.“

Za Karsou promluvil Bairot. „Nikdy jsme se nedozvěděli, co stařešinové všech kmenů tam nahoře objevili, ani jestli našli to, co hledali.“

„Nevím o tom, že by hledali něco určitého,“ zahučel Delum. „Smrt ledové řeky byla slyšet ve stovce údolí včetně našeho. Copak nejeli k trhlíně jen proto, aby odhalili, co se stalo?“

Karsa pokrčil rameny. „Pahlk mi vyprávěl o spoustě zvířat, která byla v ledu zamrzlá po bezpočet století a v pukajících krách byla jasně vidět. Tající srst a maso. Nebe a země ožily vránami a horskými supy. Byla tam i slonovina, ale většina byla příliš poničená, než aby se dala použít. Řeka měla černé srdce, aspoň to její smrt odhalila, ale to, co leželo v jejím srdci, bylo už dávno pryč nebo zničeno. Přesto na tom místě byly vidět stopy po nějaké dávné bitvě. Kosti dětí. Kamenné zbraně, všechny rozlámané.“

„To je víc, než jsem kdy –“ začal Bairot a zarazil se.

Chodník, znějící pod jejich kroky, náhle získal hlubší, synkopický tón. Před nimi se asi o čtyřicet kroků dál stácel doleva a mizel za stromy.

Smečka začala varovně cvakat zuby. Karsa se otočil a dvě stě kroků za nimi na chodníku spatřil tucet opěšalých rathydských válečníků. Zbraně měli zdvižené v tichém příslibu.

Ale zněla tu kopyta – Karsa se zase otočil zpátky a zpoza ohybu se vynořilo šest cválajících jezdců. Vzduchem zahřměl válečný pokřik.

„Udělejte místo!“ zařval Bairot a pobídl koně kolem Karsy a Deluma. Medvědí lebka vyletěla vzhůru a napjala kožené řemeny. Bairot obrovskou lebku roztočil nad hlavou, držel ji oběma

rukama a kolena zdvihl oři nad ramena. Roztočená lebka vydávala hluboký, bzučivý zvuk. Kůň zrychlil.

Rathydstí jezdcí zaútočili. Jeli dva vedle sebe a ke kraji chodníku jim zbývalo jen půl délky paže. Přiblížili se k Bairotovi na dvacet kroků, když Uryd vypustil lebku. Když byly takto použity dvě nebo tři vlčí lebky, účelem bylo spoutat či zlomit nohy. Avšak Bairot mířil výš. Lebka udeřila oře nalevo takovou silou, že mu rozdrtila hrudník. Zvířeti z nozder a huby vystříkla krev. Zřítílo se na chodník a podrazilo nohy i koni vedle sebe – sice ho jen nakoplo do plece, ale stačilo to, aby kůň prudce odbočil a spadl z chodníku. Praskly kosti. Rathydský válečník koni přeletěl přes hlavu.

První jezdec dopadl prudce na chodník těsně pod nohy Bairotova oře. Ten mu rozdupl lebku a nechal za sebou jen krvavou kaši. Útok zakolísal. Další kůň šel k zemi, jak s říčením přepadl přes divoce kopající zvíře, které nyní blokovalo chodník.

Bairot vyrazil urydský válečný pokřik a pobídl oře dál. Skokem se přenesl přes ležícího koně. Rathydský válečník z třetího ležícího koně se právě vyškřábal na nohy a vzhlédl včas na to, aby viděl, jak se mu Bairotův meč snáší na kořen nosu.

Za Bairotem se náhle objevil Delum. Vzduchem proletěly dva nože a minuly Bairota zprava. Jeden Rathyd švihl těžkým mečem a první nůž odrazil, vzápětí se mu druhý nůž s vlhkým mlasknutím zarazil do krku.

Zůstali dva nepřátelé, jeden pro Deluma a druhý pro Bairota, takže mohl začít souboj.

Když Karsa viděl výsledek Bairotova útoku, otočil koně. Meč držel oběma rukama tak, aby ho viděl i Ničitel, a společně zaútočili na pronásledovatele.

Psí smečka se rozdělila, aby se vyhnula dunícím kopytům, a rozběhla se za jezdce na koni.

Čekali je osm dospělých a čtyři chlapci. Ostrý rozkaz poslal chlapce dolů z chodníku. Dospělí chtěli mít místo, a když Karsa viděl jejich sebedůvěru, jak se na chodníku s připravenými zbraněmi seřadili do obráceného V, zasmál se.

Chtěli, aby projel středem obráceného V – taktika, při níž by si sice Ničitel udržel rychlost, ale jezdec i kůň by byli vystaveni útokům ze stran. Rychlost v následujícím boji znamenala všechno. Rathydové by tak byli ve výhodě – kdyby byl útočníkem

někdo jiný než Karsa Orlong. „Urugale!“ zařval Karsa a zvedl se na Ničitelových plecích. „Buď svědkem!“ Zvedl meč nad ořovu hlavu a upřel oči na válečníka nalevo.

Ničitel vycítil změnu tlaku a těsně před střetnutím změnil směr, takže se řítíl po kraji chodníku.

Rathydovi přímo před ním se podařilo couvnout a rozmáchnout se po Ničitelově tlamě. Karsa jeho čepel zachytil, a jak se obracel, vykopl pravou nohu dopředu a levou dozadu. Ničitel se pod ním otočil a vrhl se doprostřed chodníku. Věčko se zbortilo a všichni Rathydové se ocitli po Karsově levici.

Ničitel ho nesl šikmo přes chodník. Karsa nadšeně zakvílel a sekal hlava nehlava. Jeho ostří se stejně často střetlo se zbraní jako s masem a kostmi. Ničitel se otočil, než se dostal na druhou stranu, a vykopl zadníma nohama. Přinejmenším jednou se trefil a shodil rozbité tělo z chodníku.

Pak dorazila smečka. Na záda rathydských válečníků – z nichž většina se otočila, aby se mohla pustit do Karsy – se vrhly štěkající šelmy. Vzduchem se nesl příšerný jekot.

Karsa obrátil Ničitele a společně se vrhli do tlačence. Dvěma Rathydům se podařilo zbavit se psů a z čepelí jim kapala krev, když couvali po chodníku dál.

Karsa zařval výzvu a vrhl se na ně. A jen ohromeně zíral, když seskočili z chodníku.

„Bezkrvní zbabělci! Jsem svědkem! Vaši chlapci jsou svědky! Tihle zatracení psi jsou svědky!“

Znovu se objevili, beze zbraní, a klopýtali bažinou.

Dorazili Delum s Bairotem a sesedli, než se přidali k šílenému řádění přeživších psů rvoucích na kusy padlé Rathydy.

Karsa odvedl Ničitele stranou a oči dál upíral na prchající válečníky, k nimž se nyní připojili i čtyři chlapci. „Jsem svědkem. Urugal je svědkem!“

Hryz, jemuž nebyla černošedá srst téměř vidět pod cákanci zasychající krve, se s funěním postavil vedle Ničitele a třásl se, ale zraněný nebyl. Karsa pohledem zjistil, že naživu zůstali ještě další čtyři psi. Pátý přišel o přední nohu a kulhal v kruhu krve. „Delume, ovaž mu nohu – hned mu to vypálíme.“

„K čemu nám bude lovecký pes se třema nohama, vojevůdce?“ zeptal se supící Bairot.

„I třínohý pes má uši a nos, Bairote Gilde. Jednou mi ta fena

bude, šedivá a tlustá, líhat u ohně, to přísahám. Je někdo z vás zraněný?“

„Škrábance.“ Bairot pokrčil rameny a otočil se.

„Přišel jsem o prst,“ hlásil Delum. Vytáhl kožený řemen a přistoupil k zraněné feně. „Ale ne důležitý.“

Karsa se znovu zadíval za ustupujícími Rathydy. Už se skoro dostali k hájku černých smrků. Vojevůdce za nimi poslal poslední pošklebek a položil Ničiteli ruku na čelo. „Můj otec říkal pravdu, Ničiteli. Na takovém koni, jako jsi ty, jsem ještě nejel.“

Oř k němu natáhl ucho. Karsa se předklonil a políbil ho na čelo. „My dva se stáváme legendou,“ zašeptal. „Legendou, Ničiteli.“ Narovnal se, prohlédl si mrtvolu na chodníku a usmál se. „Je čas na trofeje, bratři. Bairote, vydržela ta medvědí lebka?“

„Myslím, že ano, vojevůdce.“

„Tvůj čin byl naším vítězstvím, Bairote Gilde.“

Hromotluk se otočil a přimhouřenýma očima se zadíval na Karsu. „Stále mě překvapuješ, Karso Orlongu.“

„Stejně jako tvoje síla překvapuje mě, Bairote Gilde.“

Bojovník zaváhal, pak kývl. „Jsem spokojen, že jdu za tebou, vojevůdce.“

To jsi byl vždycky, Bairote Gilde, a právě v tom je mezi námi rozdíl.

KAPITOLA DVĚ

Když člověk prohlédne bystrým okem půdu, najde stopy po tom, že se tato stará jaghutská válka, která pro Kron T'lan Imass byla jejich sedmnáctá nebo osmnáctá, osudově zvrtila. Mistr, jenž doprovázel naši expedici, v nejmenším nepochyboval, že Jaghut v laederonském ledovci zůstal naživu. Sice těžce raněný, avšak stále ovládající pozoruhodná kouzla. Mimo dosah ledové řeky (která se časem výrazně zmenšila) leží roztříštěné pozůstatky T'lan Imass s podivně zdeformovanými kostmi, na nichž dodnes lpí prudký a nebezpečný vliv Omtose Phellack.

Z očarováných kamenných zbraní Kronů zůstaly pouze ty, které byly zničeny během střetu, což vede k závěru, že tudy buď prošli drancíři, nebo je s sebou vzali přeživší T'lan Imass (pokud nějakí přežili)...

Nathijská expedice z roku 1012
Kenemass Trybanos, kronikář

„Myslím,“ ozval se Delum, když se znovu vydali na cestu, „že poslední lovci se vrátili.“

„Mor zbabělosti se pořád šíří,“ zavrčel Karsa.

„Zpočátku předpokládali,“ zabručel Bairot, „že procházíme přes jejich území. Že náš první útok není jen nájezd. A na nás si počkají, až se budeme vracet, a nejspíš si zavolají i válečníky z ostatních vesnic.“

„Toho se nebojím, Bairote Gilde.“

„To já vím, Karso Orlongu, neboť kterou část této výpravy jsi nepromyslel? Přesto před námi leží ještě dvě rathydská údolí. To

vím. Budou tam vesnice – pojedeme kolem nich, nebo posbíráme víc trofejí?“

„Až dorazíme do zemí v nížinách u Stříbrného jezera, budeme obtíženi příliš mnoha trofejemi,“ poznamenal Delum.

Karsa se zasmál, ale pak se nad tím zamyslel. „Bairote Gilde, těmi údolími proklouzneme jako hadi v noci až k poslední vesnici. Chci lovce vylákat za námi do zemí Sunydů.“

Delum našel stezku vedoucí nahoru do kopce.

Karsa zkontroloval fenu kulhající za nimi. Šel s ní Hryz a Karsu napadlo, že třínohá fena je možná jeho družka. Byl rád, že se rozhodl zraněného psa nezabít.

Ochladilo se, což potvrdilo, že stoupají do hor. Území Sunydů leželo ještě výš, až na východním okraji pohorí. Pahlk Karsovi řekl, že přes hory vede jediný průsmyk, označený prudkým vodopádem, který napájí Stříbrné jezero. Sestup byl zrádný. Pahlk ho pojmenoval Průsmyk kostí.

Cesta se začala hadovitě vinout mezi rozpukanými balvany a popadanými stromy. Už viděli sedlo, bylo asi šest set kroků před nimi. Válečníci sesedli. Karsa se vrátil, zvedl třínohou fenu do náručí, položil ji Ničiteli na záda a přivázal. Zvíře nic nenamítalo. Hryz se zařadil vedle oře. Pokračovali v cestě.

Než dorazili na sto kroků od vrcholku, byl svah zalitý jasné zlatým slunečním světlem. Ocitli se na široké římsě, která zřejmě vedla řídkým porostem podivně větrem pokroucených doubků podél celého údolí. Delum si prohlédl terasu nalevo od sebe, zabručel a řekl: „Vidím jeskyni. Tam,“ ukázal. „Za těmi spadlými stromy, kde se římsa ohýbá.“

Bairot kývl. „Vypadá dost velká, aby se do ní vešli koně. Karso Orlongu, máme-li jet v noci...“

„Souhlasím,“ pravil Karsa.

Delum je vedl po terase. Hryz proběhl kolem něj a před ústím jeskyně nejdříve zpomalil, pak si lehl a kousek popolezl. Urydští válečníci se zastavili a čekali, jestli se pes naježí, čímž by jim oznámil přítomnost šedého medvěda či nějakého jiného obyvatele jeskyně. Hryz se chvíli nehýbal a jen ležel před ústím jeskyně, nakonec se zvedl a ohlédl se na ostatní. Nato vběhl do jeskyně.

Popadané stromy vytvářely přírodní přehradu a jeskyni před pohledem z údolí dokonale zakrývaly. Kdysi tu býval převis, ale

zbortil se, snad pod tíhou stromů, a hromada kamení vchod do jeskyně částečně uzavírala.

Bairot začal odklízet kameny, aby dovnitř mohli zavést koně. Delum a Karsa se vydali za Hryzem. Za hromadou kamení a písku byla rovná země s vrstvou suchého listí. Zapadající slunce malovalo na protější stěnu žluté skvrny, v nichž byly vidět hustě vyřezávané značky. Uprostřed klenuté jeskyně byla malá mohyla z kamenů.

Hryz nebyl nikde vidět, ale jeho stopy mizely v šeru v zadní části jeskyně.

Delum popošel blíž a oči upíral na jeden velký znak přímo naproti vchodu do jeskyně. „Ten krveznak není ani rathydský, ani sunydský,“ poznamenal.

„Ale slova pod ním jsou teblorská,“ přidal se Karsa.

„Styl je velice...“ Delum se zamračil, „zdobný.“

Karsa začal číst nahlas: „*Vedl jsem rodiny, které přežily. Dolů z výšin. Přes rozervané žíly, které krvácely ve slunci...*“ Rozervané žíly?“

„Led,“ vysvětlil mu Delum.

„Krvácely ve slunci, aha. *Je nás tak málo. Naše krev je zakalená a bude zakalená ještě víc. Viděl jsem nutnost rozbít, co zbylo. Protože T'lan Imass byli stále nablízku a velmi rozčilení, hodlali pokračovat ve svém nevybíravém zabíjení.*“ Karsa se zamračil. „T'lan Imass? Tato dvě slova neznám.“

„Já taky ne,“ přiznal Delum. „Možná nepřátelský kmen. Čti dál, Karso Orlongu. Máš rychlejší oko než já.“

„*A tak jsem oddělil muže od ženy. Dítě od rodičů. Bratra od sestry. Vytvořil jsem nové rodiny a poslal je pryč. Každou na jiné místo. Vyhlásil jsem zákony oddělení, jak nám je předal Icarium, jemuž jsme kdysi poskytli přístřeší a jehož srdce se naplnilo žalem, když viděl, co se z nás stalo. Zákony oddělení budou naší spásou, vyčistí nám krev a posílí naše děti. Pro všechny, kteří přijdou, a pro všechny, kteří budou číst tato slova, toto je mé ospravedlnění –*“

„Tato slova mi dělají starosti, Karso Orlongu.“

Karsa se po Delumovi ohlédl. „Proč? Pro nás nic neznamenají. Je to jen blábolení starce. Příliš mnoho slov – vytesat všechna ta písmena muselo trvat roky, něco takového by udělal jen šílenec. Šílenec, který tu byl pohřbený, sám, vyhnáný vlastními lidmi –“

Delum přimhouřil oči. „Vyhnáný? Ano, asi máš pravdu, voje-

vůdce. Čti dál – ať slyšíme jeho ospravedlnění a můžeme sami soudit.“

Karsa pokrčil rameny a obrátil pozornost zpátky ke kameni. „*„Abychom přežili, musíme zapomenout. Tak pravil Icarium. Zapomenout na to, co se z nás stalo, na to, z čeho jsme začali být změkčilí. Musíme se toho vzdát. Musíme rozebrat...‘* Tohle slovo neznám. *„A rozbít jeden každý kámen, důkaz toho, čím jsme bývali. Musíme spálit...‘* Další slovo, které neznám. *„A nenechat nic než popel. Musíme zapomenout na svou historii a pátrat jen v nejstarších bájích. V bájích vyprávějících o dobách, kdy jsme žili prostě. V lesích. Lovili jsme, chytali ryby v řekách, chovali koně. Kdy našimi zákony byly nájezdy, zabíjení, kdy se vše poměřovalo máchnutím meče. V bájích vyprávějících o krevní mstě, vraždách a znásilňování. Musíme se vrátit do těch hrozných časů. Abychom oddělili vlákna své krve a setkali nové, menší sítě příbuzenství. Nová vlákna se musí zrodit ze znásilňování, protože jenom skrze násilí zůstanou vzácnými a náhodnými. Abychom vyčistili svou krev, musíme zapomenout na vše, čím jsme byli, a přece najít to, čím jsme kdysi bývali –“*

„Tady dole,“ ozval se Delum a dřepł si. „Ještě níž. Poznávám ta slova. Čti tady, Karso Orlongu.“

„Je tma, Delume Thorde, ale zkusím to. Aha, ano. To jsou... jména. *„Těmto novým kmenům jsem dal jména, jména, jež můj otec dal svým synům.‘* A pak je tu seznam. *„Baryd, Sanyd, Phalyd, Urad, Gelad, Manyd, Rathyd a Lanyd. To tedy budou nové kmeny...‘* Už je příliš velká tma, Delume Thorde, a já to ani nechci,“ dodal a bojoval s náhlým mrazením. „Tyto myšlenky jsou kousnuté od pavouka. Horečkou pokroucené do lží.“

„Phalyd a Lanyd jsou –“

Karsa se narovnal. „Už dost, Delume Thorde.“

„Icariovo jméno žije v naší –“

„Dost!“ zavrčel Karsa Orlong. „Tato slova nemají žádný význam.“

„Jak říkáš, Karso Orlongu.“

Ze šera se vynořil Hryz a teblorští válečníci teď za ním zahlédli tmavší puklinu.

Delum na ni ukázal. „Řezbářovo tělo leží tam.“

„Kam nepochybně zalezl, aby tam chćpl,“ ohrnul nos Karsa. „Vraťme se k Bairotovi. Je třeba sem zavést koně. Budeme spát venku.“

Oba válečníci se otočili a vyšli z jeskyně. Za nimi se Hryz zastavil u mohyly. Slunce zašlo a jeskyni naplnily stíny. Ve tmě se psovi zaleskly oči.

O dvě noci později seděli na koních a shlíželi do sunydského údolí. Plán vylákat za sebou rathydské pronásledovatele selhal, protože poslední dvě vesnice, na něž narazili, byly již dlouho opuštěné. Okolní stezky zarostly trávou a déšť spláchl uhlíky z ohnišť a nechal jen rudě orámované červené skvrny v hlíně. A teď v celém rozlehlém sunydském údolí neviděli jediný plamínek.

„Utekli,“ usoudil Bairot.

„Ale ne před námi,“ namítl Delum, „pokud je to tu stejné jako u Rathydů. K útěku došlo již dávno.“

Bairot zabručel: „Tak kam se poděli?“

Karsa pokrčil rameny a řekl: „Dál na sever jsou další sunydská údolí. Desítky i víc. A na jih taky. Možná došlo k rozkolu. Nám to může být jedno, akorát že teď už nenasbíráme žádné další trofeje, dokud se nedostaneme ke Stříbrnému jezeru.“

Bairot si protáhl ramena. „Vojevůdce, až dorazíme ke Stříbrnému jezeru, provedeme nájezd pod kolem, nebo pod sluncem? Když je údolí před námi prázdné, mohli bychom se tu utábořit na noc. Tyto stezky neznáme, takže potmě budeme muset jet velmi opatrně.“

„Pravdu díš, Bairote Gilde. Nájezd provedeme za denního světla. Sjedeme tedy do údolí a najdeme si místo k táboření.“

Kolo hvězd urazilo čtvrtinu své dráhy, než urydští válečníci sjeli dolů do údolí a našli si vhodné tábořiště. Delum během cesty dolů s pomocí psů zabil půl tuctu skalních zajíců, které stáhl a napíchl na rožeň, a Bairot zatím připravil malý ohýnek.

Karsa opatřil koně a pak se připojil ke svým dvěma společníkům u ohně. Mlčky čekali, až se maso upeče, a jeho nasládlá vůně a syčení jim připadaly zvláštní, když tak dlouho jedli jen syrové. Karsa si teprve teď uvědomil, jak je unavený. Když byli zajíci hotoví, mlčky se najedli.

„Delum mluvil,“ začal Bairot, když dojedli, „o slovech napsaných v jeskyni.“

Karsa po Delumovi vrhl jedovatý pohled. „Delum Thord mluvil, když neměl. V jeskyni je jen blábolení nějakého šílence, nic víc.“

„Přemýšlel jsem o tom,“ nedal se Bairot, „a věřím, že v tom blábolení je skrytá pravda, Karso Orlongu.“

„Marná víra, Bairote Gilde.“

„Myslím, že ne, vojevůdce. Ta jména kmenů – souhlasím s Delumem, když říká, že mezi nimi jsou jména našich kmenů. ‚Urad‘ se příliš podobá Urydům, než aby to byla náhoda, zvláště když tři další jména zůstala nezměněna. Pravda, jeden z těch kmenů již zmizel, ale i naše báje šeptají o dobách, kdy bylo víc kmenů, než jich je teď. A ta dvě slova, která neznáš, Karso Orlongu, ‚velké vesnice‘ a ‚žlutá kůra‘ –“

„To nebyla ta slova!“

„Pravda, ale tohle se jim blíží nejvíc. Karso Orlongu, ruka, která zapsala ta slova, pocházela z místa a času mnohosti, z místa a času, kdy byl teblorský jazyk složitější než dnes.“

Karsa plivl do ohně. „Bairote Gilde, pokud je to pravda, jak s Delumem tvrdíte, stejně se musím ptát: jakou cenu má pro nás dnes? Jsme tedy padlý lid? To není žádné odhalení. Všechny naše báje hovoří o dávno zašlém věku slávy, kdy mezi Teblory kráčely stovky našich hrdinů, hrdinů, vedle nichž by i můj děd Pahlk vypadal jako chlapec mezi muži –“

Delum se ve světle ohně mračil, když ho přerušil: „A právě to mi dělá starosti, Karso Orlongu. Ty báje a jejich příběhy o slávě – popisují věk, který se jen málo liší od našeho. Ano, víc hrdinů, velkolepější skutky, ale v podstatě jde o stejný způsob života, jaký vedeme dnes. Vlastně často se zdá, že účelem těchto příběhů je poučení, způsob chování, správná cesta k tomu, jak být Teblorem.“

Bairot kývl. „A ta slova vytesaná tam v té jeskyni nám nabízejí vysvětlení.“

„Popisují to, jakými bychom mohli být,“ dodal Delum, „ne jací jsme.“

„Na ničem z toho nezáleží,“ vrčel Karsa.

„Jsme poražený lid,“ pokračoval Delum, jako kdyby ho neslyšel. „Zbyla nás jen ubohá hrstka.“ Vzhlédl a nad ohněm se podíval Karsovi do očí. „Kolik našich bratrů a sester, kteří jsou předáni Tvářím ve skále – kolik se jich narodilo s nějakou vadou? Příliš mnoho prstů na rukou či na nohou, ústa bez patra, tváře bez očí. Totéž vídáme u našich psů a koní, vojevůdce. Poruchy přicházejí s příbuzenským spojením. To je pravda. Ten starší v jeskyni věděl,

co našemu lidu hrozí, a tak připravil prostředky, abychom se oddělili a naše zakalená krev se pomalu vyčistila – a oni ho vyhnali jako zrádce Teblorů. V té jeskyni jsme byli svědky pradávného zločinu –“

„Jsme padlí,“ řekl Bairot a zasmál se.

Delum se na něj podíval. „A co ti na tom připadá tak legrační, Bairote Gilde?“

„Jestli to musím vysvětlovat, Delume Thorde, tak to nemá smysl.“

Z Bairotova smíchu Karsu zamrazilo. „Oba jste nepochopili, jaký význam to všechno má –“

Bairot zavrčel: „Ten význam, o němž jsi tvrdil, že žádný není, Karso Orlongu?“

„Padlí znají jen jedinou výzvu,“ zakončil Karsa. „A to, že opět povstanou. Teblorů bylo kdysi málo, byli poraženi. Tak ať. Už nás tak málo není. A od té doby jsme ani nepoznali porážku. Kdo z nížin se opováží vstoupit na naše území? Já říkám, že přišel čas, abychom se té výzvě postavili. Teblorové musejí opět povstat.“

Bairot ohrnul ret. „A kdo nás povede? Kdo sjednotí kmeny? To bych rád věděl.“

„Zadrž,“ zahučel Delum a oči se mu zaleskly. „Bairote Gilde, teď od tebe slyším nevhodnou závist. S tím, co jsme my tři dokázali, s tím, čeho náš vojevůdce dosáhl – pověz, Bairote Gilde, ještě nás stíny dávných hrdinů pohlcují celé? Já říkám, že ne. Mezi těmito hrdiny nyní kráčí Karsa Orlong a my kráčíme s ním.“

Bairot se pomalu zaklonil a natáhl si nohy k ohni. „Jak říkáš, Delume Thorde.“ Mihotavé světlo odhalilo jeho široký úsměv, jenž byl zřejmě určen plamenům. „Kdo z nížin se opováží vstoupit na naše území?‘ Karso Orlongu, jedeme prázdným údolím. Nejsou v něm Teblorové, pravda. Ale co je vyhnalo? Je možné, že úžasné Teblory znovu pronásleduje porážka.“

Dlouhou chvíli nikdo nepromluvil, pak Delum přihodil na oheň další klacek. „Je možné,“ pronesl tiše, „že mezi Sunydy nejsou žádní hrdinové.“

Bairot se zasmál. „Pravda. Mezi všemi Teblory jsou jenom tři hrdinové. Bude to stačit, co myslíš?“

„Tři je lepší než dva,“ štěkl Karsa, „ale bude-li to nutné, dva postačí.“

„Modlím se k sedmičce, Karso Orlongu, aby tě nikdy nezačhvátily pochybnosti.“

Karsa se přistihl, že drží jílec meče. „Aha, tak tohle si tedy myslíš. Syn svého otce. Obviňuješ mě snad ze Synygovy slabosti?“

Bairot si Karsu pozorně prohlédl a pomalu zavrtěl hlavou. „Tvůj otec není slaboch, Karso Orlongu. Pokud tu v této chvíli jsou nějaké pochybnosti, týkají se Pahlka a jeho hrdinského nájezdu na Stříbrné jezero.“

Karsa vyletěl a napráhl meč.

Bairot nehnul brvou. „Nevidíš to, co vidím já,“ podotkl tiše. „Máš v sobě možnost být synem svého otce, Karso Orlongu. Prve jsem lhal, když jsem říkal, že se modlím, aby tě nezachvátily pochybnosti. Modlím se o pravý opak, vojevůdce. Modlím se, abys pochybnosti poznal, aby tě uklidnily moudrostí, která se v nich skrývá. Ti hrdinové z našich bájí, Karso Orlongu, byli strašlivé zrůdy, protože nejistota jim byla cizí.“

„Postav se přede mne, Bairote Gilde, protože tě nezabiju, pokud tvůj meč zůstane u tvého boku.“

„To neudělám, Karso Orlongu. Na zádech mám slámu a ty nejsi můj nepřítel.“

Delum nabral plné hrsti hlíny a tu hodil na oheň mezi oběma muži. „Je pozdě,“ zabručel, „a možná je to tak, jak naznačuje Bairot, totiž že v tomto údolí nejsme sami, jak věříme. Přinejmenším mohou být na druhé straně hlídky. Vojevůdce, ať jsou toto dnešní noci jediná slova. Prolévejme krev našich skutečných nepřátel.“

Karsa zůstal stát a mračil se na Bairota Gilda. „Slova,“ vrčel. „Ano, za slova, která jsi vyřkl, Bairote Gilde, se musíš omluvit.“

„Já, Bairot Gild, žádám o odpuštění za svá slova. A teď, Karso Orlongu, odložil bys už ten meč?“

„Varoval jsem tě,“ odsekl Karsa, „příště se nenechám tak lehce uchlácholit.“

„Slyšel jsem tvé varování.“

Sunydské údolí zabrala tráva a mladé stromky. Stezky vedoucí údolím téměř zmizely pod ostružiním, ale na několika místech byly mezi kamennými základy kulatých domků vidět stopy po ohni a násilí.

Delum sesedl a začal se prohrabávat troskami. Trvalo jen chvíli, než našel první kosti.

Bairot podotkl: „Oddíl nájezdníků. Nenechal po sobě nikoho naživu.“

Delum se narovnal s úlomkem šípů v ruce. „Z nížiny. Sunydo-
vé chovají jen pár psů, jinak by nebyli tak nepřipravení.“

„Bereme na sebe válku,“ prohlásil Karsa, „už to není pouze
nájezd. Vydáme se ke Stříbrnému jezeru ne jako Urydové, nýbrž
jako Teblorové. A pomstíme se.“ Sesedl, vyndal ze sedlového va-
ku čtyři chrániče z tvrzené kůže a začal je přivazovat Ničiteli na
nohy na ochranu před ostružinovými šlahouny. Druzí dva váleč-
níci udělali totéž.

„Veď nás, vojevůdce,“ vyzval jej Delum, když skončil a vyhoupl
se oří na hřbet.

Karsa zvedl třínohou fenu a znovu ji položil Ničiteli za kohou-
tek. Sám také nasedl a ohlédl se na Bairota.

I mohutný válečník už seděl na koni. Když opětoval Karsův
pohled, měl přivřené oči. „Veď nás, vojevůdce.“

„Pojedeme tak rychle, jak jen půda dovolí,“ pravil Karsa a při-
táhl si fenu na stehna. „Za údolím zamíříme k severu a pak znovu
k východu. Zítرا večer bychom měli být poblíž Průsmyku kostí,
který vede k jihu a zavede nás ke Stříbrnému jezeru.“

„A když cestou narazíme na lidi z nížin?“

„Pak, Bairote Gilde, začneme sbírat trofeje. Ale nikdo nesmí
uniknout, protože náš útok na statky musí přijít jako naprosté
překvapení, jinak děti utečou.“

Objeli vesnici a za ní narazili na stezku mířící do lesa. Mezi
stromy bylo méně podrostu, což jim umožnilo jet pomalým klu-
sem. Zanedlouho začala cesta stoupat do kopce. Za soumraku
dorazili na vrcholek kopce. Když tři válečníci přitáhli otěže, byli
koně zpěnění.

Dorazili na kraj pohoří. Severovýchodní část ještě zalévalo zlaté
sluneční světlo a obzor byl zubatou linkou hor, jejichž vrcholky
pokrývaly sněhové čepice a po úbočí jim stékaly bílé řeky. Přímo
před nimi, v hloubce větší než tři sta kroků, ležela rozlehlá zales-
něná kotlina.

„Nevidím žádný oheň,“ poznamenal Delum a prohlížel si šeré
údolí.

„Teď musíme jet po hřebeni k severu,“ pravil Karsa. „Tady se
dolů sjet nedá.“

„Koně si potřebují odpočinout,“ upozornil je Delum, „ale tady
je na nás odevšad vidět, vojevůdce.“

„Tak je povedeme,“ navrhl Karsa a sesedl. Když položil tříno-

hou fenu na zem, připojil se k ní Hryz. Karsa uchopil Ničitelovu otěž. Po hřebeni vedla jelení stezka a zhruba po třiceti krocích uhýbala dolů natolik, aby je nebylo proti obzoru vidět.

Pokračovali v cestě, dokud kolo hvězd neurazilo pětinu své dráhy. Pak si našli zákoutí obklopené vysokými skalami, kde se utábořili. Delum začal chystat jídlo a Bairot vytíral koně.

Karsa si vzal Hryza a šel obhlédnout okolí. Zatím viděli pouze stopy horských koz a divokých ovcí. Hřeben začal pomalu klesat a Karsa věděl, že někde dál bude řeka tekoucí ze severního pohoří a vodopád vyhlodávající vrub do skaliska.

Oba psi se náhle v příšerí zastavili a narazili Karsovi do nohou, jak couvali z další slepé uličky nalevo. Karsa položil Hryzovi ruku na hlavu, aby ho uklidnil, a zjistil, že se pes třese. Karsa vytáhl meč. Zavěťřil, ale necítil nic nepatřičného, ani ze šerých skal se nic neozývalo, a to byl Karsa dost blízko, aby slyšel dech, pokud by se tam někdo ukrýval. Popošel blíž.

Na zemi tam ležela velká kamenná deska a na třech stranách mezi skalami neponechávala příliš mnoho místa. Deska nebyla nijak ozdobená, ale ze samotného kamene jako by vycházelo slabé šedavé světlo. Karsa došel ještě blíž a pomalu si dřepel před nehybnou rukou trčící zpod okraje desky. Byla vyhublá, ale neporušená, kůže byla mléčně modrozelená, nehty olámané, prsty pokryté bílým prachem. Celý povrch kamene v dosahu té ruky byl křivolace rozrytý – rýhy byly hluboké na délku prstu. Karsa poznal, že ruka nepatří ani Teblorovi, ani nikomu z nížin, velikostí byla někde uprostřed, s výraznými kostmi, a prsty byly úzké a příliš dlouhé a jako by měly víc kloubů, než bylo obvyklé.

Něco z Karsovy přítomnosti – možná jeho dech, jak se předklonil, aby lépe viděl – se projevilo, protože ruka se náhle křečovitě zařala a naplocho, s roztaženými prsty se položila na kámen. Karsa viděl, že ruku v minulosti napadla nějaká zvířata – horští vlci a ještě zuřivější šelmy. Byla pokousaná, poškrábaná, ohryzaná, ale nebyla zničená. Opět znehybnělá ležela přitisknutá na zemi.

Karsa za sebou zaslechl nějaké kroky a vstal a otočil se. Přicházel Delum s Bairotem, zbraně připravené.

Bairot zamručel: „Tví dva psi se připlazili zpátky.“

„Co jsi našel, vojevůdce?“ zeptal se Delum šeptem.

„Démona,“ odpověděl. „Je navěky uvězněný pod kamenem. A pořád ještě je naživu.“

„Forkassal.“

„Na tom nesejde. Na našich bájích je zřejmě až příliš mnoho pravdy.“

Bairot prošel kolem něj, dřep l si k ruce a dlouho si ji v šeru prohlížel, než se zase narovnal a vrátil se. „Forkassal. Horský démon, Ten, který hledá mír.“

„Za časů válek duchů, když byli naši staří bohové ještě mladí,“ ozval se Delum. „Nač si, Karso Orlongu, z toho příběhu vzpomínáš? Byl krátký, jenom útržky. Sami stařešinové připouštěli, že většina se ztratila dávno předtím, než se probudila sedmička.“

„Útržky,“ souhlasil Karsa. „Války duchů byly dvě, možná tři invaze, a s Teblory neměly moc společného. Cizí bohové a démoni. Bitvy otřásly horami a nakonec zůstala jen jedna síla –“

„V těch příbězích,“ přerušil jej Delum, „je jediná zmínka o Icariovi. Karso Orlongu, je možné, že T’lan Imass – o nichž se mluvilo v té jeskyni – patřili do válek duchů a že v nich zvítězili, pak odešli a už se nikdy nevrátili. Je možné, že právě války duchů zničily náš lid.“

Bairot dál upíral zrak na kamennou desku. Teď promluvil. „Démona je třeba osvobodit.“

Karsa i Delum se zase otočili zpátky. Bairotovo prohlášení je umlčelo.

„Nic neříkejte,“ pokračoval Bairot, „dokud neskončím. Forkassal prý přišel na místo válek duchů a chtěl mezi nepřáteli dojednat mír. To je jeden z útržků. Podle dalšího byl za svou námahu zničen. Icarium se také snažil ukončit válku, jenomže dorazil příliš pozdě a vítězové věděli, že ho nedokážou porazit, a tak se o to ani nepokoušeli. Třetí útržek. Delume Thorde, ta slova v jeskyni se zmiňovala i o Icariovi, pravda?“

„Ano, Bairote Gilde. Icarium dal Teblorům zákony, které zajistily naše přežití.“

„A přece, kdyby to dokázali, byli by T’lan Imass položili kámen i na něj.“ Po těchto slovech se Bairot odmlčel.

Karsa se otočil a vrátil se ke kameni. Záře byla na několika místech slabá, což ukazovalo, jak staré kouzlo tu působí a jak se pomalu rozplývá jeho síla. Teblorští stařešinové používali magii, avšak jen zřídka. Od probuzení Tváří ve skále přicházela kouzla jako zjevení, uzamčená ve spánku či transu. Staré pověsti hovořily o zběsilých projevech otevřené magie, o děsivých zbraních

prodchnutých kletbami, nicméně Karsa měl podezření, že to jsou jen výmysly vlétající do příběhů smělé barvy. Zamračil se. „Téhle magii nerozumím,“ prohlásil.

Bairot s Delumem se k němu připojili.

Ruka dál nehybně ležela.

„Rád bych věděl, jestli ten démon slyší, co říkáme,“ poznamenal Delum.

Bairot zabručel. „I kdyby ano, jak by nám mohl rozumět? Lidé z nížin mluví jiným jazykem. Démoni musejí mít taky vlastní řeč.“

„Ale přišel sem dojednat mír –“

„Nemůže nás slyšet,“ tvrdil Karsa. „Dokáže jen vycítit něčí přítomnost.“

Bairot pokrčil rameny a dřepł si ke kameni. Natáhl ruku, zaváhal a položil dlaň na desku. „Kámen není ani horký, ani studený. Jeho kouzlo není určeno nám.“

„Takže není míněno jako ochrana, jen má vydržet,“ usoudil Delum.

„My tři bychom ho měli uzvednout.“

Karsa se na Bairota zadíval. „Co tu chceš probudit, Bairote Gilde?“

Obrovský válečník vzhlédl a přimhouřil oči. Pak zvedl obočí a usmál se. „Nositele míru?“

„Mír nemá pražádnou cenu.“

„Mezi Teblory musí zavládnout mír, jinak se nikdy nesjednotíme.“

Karsa naklonil hlavu a nad Bairotovými slovy se zamyslel.

„Ten démon se už možná zbláznil,“ zamumlal Delum. „Jak dlouho je lapený pod tím kamenem?“

„Jsme tři,“ podotkl Bairot.

„Jenže ten démon je z časů, kdy jsme byli poraženi, a jestli ho uvěznili ti T’lan Imass, udělali to proto, že ho nedokázali zabít. Bairote Gilde, my tři bychom pro takového tvora nebyli nic.“

„Vysloužíme si jeho vděk.“

„Horečka šílenství nezná přátele.“

Oba válečníci se podívali na Karsu. „Nevíme, jak démon uvažuje,“ řekl vojevůdce. „Ale vidíme, že se stále snaží chránit sám sebe. Jednou rukou zahnal všechny možné šelmy. Z toho vidím, že se drží nějakého cíle.“

„Trpělivost nesmrtelného.“ Bairot kývl.

„Vidím to stejně jako ty, Bairote Gilde.“

Karsa se podíval na Deluma. „Delume Thorde, ty stále pochybuješ.“

„Ano, vojevůdce, a přece k vám přidám svou sílu, protože ve tvých očích vidím rozhodnutí. Staniž se.“

Bez dalšího slova se urydští válečníci postavili na jednu stranu kamenné desky a uchopili ji za okraj.

„Na čtvrtý nádech,“ přikázal jim Karsa.

Kámen se se skřípěním a v oblaku prachu zvedl. Zabrali a deska udeřila do skály.

Tvor pod ní ležel na boku. Obrovská váha kamene mu musela vyhodit všechny klouby a rozmačkat svaly, ale nestačila na to, aby démona porazila, protože si během tisíciletí vyhrabal pod polovinou svého útlého a podivně protaženého těla jámu. Rukou lapenou pod tělem hrabal a hrabal, až se mu podařilo udělat rýhy pro kyčel a rameno. Bosýma nohama dokázal něco podobného. Jako šedý rubáš ho pokrývaly pavučiny prachu a zatuchlý vzduch, jenž se z prostoru pod kamenem zvedl, viditelně vířil a nesl s sebou podivný hmyzí pach.

Válečníci se zadívali na démona. Ještě se nepohnul, ale oni viděli, jak je zvláštní. Měl příliš dlouhé končetiny, víc kloubů než oni, a kůži měl napnutou a bledou jako měsíční světlo. Na hlavě měl hustou kšticí modročerných vlasů, jež jako tenoučké kořínky vytvářely mřížku na kamenné zemi. Démon byl nahý a byla to ona.

Křečovitě sebou škubla.

Bairot popošel blíž a promluvil tichým, uklidňujícím hlasem. „Jsi svobodná, démonko. My jsme Teblorové z kmene Urydů. Chceš-li, pomůžeme ti. Pověz, co žádáš.“

Křeče pominuly, démonka se už jen třásla. Pomalu zvedla hlavu. Ruka, jež zakusila celou věčnost v temnotě, vyklouzla zpod těla a pohladila rozrytý kámen. Konečky prstů přejely pramínky vlasů a ty se rozpadly v prach. Ruka se opřela vedle první, svaly na pažích, šíji a plecích se napjaly a démonka se trhaně zvedla a setřásala ze sebe prach a kamínky. Vlasy z ní padaly v záclonách černého prachu, až jí zůstala jen hladká, bílá lebka.

Bairot ji chtěl podepřít, ale Karsa ho zachytil. „Ne, Bairote Gilde, poznala už dost cizího tlaku. Nemyslím, že by chtěla, aby na ni někdo sahal, a to hodně dlouhou dobu, možná už navždy.“

Bairot na Karsu upřel přimhouřené oči, pak si povzdechl a řekl: „Karso Orlongu, ve tvých slovech slyším moudrost. Stále dokola mne překvapuješ – ne, nemyslel jsem to jako urážku. Táhne mě to k obdivu – zapomeň na má nevhodná slova.“

Karsa pokrčil rameny a znovu se podíval na démona. „Teď můžeme jen čekat. Znají démoni žízeň? Hlad? Její hrdlo nepoznalo vodu celá pokolení, její žaludek zapomněl na svůj účel, její plíce se nenaplnily vzduchem od chvíle, kdy na ni dopadl ten kámen. Naštěstí je noc, protože slunce by pro její oči mohlo být jako oheň –“ Zarazil se, protože klečící démonka zvedla hlavu a oni jí poprvé uviděli do tváře.

Kůži měla jako leštěný mramor bez jediného kazu, široké čelo a obrovské, půlnočně černé oči, jež pod vrstvou prachu vypadaly jako onyx, ploché a vysušené. Vysoké, rozšiřující se lícni kosti, široká ústa sraštělá a pokrytá vrstvou jemných krystalků.

„Nemá v sobě žádnou vodu,“ podotkl Delum. „Vůbec žádnou.“ Otočil se a zamířil k tábořišti.

Žena si pomalu sedla na paty a pokoušela se vstát.

Bylo těžké pouze přihlížet, ale oba válečníci se ovládli a jen dávali pozor, kdyby začala padat.

Zřejmě si toho všimla a nepatrně zvedla koutek úst. Ten jediný pohyb ji docela proměnil, a Karsa ucítil ránu jako kladivem do prsou. *Směje se vlastnímu zuboženému stavu. To je její první pocit po osvobození. Je na rozpacích, a přece v sobě nachází smích. Slyš mne, Urugale Tkalče, donutím ty, kteří ji uvěznil, aby svého činu litovali, pokud oni nebo jejich potomci ještě žijí. Ti T'lan Imass – udělali si ve mně nepřítel. Já, Karsa Orlong, tak přísahám.*

Vrátil se Delum s měchem s vodou. Když uviděl ženu stát, zpomalil.

Byla vyhublá, její tělo bylo sbírkou ploch a hran. Ňadra měla vysoká a daleko od sebe a mezi nimi jí vyčnívala hrudní kost. Zřejmě měla také příliš mnoho žeber. Vysoká byla jako teblorské dítě.

Uviděla v Delumových rukou měch, ale místo aby si ho vzala, obrátila se a zadívala se na skálu, kde ležela.

Karsa viděl, jak dýchá, jinak se však nehýbala.

Ozval se Bairot. „Ty jsi Forkassal?“

Ohlédla se na něj a znovu se pousmála.

„Jsme Teblorové,“ pokračoval Bairot, na což se její úsměv

nepatrně rozšířil. Karsa poznal, že o nich ví, i když se usmívala pobaveně.

„Rozumí ti,“ poznamenal Karsa.

Delum přistoupil blíž s měchem. Ona se na něj podívala a zavrtěla hlavou. Delum se zastavil.

Karsa si všiml, že se jí z očí ztratilo něco prachu a i rty má plnější. „Vzpamatovává se z toho,“ poznamenal.

„Potřebovala pouze svobodu,“ dodal Bairot.

„Tak jako sluncem ztvrdlý lišejník v noci změkne,“ pokračoval Karsa. „Její žížeň utiňuje samotný vzduch –“

Náhle se k němu otočila a strnula.

„Jestli jsem snad zavalil příčinu k urážce –“

Než se mohl Karsa znovu nadechnout, stála u něj. Pět prudkých ran do těla, a už ležel na zádech na tvrdém kameni, z něhož ho svrbělo, jako by spadl do hnízda červených mravenců. V plicích neměl ani trochu vzduchu. Celé jeho tělo zachvátila bolest. Nedokázal hnout ani prstem.

Zaslechl Delumův válečný pokřik – jenž skončil přiškrceným zachroptěním – a vzápětí na zem dopadlo další tělo.

Bairot vykřikl: „Forkassal! Zadrž! Nechej ho –“

Karsa zamrkal přes slzy, které mu vyhrkly z očí, a nad sebou uviděl její obličej. Přibližoval se, její oči vypadaly jako černé tůně a rty měla ve světle hvězd plné a téměř purpurové.

Chraplavě zašeptala v jazyce Teblorů: „Oni vás neopustí, že? Mí pradávni nepřátelé. Rozbít jejich kosti zřejmě nestačilo.“ Něco v jejích očích nepatrně změklo. „Tvůj druh si zaslouží něco lepšího.“ Pomalu se odtáhla. „Myslím, že musím počkat. Počkat, až uvidím, co z vás vzejde, než se rozhodnu, zda na vás mám seslat svůj věčný mír, válečníku.“

Ze vzdálenosti několika kroků zazněl Bairotův hlas: „Forkassal!“

Neobyčejně plavně se narovнала a obrátila. „Padli jste příliš hluboko, když jste tolik překroutili jméno mého druhu, nemluvě o vašem vlastním. Já jsem Forkrul Assail, mladý válečníku – nikoliv démon. Jmenuji se Klidnost, Míronoška, a varuji vás. Má touha sesílat je v této chvíli silná, tak sundež ruku ze své zbraně.“

„Ale my jsme tě osvobodili!“ vybuchl Bairot. „A přece jsi Karsu a Deluma srazil!“

Zasmála se. „A Icarium a ti proklatí T’lan Imass nebudou mít radost, že jste zvrátili jejich dílo. Avšak je vysoce pravděpodobné,

že Icarium si nevzpomíná, co udělal, a T'lan Imass jsou příliš daleko. A já jim nedám druhou šanci. Zním ale vděčnost, válečnicku, a tak ti sdělím tohle. Ten jménem Karsa je vyvolený. Kdybych ti prozradila i to málo, co cítím z jeho osudu, pokusil by ses ho zabít. Řeknu ti však, že by to nemělo pražádnou cenu, protože ten, kdo ho využívá, by si prostě vybral někoho jiného. Ne. Dávej tady na svého přítele pozor. Veď ho. Přijde čas, kdy bude schopen změnit svět. A až ta chvíle přijde, já budu u toho. Protože já přináším mír. Až ta chvíle přijde, přestaň ho hlídat. Ustup a udělej, co jsi udělal teď.“

Karsa do rozbolavělých plic vzlykavě nabral vzduch. V návalu nevolnosti se přetočil na bok a zvracel na skálu vedle. Mezi supěním a kuckáním slyšel, jak Forkrul Assail – žena jménem Klidnost – odchází pryč.

Nato už u něj klečel Bairot. „Delum je vážně zraněný, vojevůdce,“ hlásil. „Z praskliny v lebce mu vytéká tekutina. Karso Orlongu, lituji, že jsme tu... toho tvora... osvobodili. Delum měl pochybnosti. A přece –“

Karsa zakašlal, odplivl si a pak, jak přemáhal vlny bolesti z pohmožděného hrudníku, se vyškrábal na nohy. „Nemohl jsi to vědět, Bairote Gilde,“ zamumlal a otřel si uslzené oči.

„Vojevůdce, nevytáhl jsem zbraň. Nesnažil jsem se tě chránit jako Delum Thord –“

„Tak je aspoň jeden z nás zdravý,“ zavrčel Karsa a dovrávoval k Delumovi ležícímu na cestě. Démonka ho odmrštila poměrně daleko a podle všeho jí na to stačila jediná rána. Šikmo přes čelo měl čtyři hluboké otisky. Kůže v tom místě byla roztržená a z poražené kosti prosakovala nažloutlá tekutina. *Jsou to otisky jejích prstů.* Delum měl vytřeštěné, zakalené oči. Polovinu obličeje měl povolenou, jako by nemělo co držet jeho výraz.

Připojil se k nim i Bairot. „Vidíš, tekutina je čirá. Je to myslivá krev. Delum Thord se s takovým zraněním už nikdy úplně nevrátí.“

„Ne,“ přitakal Karsa, „nevrátí se. Nikdo, kdo ztratil myslivou krev, se už nevrátí.“

„Je to moje vina.“

„Ne, Delum udělal chybu, Bairote Gilde. Jsem já zabítý? Forkassal se rozhodla, že mě nezabije. Delum měl udělat totéž, co ty – nic.“

Bairot sebou trhl. „Mluvila s tebou, Karso Orlongu. Slyšel jsem, jak šeptá. Co říkala?“

„Moc jsem jí nerozuměl, jenom to, že mír, jež přináší, je smrt.“

„Naše báje se s časem překroutily.“

„Pravda, Bairote Gilde. Pojd', musíme Delumovi zavázat rány. Myslivá krev se shromáždí v látce a uschne a tím uzavře díry. Třeba jí tolik nevyteče a on se k nám zase vrátí.“

Oba válečníci se vydali zpátky do tábora. Když tam dorazili, psi leželi schoulení vedle sebe a třásli se. Středem palouku vedly stopy Klidnosti. Mířila k jihu.

Podél okraje pohoří vyl mrazivý vítr. Karsa Orlong seděl zády opřený o skálu a pozoroval Deluma Thorda, jenž lezl po čtyřech mezi psy. Natáhl ruku a začal se s nimi mazlit a hladit je. Vydával tiché, uklidňující zvuky a z té poloviny tváře, která mu ještě fungovala, mu nikdy nemizel úsměv. Psi byli lovečtí. Takové zacházení snášeli jen stěží a občas tiše vrčeli a cvakali zuby – čehož si Delum Thord zřejmě nevšiml.

Hryz, ležící Karsovi u nohou, sledoval ospalýma očima, jak Delum leze mezi jeho smečkou.

Než se k nim Delum Thord vrátil, trvalo to skoro celý den, a většina jeho já byla stejně pryč. Uběhl další den, kdy Karsa s Bairotem čekali, zda se objeví něco víc, dost na to, aby v jeho očích znovu zazářilo světlo, dost, aby to Deluma Thorda opět obdařilo schopností dívat se na své společníky. K žádným dalším změnám však nedošlo. Vůbec je neviděl, jenom ty psy.

Bairot se vydal na lov, ale jak se den táhl, Karsa vycítil, že se Bairot Gild tábora vyhýbá z jiných důvodů. Osvobození démona jim vzalo Deluma, a nejtrpčí odměnu přinesla Bairotova slova. Karsa takové pocity nechápal, nerozuměl potřebě sám sebe trestat. Chyba byla pouze Delumova, že na démona vytáhl zbraň. Karsova bolavá žebra dosvědčovala bojové schopnosti Forkrul Assail – zaútočila s překvapivou rychlostí, něco takového Karsa ještě nikdy neviděl, natož aby tomu čelil. Tři Teblorové proti ní byli jako děti. Delum to měl okamžitě poznat, měl zadržet svou ruku stejně jako Bairot. Místo toho se zachoval bláhově a nyní lezl mezi psy. Tváře ve skále neměly slitování s bláhovými válečníky, tak proč by je měl mít Karsa Orlong? Bairot Gild se rozmaz-

loval, z lítosti, výčitek svědomí a kárání si udělal sladký nektar, po němž se motal jako zmučený opilec.

Karsovi rychle docházela trpělivost. Bylo třeba pokračovat v cestě. Pokud mohlo něco Deluma Thorda navrátit zpět, byl to boj, divoce zpěněná krev by mohla probudit jeho mysl.

Z cesty se ozvaly kroky. Hryz otočil hlavu, ale jen na chvíli. V dohledu se objevil Bairot Gild s divokou kozou přehozenou přes rameno. Zarazil se a prohlédl si Deluma Thorda. Shodil kozu na zem, až jí paznehty zachřestily, vytáhl nůž a klekl si k úlovku.

„Ztratili jsme další den,“ poznamenal Karsa.

„Zvěřina je vzácná,“ opáčil Bairot a rozřízl koze břicho.

Psi ho s nadějí obstoupili. Delum mezi nimi zaujal své místo. Bairot odřízl pojivovou tkáň a začal zvířatům házet krvavé vnitřnosti. Žádné se nepohnulo.

Karsa poklepal Hryzovi na bok a pes vstal a se svou třínohou družkou se vydal ke smečce. Očichal postupně všechny vnitřnosti a rozhodl se pro játra. Jeho družka si vybrala srdce. Se svou cenou pak odklusali pryč. Zbývající psi se vrhli na ostatní odřezky a štěkali po sobě. Delum přiskočil, jednomu psisku vytrhl z tlamy plíce a varovně na ně vycenil zuby. Pak odlezl stranou a přikrčil se nad svou kořistí.

Karsa se díval, jak Hryz vstává a přibíhá k Delumu Thordovi. Díval se, jak Delum s kňučením pouští plíce, lehá si na zem a tiskne hlavu k zemi, zatímco Hryz olizuje krev na zemi kolem plíc a pak se vrací ke svému žrádlu.

Karsa zabručel: „Hryzova smečka se rozrostla o jednoho člena.“ Nepřišla žádná odpověď, a když se ohlédl přes rameno, viděl, jak Bairot na Deluma zírá s hrůzou. „Vidíš jeho úsměv, Bairote Gilde? Delum Thord nalezl štěstí, a to nám říká, že se víc už nevrátí, protože proč by to dělal?“

Bairot se zadíval na své zakrvácené ruce a na nůž rudě se lesknoucí ve skomírajícím světle. „Copak ty necítíš lítost, vojevůdce?“ zeptal se septem.

„Ne. Není mrtvý.“

„Bylo by lepší, kdyby byl!“ odsekl Bairot.

„Tak ho zabij.“

Bairotovi v očích vzplála čirá nenávist. „Karso Orlongu, co ti řekla?“

Karsa se nad tou nečekanou otázkou zamračil a pokrčil rame-

ny. „Proklela mě pro mou nevědomost. Slova mě nemohou zranit, a proto je mi lhostejné všechno, co vykládala.“

Bairot přimhouřil oči. „Tobě je to, co se stalo, k smíchu? Vojevůdce, již mne nevedeš. V té tvé prokleté válce ti nebudu hlídat bok. Ztratili jsme příliš mnoho –“

„Máš v sobě slabost, Bairote Gilde. Celou dobu jsem to věděl. Celá léta jsem to věděl. Nijak se nelišíš od toho, jaký je Delum teď, a to je pravda, která tě tolik rozčiluje. Opravdu sis myslel, že se z této výpravy všichni vrátíme bez jizev? Myslel sis, že jsme vůči našim nepřátelům odolní?“

„Takže ty si myslíš –“

Karsa se drsně zasmál. „Jsi hlupák, Bairote Gilde. Jak jsme se dostali až tak daleko? Přes území Rathydů a Sunydů? Přes bitvy, které jsme vybojovali? Naše vítězství nebylo darem od sedmičky. Náš úspěch vytesala naše obratnost při zacházení s mečem a mé vůdcovství. A přece ve mně vidíš jen chvástání, jako bys byl chlapec neznalý způsobů válečníků. Klamal jsi sám sebe a to ti skýtalo útěchu. Nejsi lepší než já, Bairote Gilde, v ničem.“

Bairot Gild na něj hleděl s vykulenýma očima a zakrvácené ruce se mu třáslly.

„A teď,“ zavrčel Karsa, „jestli chceš přežít, přežít tuto cestu, přežít *mě*, tak ti radím, znovu se nauč, jakou cenu má poslouchat rozkazy. Tvůj život má v rukou tvůj vůdce. Pojď za mnou k mému vítězství, Bairote Gilde, nebo padni cestou. V každém případě budu ten příběh vyprávět pravdivými slovy. Tak co si vybereš?“

Bairotovi se v širokém a náhle zbledlém obličejí míhaly pocity. Několikrát se zmučeně nadechl.

„Tuto smečku vedu já,“ pronesl Karsa tiše, „a nikdo jiný. Hodláš mě vyzvat?“

Bairot si pomalu dřepł na paty, přehmátl na noži a podíval se Karsovi do očí. „Jsme milenci už dlouho, Dayliss a já. Ty jsi nic nevěděl, i když jsme se smáli tvým neohrabaným pokusům se jí dvořit. Každý den ses mezi námi nafukoval, plný smělých slov, stále jsi mě vyzýval, stále ses mě snažil před ní shodit. Ale my se smáli v duchu, Dayliss a já, a noci trávili v objetí. Karso Orlongu, je možné, že jsi jediný, kdo se vrátí do naší vesnice – vlastně věřím, že to jistě dokážeš, takže můj život jako by už skončil, ale toho se nebojím. A až se vrátíš do naší vesnice, vojevůdce, učiníš Dayliss svou ženou. Jedna pravda však s tebou zůstane až do konce tvých

dnů, a ta pravda je taková: s Dayliss jsem neposlouchal já, ale ty. A nic, co uděláš, to nezmění.“

Karsa vycenil zuby. „Dayliss? Moje žena? Myslím, že ne. Ne, místo toho ji obžalují před celým kmenem. Líhat s mužem, který není její manžel. Bude ostříhána a pak si ji vezmu – jako svou otrokyni –“

Bairot se na Karsu vrhl a šerem se blýskl nůž. Karsa, jenž měl za zády skálu, se mohl jen odkulit stranou, a nestihl se postavit. Bairot byl vzápětí na něm, jednu ruku mu ovinul kolem krku, prohnul ho a nožem ho škrábl na prsou, než mu ho opřel o hrdlo.

Pak po obou skočili psi, naráželi do nich, vrčeli, cenili zuby a hryzali. Bairot zaječel, odkulil se a Karsu pustil.

Karsa se převalil na záda a viděl, jak druhý válečník klopýtá a z obou rukou mu visí zakousnutí psi. Hryz ho držel za bok a další psi se na něm snažili najít místo, kam zarýt zuby. Bairot chvíli vrávorál, pak upadl.

„Pryč!“ zařval Karsa.

Psi se s vrčením stáhli. Když se Karsa vyškrábal na nohy, viděl, jak se opodál krčí Delum s obličejem zkřiveným do divokého úsměvu, oči se mu lesknou a ruce, visící nízko u země, zatíná v pěst a zase otevírá. Karsa se podíval za Deluma a ztuhl. Sykl a psi utichli.

Bairot se zvedl na všechny čtyři a zdvihl hlavu. Karsa ukázal rukou. Na stezce před nimi se mihotalo světlo pochodně. Bylo asi sto kroků daleko a blížilo se. Zvuky jejich boje nejspíš nepronikly mimo skalní výklenek.

Nevšímaje si Bairota, Karsa vytáhl meč a vydal se ke světlu. Byli-li přicházející Sunydové, chovali se s bezstarostností, z níž je hodlal vyléčit jednou provždy. Nejspíš to byli lidé z nížin. Jak se kradl mezi stíny, viděl, že je tam nejméně půl tuctu pochodní – tedy dost velký oddíl. Slyšel hlasy, ohavný jazyk z nížin.

Bairot se k němu připojil a také držel meč. Z kousných ran na pažích a na boku mu crčela krev. Karsa se na něj zamračil a ukázal mu, že se má vrátit. Bairot s úšklebkem poslechl.

Lidé z nížin dorazili k výklenku, kde byl uvězněn démon. Světlo pochodní zatančilo na vysokých kamenných stěnách. Hlasy byly stále hlasitější a zněly poplašeně.

Karsa se tiše posunul blíž, až byl těsně mimo dosah světla. Uviděl devět lidí, kteří si nyní prohlíželi již prázdnou jámu na

mýtině. Dva byli dobře vyzbrojení, měli zbroj a přílby, v ruku těžké samostříly a u boků dlouhé meče a stáli na kraji stezky, kterou pozorovali. Stranou byli čtyři muži odění v šatech zemních barev, vlasy spletené do copů a nad hrudní kostí zauzlené. Z nich neměl zbraň žádný.

Zbývající tři vypadali jako zvědové. Měli na sobě těsně padnoucí kůže a drželi krátké luky a lovecké nože. Na čelech měli klanové tetování. Jeden z nich tu zřejmě velel, protože promluvil tvrdým hlasem, jako by vydával rozkazy. Druzí dva zvědové si dřepli k jámě a pozorně si kámen prohlíželi.

Oba strážní se drželi ve světle pochodní, což znamenalo, že neviděli nic mimo jeho dosah. A zřejmě nebyli příliš pozorní. Karsa přehmátl na meči a zrak upřel na nejbližšího strážného.

A zaútočil.

Hlava sletěla z ramen, vytryskla krev. Karsa se při útoku dostal k místu, kde stál druhý muž, a zjistil, že tam již není. S kletbou se otočil a vrhl se ke třem zvědům, kteří se mezitím rozprchli a vytahovali z pochev černé čepele.

Karsa se zasmál. Mezi skalami bylo málo místa a jediná cesta do bezpečí vedla přes něj.

Jeden zvěd cosi vykřikl a vyrazil.

Karsa švihl dřevěným mečem a rozťal šlachy a kost. Muž zaječel. Karsa prošel kolem hroutícího se zvěda a přitom vytáhl meč z rány.

Zbývající dva zvědové se rozestoupili a nyní zaútočili z boku. Karsa si jednoho nevšímal – a cítil, jak mu koženou zbrojí projela široká čepel loveckého tesáku a škrábla ho na žebrech – odrazil výpad druhého a stále se smíchem muži rozrazil lebku. Při zpětném švihů zasáhl druhého zvěda, až odletěl na skálu.

Na Karsu čekaly čtyři zahalené postavy, zřejmě se nebály a začaly společně odříkávat nějaké verše. Vzduch před nimi podivně zajiskřil a náhle vyšlehl oheň a Karsu obklopil. Vyrázil proti němu, tisíc pařátů s drápy mu dráсал tělo, tvář a oči. Karsa se přikrčil a ohněm prošel. Oheň se rozpadl, plameny se vytrácely do nočního vzduchu. Karsa ze sebe jeho účinky setřásl, zavrčel a zamířil ke čtyřem mužům.

Ti, ještě před chvílí klidní, vyrovnaní a sebevědomí, se nyní tvářili užasle, což se rychle změnilo v děs, když mezi nimi Karsa začal řídit se svým mečem. Umírali stejně snadno jako ostatní

a o chvíli později stál Teblor mezi kroutícími se těly. Na čepeli jeho meče se temně leskla krev. Pochodně ležely na kameni, čadily a matně ozařovaly skály okolo.

Objevil se Bairot Gild. „Druhý strážný unikl po cestě, vojevůdce,“ ohlásil. „Psi jsou na lovu.“

Karsa zabručel.

„Karso Orlongu, zabil jsi první skupinu dětí. Trofeje jsou tvé.“

Karsa se sklonil a uchopil šat postavy ležící u jeho nohou. Narovnal se, zvedl mrtvolu do vzduchu a prohlížel si mrňavé údy, malou hlavu a podivně zapletené copy. Mrtvý měl vrásky jako Teblor po několika staletích života, ale velikostí odpovídal teblorskému novorozeněti.

„Kvičeli jako děti,“ podotkl Bairot Gild. „Příběhy jsou tedy pravdivé. Lidé z nížin jsou skutečně jako děti.“

„A přece ne,“ namítl Karsa a prohlížel si věkovitou tvář uvolněnou ve smrti.

„Umírali lehce.“

„Ano, to umírali.“ Karsa odhodil tělo. „Bairote Gilde, toto jsou naši nepřátelé. Jdeš za svým vojevůdcem?“

„Do této války ano,“ odpověděl Bairot. „Karso Orlongu, o naší... vesnici... již nebudeme více mluvit. To, co leží mezi námi, musí počkat na náš návrat.“

„Souhlasím.“

Dva psi ze smečky se nevrátili vůbec, a když za svítání do tábora příklusali Hryz a ostatní, v jejich kroku nebylo nic z hrdého naparování. Osamělý strážce kupodivu nějak unikl. Delum Thord, s rukama ovinutýma kolem Hryzovy družky – v této poloze totiž strávili celou noc – při návratu smečky zakňučel.

Bairot přendal zásoby ze svého a Karsova oře na Delumova, protože bylo jasné, že Delum ztratil schopnost jezdit. Poběží se psy.

Když se připravovali k odjezdu, Bairot řekl: „Je možné, že ta stráž pochází od Stříbrného jezera. A on je bude varovat před naším příchodem.“

„Najdeme ho,“ zavrčel Karsa z podřepu, kde navlékal poslední z trofejí na kožený řemínek. „Psům mohl uniknout jen tak, že se vyšplhal na skálu, takže nebude prchat nijak rychle. Najdeme jeho stopy. Bude-li pokračovat celou noc, bude unavený. Pokud ne,

bude blízko.“ Narovnal se, podržel před sebou řemínek s navlečenýma uříznutýma ušima a jazyky, chvíli si potrhané trofeje prohlížel a pak si řemínek hodil kolem krku.

Vyhoupł se Ničiteli na záda a zvedl dlouhou otěž. Hryzova smečka vyrazila dopředu na zvědy. Delum byl mezi nimi a třínohou fenu nesl v náručí. Vzápětí zmizeli z dohledu.

Krátce před polednem narazili na stopy posledního muže z nížin, třicet kroků za mrtvolami dvou ztracených psů – každá zdechlina měla v těle šipku z kuše. Ležela tam hromada železné zbroje, řemení a kování. Strážný se zbavoval váhy.

„Tohle dítě je chytré,“ poznamenal Bairot Gild. „Uslyší nás dřív, než ho uvidíme, a připraví léčku.“ Zalétl pohledem k Delumovi. „Zemřou další psi.“

Karsa nad jeho slovy zavrtěl hlavou. „On léčku neuchystá, protože pak bychom ho zabili, a on to ví. Až ho dohoníme, bude se chtít schovat. Jeho jedinou nadějí je vyhnout se nám, a tak se mu nepodaří dorazit ke Stříbrnému jezeru před námi.“

„My ho tedy nechceme chytit?“ zjišťoval Bairot překvapeně.

„Ne. Jedeme k Průsmyku kostí.“

„Pak nás bude sledovat. Vojevůdce, nepřítel za zády –“

„Dítě. Ty šipky možná dokážou zabít psa, ale pro nás Teblory jsou jako větvičky. Naše zbroj je zadrží –“

„Má bystré oko, Karso Orlongu, když potmě zabil dva psy. Bude mřít na místo, kde nás zbroj nekryje.“

Karsa pokrčil rameny. „Pak ho musíme před průsmykem předhonorit.“

Jeli dál. Cestou do kopce se stezka rozšiřovala, celé skalní pohoří se na své severní výspě vytahovalo co nejvýš. Jeli rychlým klusem a líga za lígou jim ubíhala až do pozdního odpoledne, kdy se ocitli v oblacích mlhy a přímo před nimi se ozývalo hlasité dunění. Stezka prudce klesala.

Karsa přitáhl otěž uprostřed motajících se psů a sesedl. Před nimi byl prudký sráz. Nalevo si do útesu vyhryzala řeka tisíc kroků hluboký zářez, až k jakémusi prahu, přes nějž se vrhala dalších tisíc kroků do hlubiny, do mlhou zahaleného údolí. Z puklin v podložní skále po obou stranách prahu, přes který řeka přepadala, vytékal asi tucet jako nitka tenkých vodopádů. Karsa si po chvíli uvědomil, že tu není něco v pořádku. Byli v nejvyšší části pohoří. Řeka, vyrývající si své přirozené řečiště do nížiny, sem nepatřila.

Ještě zvláštnější bylo, že malé vodopády vytékaly z puklin, které nebyly v jedné rovině, jako by bylo nitro hory po obou stranách plné vody.

„Karso Orlongu!“ Bairot musel křičet, aby ho bylo přes hřmění zdola slyšet. „Někdo – snad nějaký starý bůh – rozrazil horu. Ten zářez, ten nevytvořila řeka. Ne, vypadá, jako by ho udělala obrovská sekýra. A ta rána... krvácí...“

Karsa mu neodpověděl, jen se otočil. Napravo sestupovala dolů klikatící se stezka, samá vlhce se lesknoucí břidlice a kamínky.

„Toto je naše cesta dolů?“ Bairot prošel kolem Karsy a nevěřicně se na vojevůdce ohlédl. „To nedokážeme! Cesta nám zmizí pod nohama! Pod kopyty našich koní! Sestoupíme jako padající kameny!“

Karsa si dřep l a vydloubl ze země kámen, který hodil na stezku. V místě, kde dopadl, se břidlice zatřásla, a dál klouzal v rychle se zvětšující vlně kamení, jež zmizela v mlze.

A objevily se široké, hrubé schody. Vytvořené celé z kostí.

„Je to, jak říkal Pahlk,“ zamumlal Karsa, než se otočil na Bairota. „Pojď, stezka čeká.“

Bairot přimhouřil oči. „Opravdu čeká, Karso Orlongu. Pod nohama budeme mít pravdu.“

Karsa se zamračil. „Je to naše cesta dolů z hor. Nic víc, Bairote Gilde.“

Válečník pokrčil rameny. „Jak říkáš, vojevůdce.“

Karsa se vydal dolů jako první.

Kosti velikostí odpovídaly lidem z nížin, ale byly těžší a silnější, ztvrdlé na kámen. Občas byly vidět parohy a kly a přilbice umně vyřezané z lebek větších zvířat. Bylo pobito celé vojsko a kosti padlých poté někdo přenesl a sestavil z nich toto ponuré schodiště. Mlha měla za následek, že na schodech ležela voda, ale stupně samotné byly pevné, široké a mírně se svažovaly směrem ke skále, což zmenšovalo nebezpečí uklouznutí. Teblory zpomaloval pouze opatrný krok jejich válečných ořů.

Kamenná lavina, již Karsa spustil, zřejmě vyčistila cestu až k mohutné kamenné římse, odkud řeka přepadala dolů do údolí. Když urazili asi tisíc kroků, nalevo znělo stále hlasitěji dunění řeky a napravo měli drsnou, živou skálu a s každým krokem šero kolem nich houstlo.

Na římse na této straně vodopádu vládlo bledé světlo přerušo-

vané cáry tmavší, neprůsvitné mlhy. Kosti tu vytvářely jakousi plošinu přiléhající ke skále napravo a zřejmě pokračující pod řekou, z níž se stala mohutná příšera řvoucí necelých dvacet kroků nalevo od válečníků.

Koně si potřebovali odpočinout. Karsa se díval, jak se Bairot vydává k řece, a pak se zahleděl na Deluma, jenž se choulil mezi Hryzovou smečkou, provlhlý a celý roztřesený. Z kostí vystupovala slabá záře, jako kdyby z nich vycházel nepřírozeně studený dech. Na všech stranách panovala šed', bylo tu úplně mrtvo. Dokonce i nesmírná síla řeky jako by byla bez života.

Bairot se vrátil. „Vojevůdce, kosti pod námi pokračují pod řekou i na druhé straně. Sahají, až kam jsem dohlédl, nejméně do mé výšky. Desítky tisíc tady musely zemřít, aby mohlo být tohle vytvořeno. Desítky desítek. Celá římsa –“

„Bairote Gilde, už jsme odpočívali dost dlouho. Shora se sypou kameny – buď sestupuje strážný, nebo došlo k dalšímu sesuvu, který má pohrbit to, co bylo odhaleno. Takové laviny tu musí padat často, protože lidé z nížin tudy přišli nahoru a nemůže to být víc než několik málo dní. A když jsme sem dorazili my, schody již byly opět zasypané.“

Bairot se na okamžik zatvářil znepokojeně a zadíval se na malé kamínky, klouzající ze stezky nad nimi. Bylo jich víc než před chvílí. Chytili koně a znovu přistoupili ke kraji římsy. Stezka před nimi byla příliš strmá, aby lavinu zadržela, a schody se klikatily sem a tam, kam až Teblorové dohlédli. Koně se vzepřeli.

„Karso Orlongu, na této stezce budeme velice zranitelní.“

„To jsme celou dobu, Bairote Gilde. Ten muž z nížin za námi nevyužil své největší příležitosti. Proto jsem přesvědčen, že jsme ho předjeli, a ty kameny nad námi jsou jen předzvěstí nové laviny a ničeho víc.“ S tím začal přesvědčovat Ničitele, aby udělal další krok.

O třicet kroků níž zaslechli shora slabé dunění, zvuk hlubší než řev řeky. Přehnalo se přes ně krupobití kamenů, ale padalo kus od kraje útesu. Pak chvíli přšelo.

Pokračovali v sestupu, až se jejich údů zmocnila únava. Mlha možná na chvíli prořídla, ale možná si jen jejich oči zvykaly na šero. Kola slunce a hvězd se nad nimi otáčela, aniž by je viděli. Čas mohli měřit jen podle svého hladu a vyčerpání. Nezastaví se, dokud nesejdou až dolů. Karsa přestal počítat zatáčky. To, co

nahoře považoval za hlubinu tisíc kroků, bylo ve skutečnosti mnohem víc. Řeka vedle nich padala dál, nyní to byla jen mlha, syčící ledová záplava, která se šfířila na větru a zakrývala před nimi údolí i oblohu. Jejich svět se zúžil do nekonečných kostěných stupňů pod jejich nohama a rovnou skalní stěnu.

Dorazili na další římsu a kosti byly pryč, překryté čvachtajícím blátem a propletenými chomáči jasně zelené trávy. Ležely tu spadané větve obrostlé hustým mechem. Vše ostatní halila mlha.

Koně, když je konečně dovedli na rovnou zemi, pohazovali hlavami. Delum a psi se promísili v hromádce vlhké srsti a kůže. Ke Karsovi doklopýtal Bairot. „Vojevůdce, jsem znepokojen.“

Karsa se zamračil. Nohy se mu podlamovaly a nedokázal zabránit třesu. „Proč, Bairote Gilde? Dokázali jsme to. Sestoupili jsme Průsmykem kostí.“

„Ano.“ Bairot si odkašlal, než řekl: „A zanedlouho se k tomuto místu opět vrátíme – abychom vystoupili zpátky nahoru.“

Karsa pomalu kývl. „Přemýšlel jsem o tom, Bairote Gilde. Po naší náhorní plošině se potulují lidé z nížin. Jsou tu další průmysky, přímo na jih od našeho území – musejí tam být, jinak by se lidé z nížin mezi námi nikdy neobjevili. Zpáteční cesta nás povede kolem okraje hor na západ a tam ony skryté průmysky najdeme.“

„Celou dobu půjdeme přes území lidí z nížin! Jsme jenom dva, Karso Orlongu! Nájezd na statky u Stříbrného jezera je jedna věc, ale pustit se do války s celým kmenem je hotové šílenství! Budou nás celou dobu pronásledovat – to nelze dokázat!“

„Pronásledovat nás?“ Karsa se zasmál. „Co je na tom nového? Pojď, Bairote Gilde, musíme se někde usušit. Táhle nalevo vidím vrcholky stromů. Zapálíme oheň a opět zjistíme, jaké to je, být v teple a mít plný břich.“

Okraj římsy se mírně svažoval a kamínky byly pokryté mechem, lišejníkem a úrodnou tmavou prstí. Dále čekal les starých sekvojí a cedrů. Na obloze byl dokonce vidět kousek modři a mlhou pronikaly i paprsky slunce. Válečníci ušli ještě padesát kroků, pak si našli sluncem ozářený plácek, kde nedávno spadl suchý cedr. V nazlátlém vzduchu poletovali motýli a všude kolem se ozývalo tiché vrzání borotočů. Pod obrovskými vyvrácenými kořeny cedru se objevil kousek holé skály. Skála byla suchá a celá zalitá sluncem.

Karsa začal z koní sundávat zásoby, zatímco Bairot se vydal pro

suché dříví z padlého cedru. Delum si našel kousek mechu na sluníčku, stočil se do klubíčka a usnul. Karsu napadlo, že mu sundá mokré šaty, ale když viděl, jak se kolem Deluma shromáždil zbytek smečky, jen pokrčil rameny a dál se věnoval koním.

Zakrátko měli šaty pověšené na kořenech nad ohněm, nazí se posadili na skálu a chlad jim pomalu vyprchával ze svalů a kostí.

„Na druhém konci údolí,“ začal Karsa, „se řeka před jezerem rozšiřuje. Tento břeh se stává jižním břehem řeky. Poblíž ústí bude skalní věž, která nám zabrání ve výhledu doprava. Těsně za ní začíná jihozápadní břeh jezera a tam stojí první statky. Už jsme skoro tam, Bairote Gilde.“

Válečník na druhé straně ohně pokrčil rameny. „Řekni, že zaútočíme za denního světla, vojevůdce. Zjistil jsem, že ke tmě chovám hlubokou nenávist. Průsmyk kostí mi stiskl srdce.“

„Bude to za denního světla, Bairote Gilde,“ odpověděl Karsa a rozhodl se Bairotovo přiznání přejít, protože jeho slova rozchvěla cosi v jeho nitru a zanechala mu nakyslou pachutí v ústech. „Děti budou pracovat na polích a nedokážou se včas vrátit do bezpečí domu. Uvidí nás, jak se na ně vrháme, a zažijí hrůzu a zoufalství.“

„To mě těší, vojevůdce.“

Sekvoje a cedry rostly hustě po celém údolí a nikde nebylo vidět ani stopy po klučení. Pod baldachýnem větví bylo jen málo lovné zvěře a dny ubíhaly v rozptýleném světle, kdy jasnější chvíle poskytoval jen občas nějaký ten padlý strom. Teblorům rychle docházely zásoby potravin a koně hubli, protože se živili jen modrolížeželytkou, mechem a hořkým psím vínem. Psi se uchýlili ke žraní tlejícího dřeva, bobulí a brouků.

Kolem poledne čtvrtého dne se údolí počalo zužovat, takže se museli přiblížit k řece. Tím, že putovali hlubokým lesem mimo stezku vedoucí po břehu řeky, si zajistili, že je nikdo neodhalí, ale teď se konečně blížili ke Stříbrnému jezeru.

K ústí řeky dorazili za soumraku. Na obloze procítalo kolo hvězd. Po stezce na kamenitém břehu řeky někdo nedávno prošel, ale nikde nebylo vidět, že by se vracel. Nad rychle tekoucí řekou byl vzduch chladný a svěží a v místě, kde se řeka vlévala do jezera, byl ostrov tvořený širokým pruhem naneseného písku, štěrku a naplaveného dříví. Nad vodou visela mlha, takže severovýchod-

ní břehy jezera byly vidět rozmazaně. Hory tam sahaly až k hladině, klečely v jemně šplouchajících vodách.

Karsa s Bairotem sesedli a připravili tábor, i když dnes v noci nezapálí oheň.

„Ty stopy,“ prohodil Bairot po chvíli, „patřily lidem z nížin, které jsi zabil. Rád bych věděl, co chtěli na místě, kde byl uvězněn démon.“

Karsa lhostejně pokrčil rameny. „Možná ho chtěli osvobodit.“

„Já myslím, že ne, Karso Orlongu. Kouzla, která použili při útoku na tebe, pocházela od nějakého boha. Podle mého tam přišli uctívat, nebo možná lze vytáhnout duši démona z těla, jako se to stalo s Tvářemi ve skále. Pro lidi z nížin to může být místo věšteb nebo dokonce domov jejich boha.“

Karsa si svého druhu dlouho prohlížel, než řekl: „Bairote Gilde, ve tvých slovech je jed. Ten démon nebyl bůh. Byl to vězeň v kameni. Tváře ve skále jsou praví bohové. Tady nelze srovnávat.“

Bairot zvedl huňaté obočí. „Karso Orlongu, já nečiním srovnání. Lidé z nížin jsou hloupí tvorové, kdežto Teblorové nikoliv. Lidé z nížin jsou děti a jsou náchylní k sebeklamu. Proč by nemohli uctívat toho démona? Pověz, necítil jsi z těch kouzel živoucí přítomnost, když na tebe udeřila?“

Karsa se nad tím zamyslel. „Něco tam bylo. Škrábalo to, syčelo a plivalo. Odmrštil jsem to a ono to uprchlo. Proto to nemohla být síla toho démona.“

„Ne, to nebyla, protože on už byl pryč. Možná uctívali kámen, kterým byl přiklopen – v něm bylo také kouzlo.“

„Ne však živé, Bairote Gilde. Nerozumím směru, jímž se ubírají tvé myšlenky, a tvá bezvýznamná slova mne již unavují.“

„Já myslím,“ nevzdával se Bairot, „že kosti v Průsmyku kostí patří lidem, kteří toho démona uvěznili. A právě to mi dělá starosti, Karso Orlongu, poněvadž se příliš podobají kostem lidí z nížin – jsou silnější, pravda, ale stále jako dětské. Je dokonce možné, že lidé z nížin jsou s oním starým lidem spřízněni.“

„No a co?“ Karsa vstal. „Už to nebudu dál poslouchat. Naším jediným úkolem nyní je si odpočinout, pak za úsvitu vstát a připravit si zbraně. Zítra budeme zabíjet děti.“ Došel ke koním stojícím pod stromy. Opodál seděl mezi psy Delum a v náručí choval Hryzovu třínohou družku. Jednou rukou ji bezduše hladil po hlavě. Karsa se na něj chvíli díval, pak se obrátil a šel si ustlat.

Šumění řeky bylo jediným zvukem, když se kolo hvězd pomalu otáčelo po obloze. V jisté chvíli se změnil vítr a přinášel s sebou vůni hořícího dřeva a dobytka a jednou dokonce v dálce slabě zaštěkal pes. Karsa ležel na mechovém lůžku a modlil se k Urugalovi, aby se vítr při východu slunce nezměnil znovu. Kolem statků lidí z nížin vřdycky pobíhali psi, stejně jako si Teblorové drželi ty svoje. Kvůli bystrým uším, citlivému nosu a rychlé zprávě o cizincích. Tito ale budou ze zdejšího chovu – menší než teblorští. Hryz a jeho smečka s nimi udělají krátký proces. A žádné varování nebude... pokud se nezmění vítr.

Slyšel, jak Bairot vstává a odchází ke smečce. Vzhlédl a viděl, že Bairot klečí vedle Deluma. Psi zvědavě zvedli hlavy a nyní se také dívali, jak Bairot hladí Deluma po obličejí.

Karsovi chvíli trvalo, než si uvědomil, že je svědkem. Bairot Delumovi maloval bojovou masku, černou, šedou a bílou, v urydských barvách. Bojová maska byla vyhrazena pro válečníky, kteří vědomě vyjeli na smrt. Bylo to prohlášení, že meč se již znovu nevrátí do pochvy. Tento obřad se však podle tradic vztahoval na stárnoucí válečníky, rozhodnuté vyrazit na poslední nájezd, aby se vyhnuli smrti se slámou na zádech. Karsa se zvedl.

Pokud ho Bairot slyšel přicházet, nedal to nijak znát. Obrovskému válečníkovi stékaly po široké, ploché tváři slzy a Delum jen nehybně ležel a upřeně k němu vzhlížel.

„On to nechápe,“ zavrčel Karsa, „ale já ano. Bairote Gilde, znecil jsi každého urydského válečníka, co kdy nosil bojovou masku.“

„Vážně, Karso Orlongu? Ti válečníci zestárli a vydali se do posledního boje – na takovém činu není nic slavného, v jejich bojové masce nebyla žádná sláva. Jsí slepý, pokud si myslíš opak. Barva nic nezakrývá – v jejich očích zůstává neskrývané zoufalství. Dojdou na konec života a zjistí, že ten život neměl smysl. Právě to je vyhání z vesnice, nutí je vyhledat rychlou smrt.“ Bairot skončil s černou a přešel k bílé, třemi prsty ji rozetřel Delumovi po čele. „Pohlédni našemu příteli do očí, Karso Orlongu. Dobře se podívej.“

„Nic nevidím,“ zahučel Karsa, jímž Bairotova slova otřásla.

„Delum vidí totéž, vojevůdce. Dívá se na... nic. Ale na rozdíl od tebe se od toho neodvrací. On vše dokonale chápe. Vidí to a je zděšen.“

„Říkáš nesmysly, Bairote Gilde.“

„Neříkám. My dva jsme Teblorové. Jsme válečníci. Nemůžeme Delumovi poskytnout žádnou útěchu, proto se drží toho psa, zvířete s bolestí v očích. Protože on teď hledá jediné útěchu. Nic jiného. Proč mu dávám bojovou masku? Dnes zemře, Karso Orlongu, a to možná bude pro Deluma Thorda dostatečná útěcha. Modlím se k Urugalovi, aby tomu tak bylo.“

Karsa zvedl zrak k obloze. „Kolo se už skoro dotočilo. Musíme se připravit.“

„Já už jsem skončil, vojevůdce.“

Když si Karsa vtíral do dřevěné čepele svého meče krevolej, koně neklidně podupávali. Psi byli na nohou a neklidně přešlapovali. Bairot dokončil masku na Delumově obličejí a šel si pro své zbraně. Třínohý pes se Delumovi v ruku zmítal, ale on ho jen s kňučením pevněji stiskl, dokud ho tiché Hryzovo zavrčení nepřimělo sevření povolit.

Karsa Ničiteli přivázel na prsa, krk a nohy zbroj z vařeného kůže. Než skončil, Bairot už seděl v sedle. Delumův válečný oř byl také v plné zbroji, ale stál tu bez otěže. Zvířata se chvěla.

„Vojevůdce, tvůj děd se při svém popisu dosud nezmýlil. Pověz mi, jak vypadá statek.“

„Srub velký jako dva urydské domy s poschodím pod šikmou střechou. Pevné okenice se střílnami, tlusté dveře s těžkou závorou vepředu a vzadu. Jsou tam tři přístavby. Jedna hned u domu, má s ním společnou jednu stěnu a přebývá v ní dobytek. Další je kovárna a poslední stavení je z drnů, nejspíš to bylo první obydlí, než postavili dům z klád. Na břehu jezera je přístaviště a kotvicí kůly. Bude tam ohrada pro malé koně z nížin.“

Bairot se mračil. „Vojevůdce, kolik pokolení lidí z nížin se od Pahlkova nájezdu vystříдалo?“

Karsa se vyhoupl Ničiteli na hřbet. V odpověď na Bairotovu otázku jen pokrčil rameny. „Hodně. Jsi připraven, Bairote Gilde?“

„Ved' mě, vojevůdce.“

Karsa navedl Ničitele na stezku u řeky. Nalevo byla voda, napravo se zvedaly vysoké skály, nahoře porostlé stromy, jež se nakláněly k jezeru. Mezi skálou a vodou se táhla široká oblázková pláž.

Vítr se nezměnil. Ve vzduchu byl cítit kouř a koňská mrva. Psi na statku nezaštěkali.

Karsa vytáhl meč a natáhl blyštící se čepel Ničiteli k nozdram. Válečný oř zvedl hlavu. Klus, pak cval, na oblázkovou pláž, jezero po levici, skalní stěna mizí napravo. Za sebou Karsa slyšel Bairotova koně, jehož kopyta drtila kamínky, a o kus dál psy, Deluma a jeho koně, který se snažil držet poblíž svého bývalého pána.

Až objedou skálu, zahnou prudce doprava a ve chvílce budou mezi nicnetušícími dětmi ze statku.

Cval a trysk.

Skála ustupuje rovným osetým polím.

Trysk a útok.

Statek – kouřem zčernalé trosky stěží viditelné mezi vysokou kukuřicí – a těsně za ním, táhnoucí se až ke břehu jezera a od něj až k úpatí hory, městečko.

Vysoké kamenné budovy, kamenné pilíře a dřevěná mola, čluhy tlačící se u břehu jezera. Větší část stavby na pevnině obklopuje kamenná zeď do výšky asi vzrostlého člověka z nížin. Hlavní silnice, brána hlídaná dvěma přisedlými strážními věžemi s plochým vrškem. Převalující se vrstva kouře nad břidlicovými střechami.

Na strážních věžích postavy. Další lidé z nížin – víc, než se dá spočítat – všichni pobíhají, když se teď rozezněl zvon. Z polí utíkají k bráně a cestou odhazují zemědělské nářadí.

Bairot za Karsou něco křičel. Nebyl to válečný pokřik. Hlas zvýšený úlekem. Karsa si ho nevšímal, již se blížil k prvním sedlákům. Několik jich srazí cestou, ale nezpomalí. Tyto děti nechá smeče. Chtěl ty ve městě, krčící se za zavírající se bránou, za tou ubohou zdí.

Zablýskl se meč a sedlákovi sletěla hlava z krku. Ničitel udupal jednu křičící ženu kopyty.

Brána se zabouchla.

Karsa stočil Ničitele doleva, oči upřené na zeď, a předklonil se. Kolem proletěla šipka z kuše a zasáhla zoranou půdu deset kroků napravo. Další mu prosvíštěla nad hlavou.

Tuto zeď by žádný kůň z nížin přeskočit nedokázal, ale Ničitel měl na výšku šestadvacet dlaní – byl skoro dvakrát vyšší a těžší než zvířata z nížin – zaťal svaly, přisedl a bez námahy hradbu přeskočil.

A předními kopyty dopadl na šikmou střechu nějaké kůlny a propadl se jí. Všude kolem létaly kusy břidlice, zapraskaly dřevěné

trámy. Domeček se pod nimi zbortil a na všechny strany se rozletěly slepice. Ničitel zakolísal, snažil se najít oporu pro nohy, a pak skočil do rozblácených, vyježděných kolejí na ulici za domkem.

Zvedala se před nimi další budova, tentokrát s kamennými zdmi. Ničitel zahrnul doprava. Ve dveřích do domu se náhle objevil jakýsi člověk s vytřeštěnýma očima. Karsa mu na prahu křížem rozťal lebku, až se umírající roztočil, než se pod ním podlomily nohy.

Ničitel nesl Karsu ulicí k bráně. Karsa slyšel vraždění na polích a silnici – většina dělníků zřejmě uvízla před městem. Desítky strážů se podařilo spustit závoru, a když mezi ně vrazil vojevůdce, zaujali obrannou pozici.

Křupla železná přilbice a byla umírajícímu dítěti stržena z hlavy, a jako by se přitom snažila kousnout čepel. Sek přes ruku oddělil dalšímu dítěti paži a rámě od těla. Ničitel zadupal dalšího, otočil se a vyhodil zadníma nohama, čímž zasáhl čtvrté dítě, které odletělo a narazilo na bránu. Meč mu vylétl z ruky.

Do kožené zbroje na stehně Karsu zasáhl obouruční meč – s čepelí stejně ubohou jako dlouhý lovecký tesák – a prosekl dvě, možná tři tvrzené vrstvy, než se odrazil. Karsa muže z nížin udeřil jílcem do hlavy a cítil, jak praská kost. Odkopl dítě stranou. Lidé z nížin se před ním vyděšeně rozprchli. Karsa se smíchem pobídl Ničitele dál. Srazil dalšího strážného, ostatní už utíkali ulic pryč.

Něco ho zasáhlo do zad a krátce to zabolelo. Karsa si sáhl za záda, vytrhl šipku ven a odhodil ji. Seskočil z koně a zamířil k zavřené bráně. Dřevěnou závoru přidržovaly kovové západky. Karsa couvl o tři kroky, přikrčil se a ramenem se vrhl proti bráně. Železné hřeby držící závěsy mezi maltou spojenými kamennými kvádry ve zdi nárazem vyletěly a celá brána vypadla. Věž po Karsově pravici zasténala a náhle podklesla. Zevnitř se ozýval křik. Kamenná hradba se začínala hroutit. Teblor s kletbami odběhl zpátky do ulice, když se celá věž v oblaku prachu zřítíla.

Vířícím bílým prachem přijížděl Bairot a z čepele mu stékaly pramínky krve. Jeho kůň sutiny přeskočil. Po něm přiběhli psi, Delum a jeho kůň. Delum Thord měl na rtech krev a Karsa si ohromeně uvědomil, že válečník nějakému sedlákovy rozerval hrdlo vlastními zuby, jako by to udělal pes.

Bairot zabrzdl koně, jemuž se od kopyt rozstříklo bláto. Karsa se vyhoupl na Ničitele a otočil ho k ulici.

Klusem se přiblížil čtverec pikenýrů, dlouhé zbraně se jim kývaly a od železných hlavic se odráželo ranní slunce. Byli asi třicet kroků daleko.

Bairotovu koni se od zadku odrazila šipka pocházející z okna opodál. Odněkud zpoza hradby se ozval dusot kopyt cválajících koní.

Bairot zabručel. „V ústupu nám budou bránit, vojevůdce.“

„V ústupu?“ Karsa se zasmál a ukázal bradou k přibližujícím se pikenýrům. „Nemůže jich být víc než třicet, a děti s dlouhými oštěpy jsou pořád jenom děti, Bairote Gilde. Pojd', rozprášíme je!“

Bairot si s nadávkou připravil bolaso z medvědí lebky. „Jeď tedy první, Karso Orlongu, a zakryj mé přípravy.“

Karsa radostí vycenil zuby a pobídl Ničitele do kroku. Psi se rozestavili vedle něj, Delum byl napravo.

Pikenýři sklonili píky do výše prsou, zastavili se a zbraně zapřeli. Otevřela se okna v horních poschodích a objevily se tváře, aby se lidé mohli stát svědky toho, co přijde.

„Urugale!“ zařval Karsa a Ničitel vyrazil tryskem. „Buď svědkem!“ Za sebou slyšel Bairota, jenž se hnál stejně rychle, a bzucení roztáčené lebky šedého medvěda.

Deset kroků od pikenýrů Bairot zařval. Karsa se prudce sklonil, strhl Ničitele doleva a zároveň zpomalil jeho běh. Něco mohutného prosvištělo kolem a Karsa se narovnal a díval se, jak obrovské bolaso udeřilo do čtverce pikenýrů. Šílený zmatek. Tři z pěti řad na zemi. Pronikavý jekot.

Karsa znovu otočil svého koně, zamířil ke zničenému čtverci a dorazil právě včas, aby se dostal Bairotovi v bok, načež se oba pustili mezi lidi z nížin. Občas odrazili nějakou tu píku a během dvaceti úderů srdce pozabýjeli děti, které nedokázali strhnout psi.

„Vojevůdce!“

Karsa vytáhl zakrvácenou čepel z poslední oběti a na Bairotův výkřik se otočil. Další čtverec vojáků, tentokrát s nimi byli střelci s kušemi. Padesát, možná šedesát celkem, na protějším konci ulice. Karsa se zamračeně podíval po bráně. Z prachu se pomalu vynořilo dvacet dětí na koních, těžce vyzbrojených pláty a kroužky, a další šly pěšky, některé s krátkými luky, jiné s dvouhlavými sekerami, meči a oštěpy.

„Veď mě, vojevůdce!“

Karsa se na Bairota zlobně zamračil. „Také že povedu, Bairote Gilde!“ Obrátil Ničitele. „Tímto bočním průchodem k jezeru –

pronásledovatele objedeme. Pověz, Bairote Gilde, zabili jsme podle tebe dost dětí?“

„Ano, Karso Orlongu.“

„Tak mne následuj.“

Boční průchod byla ulice téměř tak široká jako hlavní a vedla rovnou k jezeru. Lemovala ji obydlí a skladiště kupců. Když tudy Teblorové projížděli, v oknech, ve dveřích a na nárožích byly vidět postavy. Ulice končila dvacet kroků od břehu. K molu a kotevním pilířům se táhla široká dřevěná rampa a kolem se válely hromady smetí a mezi nimi obrovská kupa vybělených kostí, z nichž trčely kůly a na nich byly připevněné lebky.

Teblorské lebky.

Mezi odpadky, chatrčemi a stany, jež tu vyplňovaly veškerý volný prostor, se vynořily dvě desítky dětí ověšené zbraněmi, hrubé šaty pošíité teblorskými amulety a skalpy, a tvrdýma očima pozorovaly blížící se válečníky. Připravovaly si sekery na dlouhých toporech a silné halapartny a na těžké zvrtné luky nasazovaly šípy s ozuby – a začaly luky rychle napínat.

Bairotův řev byl zpola vyděšený a zpola vzteklý, když k těmto tichým, nebezpečným dětem popohnal svého válečného oře. Vyletěly šípy. Bairotův kůň zařičel, klopýtl a zhroutil se na zem. Bairot spadl a meč mu vyletěl z ruky, když narazil a pak prorazil chalupu z košatiny.

Zahvízdaly další šípy.

Karsa prudce strhl Ničitele a díval se, jak mu kolem stehna letí šíp. Pak už byl mezi prvními lidmi z nížin. Krvomeč narazil na bronzem pobitý topor sekery a náraz muži vyrval zbraň z ruky. Karsa švihl levou rukou a zachytil další sekeru mřící Ničiteli na hlavu. Vytrhl ji muži z ruky, odhodil ji a pak popadl muže z nížin za krk a zvedl ho ze země. Jedním stiskem mu zlomil vaz a držel v ruce zmítající se tělo vypouštějící moč. Odhodil mrtvolu na bok.

Ničitel se náhle prudce zastavil, zařičel a sklouzl stranou. Z tlamy a nozder mu tryskala krev. Vlekl s sebou těžkou píku, jejíž železnou hlavici měl zaraženou hluboko do prsou. Zavrával, opile se zakymácel a začal padat.

Karsa zařval vzteky a skočil umírajícímu válečnému oři z hřbetu. Vstříc se mu zvedl meč, ale Karsa jej odrazil. Přistál nejméně na třech padajících tělech a slyšel, jak pod ním praskají kosti, než se odvalil stranou.

Vzápětí už byl na nohou, krvomečem rozsekl obličej jinému muži z nížin a usekl mu vousatou bradu od lebky. Nějaká čepel mu způsobila hlubokou ránu v zádech. Karsa se otočil, švihl mečem pod nataženými pažemi útočníka a přerazil mu hrudní kost. Prudce zatahal, vytáhl meč z rány a tělo umírajícího muže z nížin přeletělo přes něj.

Kolem sebe měl těžké zbraně. Na mnoha z nich byly zauzlené teblorské amulety a každá prahla po Urydově krvi. Muži si navzájem překáželi, výpad často zmařil vlastní spoluobojovník, nicméně i tak měl Karsa plné ruce práce, aby se jim ubránil. Cestou ze skrumáže zabil další dva útočníky.

Ted' zaslechl zvuky dalšího boje z chatrče, do níž se propadl Bairot, a vrčení psů.

Útočníci byli až dosud potichu, ale nyní začali všichni naráz ječet svým nesrozumitelným jazykem a vypadali polekaně, když se Karsa znovu otočil, a vida jich před sebou asi tucet, zaútočil. Rozprchli se a odhalili půlkruh mužů z nížin s luky a samostřílky. Zadrnčely tětivy. Karsovi krkem projela spalující bolest, dvakrát ho zasáhli do prsou a jednou do pravého stehna. Vojevůdce si střel nevsímal a vrhl se na půlkruh před sebou.

Další křik, ti, kteří prve utekli, se ho jali pronásledovat, ale bylo příliš pozdě. Karsův meč byl vidět rozmazaně, když se zasekl do lučištníků. Muži z nížin se obraceli. Karsa se prosekával podél řady a nechal za sebou ležet osm postav. Některé se ještě kroutily, jiné ležely zcela nehybně. Teprve tehdy se k němu dostali první pronásledovatelé. Karsa se k nim otočil a smál se úleku v jejich ubohých, svrštělých, ušmudlaných tvářích. Pak na ně znovu zaútočil.

Utekli. Odhazovali zbraně a cestou zakopávali a padali. Karsa je zabíjel jednoho po druhém, až už na dosah svého krvomeče neměl žádný cíl. Tehdy se narovnal.

Tam, kde bojoval Bairot, leželo v kruhu sedm mrtvých těl, ale teblorského válečníka nebylo nikde vidět. Z ulice se nesl štekot psů a Karsa se vydal směrem k nim. Míjel šipkami se ježící mrtvoly zbytku smečky. Hryza mezi nimi neviděl. Než padli, zabili psi spoustu lidí z nížin. Když Karsa vzhlédl, o třicet kroků dál uviděl Deluma Thorda vedle jeho padlého koně a o dalších patnáct kroků dál hlouček vesničanů.

Delum ječel. Měl v sobě desítku či víc šipek a šípů a v trupu,

těsně nad levou kyčlí, zabodnutý oštěp. Nechával za sebou klikatou krvavou stopu, ale plazil se dál – k místu, kde vesničané obklíčili třínohou fenu a tloukli do ní holemi, motykami a lopatami. Delum se s kvílením plazil k nim a oštěp v jeho těle vyrýval rýhu do země a po ratišti crčela krev.

Právě když se Karsa rozběhl, vyběhl z boční uličky kousek za Delumem nějaký muž z nížin s lopatou v rukou. A zdviženou nad hlavou. Karsa vyrazil bojový pokřik. Delum se ani neotočil, oči upíral na již zdechlou třínohou fenu i ve chvíli, kdy ho lopata udeřila do týla. Hlasitě to zapraštělo. Na lopatě, když se zvedla, byly vidět úlomky kostí a vlasy. Delum se zhroutil a už se nepohnul.

Jeho vrah se při Karsově útoku otočil. Byl to starý dědek, úplně bezzubý, což se ukázalo, když v hrůze otevřel pusou. Karsa ho rozsekl od ramene k pasu.

Vytrhl krvomeč z rány a hnal se dál k vesničanům postávajícím kolem na kaši rozmlácené mršiny třínohé feny. Když ho uviděli, utekli. O deset kroků dál ležel Hryz, jenž za sebou zanechal vlastní krvavou stopu, jak za sebou táhl zadní nohy a plazil se ke své družce. Když se Karsa přiblížil, zvedl hlavu a upřel na něj prosebný pohled.

Karsa s řevem dohonil dva vesničany a nechal jejich zmítající se těla válet v blátě na ulici. Uviděl dalšího, vyzbrojeného rezavou motykou, jak prchá mezi dvěma domy. Teblor zaváhal, pak se s kletbou otočil a dřepł si k Hryzovi. Rozdrcená kyčel.

Karsa zvedl oči a viděl, že se k němu rychle blíží vojáci vyzbrojení píkami. Tři muži na koních na ně pokřikovali rozkazy. Rychlým pohledem na jezero se přesvědčil, že se odtamtud blíží další jezdcí.

Vojevůdce zvedl Hryza ze země a strčil si ho do podpaždí. Pak se vydal za vesničanem s motykou.

Úzký průchod mezi dvěma domy byl ucpaný hnijící zeleninou. Na druhém konci se ulička otevírala mezi dvě ohrady. Když tam Karsa dorazil, viděl muže asi dvacet kroků před sebou. Ještě utíkal. Za ohradami byl mělký příkop, odvádějící splašky do jezera. Dítě ho přeskočilo a vrhlo se mezi mladé olše – za hájkem byly další domy, buď stodoly, nebo skladiště.

Karsa dál pronásledoval muže s motykou. Přeskočil příkop i s loveckým psem v podpaždí. Honička Hryzovi způsobovala velké bolesti a Teblor to věděl. Zvážil, že mu podrízne hrdlo.

Dítě vběhlo do stodoly. Motyku mělo stále v ruce.

Karsa se sklonil a proběhl bočními vrátky. Náhlé šero. Ve stáních nebyla žádná zvířata. Sláma, nastlaná dosud ve vysoké vrstvě, vypadala stará a mokrá. V široké uličce uprostřed ležel dnem vzhůru na dřevěných kozách rybářský člun. Nalevo byly dvojité posuvné dveře, jedna strana byla poněkud odsunutá a provazy na klice se ještě mírně pohupovaly.

Karsa uložil Hryza na slámu do posledního, nejtmašího stání. „Vrátím se k tobě, příteli,“ zašeptal. „Nesvedu-li to, najdi si způsob, jak se uzdravit, a pak se vrať domů. Domů, mezi Urydy.“ Teblor si odřízl řemínek ze zbroje, z vácku u pasu vyndal hrst bronzových odznaků s kmenovými značkami a řemínek jimi protáhl. Byly natěsno, takže nebudou cinkat. Přivázal narychlo zhotovený obojek Hryzovi kolem silného, svalnatého krku, zlehka položil ruku na jeho rozdrcenou kyčel a zavřel oči. „Odevzdávám tomuto zvířeti duši Teblorů, srdce Urydů. Urugale, vyslyš mne. Vyleč tohoto velkého bojovníka. Potom ho pošli domů. Prozatím ho, udatný Urugale, ukryj.“

Sundal ruku a otevřel oči. Šelma k němu klidně vzhlížela. „Kéž ti dravost zajistí dlouhý život, Hryze. Opět se sejdem, to přísahám na krev všech dětí, které jsem dnes pobil.“

Popadl meč, otočil se a bez ohlednutí vyšel ze stání. Došel ke dveřím a vyhlédl ven.

Naproti stálo skladiště s vysokou břidlicovou střechou a půdou. Zevnitř se ozývalo cvakání zavíraných západek a závor. Karsa se usmál a zamířil k řetězům visícím z kladek na rampě vyčnívající z půdy.

Právě když si chtěl hodit meč na záda, překvapeně si všiml, že má rameno plné šípů a šipek z kuší, a poprvé si uvědomil, že větší část krve na jeho těle je jeho vlastní. Zamračeně střely vytahal. Objevil další krev, tekla mu hlavně z pravého stehna a ze dvou ran na prsou. Dlouhý šíp v zádech se mu zaryl hluboko do svalu. Pokoušel se ho vytáhnout, ale bolestí málem ztratil vědomí. Rozhodl se dřík ulomit těsně za železnou hlavicí, a z té námahy ho zalil studený pot.

Vzdálený křik ho upozornil na pomalu se blížící kordon vojáků a vesničanů. Všichni šli po něm. Karsa popadl řetězy a začal šplhat. Pokaždé, když zvedl levou ruku, projela mu zády prudká bolest. Ale Hryza složila rána motykou a navíc zezadu – útok

z babělce. A na ničem jiném nezáleželo. Vyhoupal se na zaprášenou půdu, tiše popošel a znovu vytáhl meč. Zdola slyšel roztřesené supění. Mezi nádechy se ozývalo tiché poňukávání a modlitba k bohu, jehož to dítě uctívalo.

Karsa došel k otvoru uprostřed půdy a opatrně došlapoval, aby se mezi prkny nezačaly sypat piliny. Nahlédl dolů. Hlupák byl přímo pod ním, celý roztřesený, dřepěl a motyku měl připravenou. Otočený byl k vratům. V hrůze se znečistil.

Karsa opatrně přehmátl, takže meč držel hrotem dolů, a spustil se na zem. Hrot muži zajel do lebky a čepel prorazila kost i mozek. Jak Karsa dopadl na podlahu, hlasitě to zapraštělo a Teblor i jeho oběť se propadli do sklepa. Všude kolem nich padala rozlámaná prkna. Sklep byl hluboký, Karsa se v něm téměř mohl narovnat, a páchl po slanečcích, ale byl prázdný.

Karsa, pádem omámený, se chabě natáhl po meči, jenže ho nemohl najít. Podařilo se mu nepatrně zvednout hlavu. Něco mu trčelo z hrudi, rudý úlomek dřeva. Zmateně si uvědomil, že je přibodnutý k zemi. Rukou dál pátral po meči, ačkoliv se jinak pohnout nedokázal, ale nacházel jen třísky a rybí šupiny, umaštěné a od soli, takže se mu lepily na prsty.

Shora slyšel dupot. Zamrkal a vzhlédl a pomalu zaostřil zrak na kruh tváří pod přílbami. Pak se objevilo další dítě, bez přílbice, s kmenovým tetováním na čele a podivně soucitným výrazem na tváři. Děti toho hodně namluvily, byly rozpálené hněvem, potom tetované dítě udělalo posunek a všichni ostatní zmlkli. Sunydským nářečím muž z nížin řekl: „Pokud tam dole umíráš, válečníku, aspoň s tím nepospíchej.“

Karsa se znovu pokusil zvednout, ale kus dřeva ho držel pevně. Vycenil v úšklebku zuby.

„Jak se jmenuješ, Teblor?“ zeptalo se dítě.

„Jsem Karsa Orlong, vnuk Pahlka –“

„Pahlka? Toho Uryda, který tu byl před sto lety?“

„Aby zabil desítky dětí –“

Muž ho vážným kývnutím přerušil: „Děť, ano, dává to smysl, že nám tak říkáte. Ale Pahlk nikoho nezabil, ne na začátku. Přišel dolů z průsmyku polomrtvé hlady a s horečkou. První sedláci, kteří se tu usadili, ho vzali k sobě a vyléčili. Teprve potom je všechny povraždil a uprchl. No, všechny ne. Jedna holčička unikla a po jižním břehu jezera se dostala do Kruhů. Tamní posádce

řekla – no, řekla jim všechno, co o Teblorech potřebovali vědět. Od té doby nám pochopitelně sunydstí otroci pověděli ještě víc. Ty jsi Uryd. K tvému kmeni jsme se dosud nedostali – zatím u vás nemáte žádné lovce hlav, ale budete je mít. Hádám, že tak během jednoho století nebudou v divočině Laederonské plošiny žádní Teblorové. Jediní Teblorové budou ti s cejchem a v řetězech. Budou se starat o sítě na rybářských člunech, jako to nyní dělají Sunydové. Řekni, Karso, poznáváš mě?“

„Ty jsi ten, který nám unikl nad průsmykem. Ten, který přišel příliš pozdě, aby varoval ostatní děti. Který, jak teď vím, je plný lží. Tvůj ubohý hlas uráží jazyk Teblorů. Bolí mě v uších.“

Muž se usmál. „Škoda. Ale měl by sis to v každém případě rozmyslet, válečníku. Protože já jsem to jediné, co stojí mezi tvým životem a smrtí. Tedy pokud nejdřív nezemřeš na svá zranění. Ovšem vy Teblorové jste neobvykle houževnatí, jak mí společníci ke své smůle zjistili. Na tvých rtech nevidím krev, což je dobré znamení, a docela překvapivé, protože vy máte čtyři plíce a my jenom dvě.“

Objevil se další muž a začal na tetovaného hlasitě mluvit. Tetovaný jen pokrčil rameny. „Karso Orlongu z Urydů,“ zavolal dolů, „sestoupí k tobě vojáci a na končetiny ti přivážou provazy, aby tě bylo možné zvednout. Zřejmě ležíš na tom, co zbylo z městského faktora, což tady nahoře trochu zdusilo hněv, protože nebyl právě oblíbený. Chceš-li žít, radím ti, aby ses, ehm, vojevůdcovým nervózním dobrovolníkům nevzpíral.“

Karsa sledoval čtyři vojáky, pomalu se spouštějící dolů na provazech. Nijak se nebránil, když mu drsně spoutali zápěstí, kotníky a lokty, protože to prostě nedokázal.

Vojáci se nechali vytáhnout nahoru, pak se provazy napjaly a vzápětí už Karsu pomalu zvedali ze sklepa. Díval se, jak mu dřevěný odštěpek pomalu vyjíždí z hrudi. Rána byla vysoko, těsně pod pravou lopatkou, a na druhé straně dřevo vystupovalo pod klíční kostí. Cestou nahoru ho přemohla bolest.

Kdosi jím zatřásl. Karsa otevřel oči. Ležel na podlaze skladiště a všude kolem něj se tlačili lidé. A všichni na něj zřejmě mluvili naráz svým chabým, nedomrlým jazykem, a i když slovům nerozuměl, z hlasů čísela nenávisť, z čehož pochopil, že ho proklínají jmény desítek bohů z nížin, duchů a práchnivějících předků. Ta představa ho potěšila. Usmál se.

Vojáci jako jeden ucukli.

Tetovaný muž, jehož ruka Karsu probudila, dřepěl vedle něj. „Pro mistra Kápě,“ zamumlal. „Jsou všichni Urydové jako ty? Nebo jsi ten, o kterém mluvili kněží? Ten, který jim pochoduje ve snech jako Rytíř mistra Kápě? Aha, dobře, asi na tom nezáleží, protože jejich obavy jsou zřejmě nepodložené. Podívej se na sebe. Polomrtvý, celé město chce tebe a tvého společníka zaživa stáhnout z kůže – díky vám tu není jediné rodiny, která by pro někoho netruchlila. Popadneš svět za chřtán? Těžko. Budeš potřebovat štěstí Oponn, abys přežil příští hodinu.“

Při pádu se zlomený šíp Karsovi zarazil ještě hlouběji a ryl ho do lopatky. Na prknech pod ním se rozlévala krev.

Nastal zmatek, jak dorazil další muž z nížin. Tento byl na svůj druh vysoký a hubený, se strohým, ošlehaným obličejem. Na sobě měl šat z měňavé tmavomodré látky, s lemy obšitými zlatou nití ve složitém vzoru. Strážný s ním dlouho mluvil, i když muž sám neříkal nic a jeho výraz se také nezměnil. Když strážný skončil, nově příchozí kývl, mávl rukou a otočil se.

Strážný se opět podíval na Karsu. „To byl mistr Silgar, muž, pro kterého většinou pracuju. Jsem přesvědčený, že svá zranění přeziješ, Karso Orlongu, takže se připrav na... jakousi lekci.“ Narovnal se a řekl něco vojákům. Následovala krátká hádka, jež skončila tím, že jeden z vojáků lhostejně pokrčil rameny.

Karsu znovu zvedli, dva muži z nížin na každou jeho končetinu, a měli co dělat, když ho odnášeli ven ze skladiště. Proud krve z ran se zpomalil a bolest ustoupila otupělosti. Když ho vojáci donesli doprostřed ulice, Teblor upíral oči na modrou oblohu. Okolo hlučely davy. Vyzvedli Karsu na kolo. Vedle již ležel Bairot Gild.

Byl připoután k loukotím mnohem většího kola, které bylo opřené o nosné tyče. Obrovský válečník byl pokrytý ranami. Do úst ho zasáhl oštěp, jenž vyjel těsně pod levým uchem, takže měl roztržštěnou sanici a mezi cáry masa se rudě leskly kosti. Na trupu se mu ježily olámané dřívky hluboko zaražených šipek z kuší. Avšak v očích, jež upřel na Karsu, měl stejně bystrý pohled jako druhý Teblor.

Ulice byla plná vesničanů, které zadržoval kordon vojáků. Vzduchem se nesl rozzlobený křik a nadávky a občas zaznělo pronikavé, žalostné kvílení.

Mezi Karsou a Bairotem stál strážný s posměšně zamyšleným

výrazem. Muž se obrátil ke Karsovi. „Tady tvůj kamarád nám o Urydech nic nepoví. Chceme znát počet válečníků, počet a rozmístění vesnic. A chceme vědět víc i o Phalydech, kteří se vám prý zuřivostí vyrovnají. Ale on nic neřekne.“

Karsa vycenil zuby. „Já, Karsa Orlong, vás vybízím, abyste do války s Urydy poslali tisíc svých válečníků. Žádný se nevrátí, nám zůstanou trofeje. Pošlete dva tisíce. Nezáleží na tom.“

Strážný se usmál. „Takže ty nám odpovíš, Karso Orlongu?“

„Ano, protože taková slova vám nebudou k ničemu –“

„Výtečně.“ Strážný mávl rukou a jeden z mužů z nížin přistoupil k Bairotu Gildovi a tasil meč.

Bairot se na Karsu ušklíbl. Pak zaprskal a nezřetelně zařval, avšak Karsa mu stejně rozuměl. „Veď mě, vojevůdce!“ křičel.

Meč se zabýl. Projel Bairotu Gildovi krkem. Vystříkla krev a obrovskému válečníkovi se hlava zvrátila dozadu a skutálela se na zem, kde přistála s těžkým zaduněním. Vesničané divoce, nadšeně zařvali.

Strážný popošel ke Karsovi. „Rád slyším, že budeš spolupracovat. Tím si vykoupiš život. Jakmile nám povíš všechno, co víš, mistr Silgar tě přidá ke svému stádu otroků. Ale k Sunydům na jezeře se podle mě nepřipojíš. Obávám se, že ty nebudeš vytažovat síť, Karso Orlongu.“ Obrátil se, protože se objevil těžce ozbrojený voják. „Aha, tady je náš malazský kapitán. Smůla, Karso Orlongu, že sis svůj útok naplánoval na chvíli, kdy sem dorazila malazská kumpanie mřící do Bettrys. Teď, pokud nebude mít kapitán nějaké námitky, začneme s výslechem!“

Dva příkopy pro otroky ležely pod podlahou velkého skladiště u jezera. Přístup byl přes padací dveře a plísni porostlé schůdky. Na jedné straně byl prozatím jen půltucet lidí z nížin přikovaných ke kmeni stromu ležícímu v příkopu, mnohem víc okovů však čekalo na návrat sunydských rybářů. Druhý příkop byl určen nemocným a umírajícím. Ve vlastní špíně se choulili vyčerpaní lidé z nížin, někteří sténali, jiní byli ztichlí a nehybní.

Když Karsa popsal Urydy a jejich území, přivlekli ho do skladiště a přikovali do druhého příkopu. Stěny z udusaného jílu byly strmé. Uprostřed na úzkém, rovném dně byla další kláda, zpola zahrabaná v krvi a výkalech. Karsu odtáhli na konec, mimo dosah ostatních otroků, a na zápěstí a kotníky mu připevnilly okovy. Všiml

si, že všichni ostatní mají řetězy připevněné pouze k jedné noze. Pak ho tam nechali.

Vrhly se na něj roje much a sedaly mu na podchlazenou kůži. Ležel na boku u stěny. Rána, v níž zůstávala hlavice šípů, se zavírala, což nesměl dovolit. Zavřel oči a soustředil se, až cítil jeden každý sval, rozsekaný, rozervaný a krvácející, stahující se kolem železného hrotu. Začal svaly pohybovat, nepatrně je zatínal, aby vyzkoušel polohu šípů – a bojoval s bolestí, každým takovým pohybem vyvolanou. Po chvíli toho nechal, uvolnil se a zhluboka dýchal, dokud se nevzpamatoval. Hlavice se mu téměř opírala o lopatku a špička v kosti vyryla rýhu. Byly tu i ozuby, pozohýbané a zkroucené. Nechat si něco takového v těle by znamenalo, že nebude moci používat levou ruku. Musel dostat železo ven.

Znovu se soustředil. Poničené svaly a tkáň, díra v potrhaném těle. Jak se dál připravoval a pomalu dýchal, zalil ho celého pot. Zaťal svaly. Z hrdla mu unikl roztřesený výkřik. Další proud krve a nesnesitelná bolest. Svaly se mu křečovitě stáhly v postupující vlně. Něco udeřilo do jílu za ním a sklouzlo mezi odpadky.

Karsa, roztřesený a supící, delší dobu jen ležel. Krev mu ze zad pomalu přestávala téci, až se krvácení zastavilo docela.

„Veď mě, vojevůdce!“

Bairot Gild to myslel jako kletbu, jež vzešla z místa v mysli a způsobem, který Karsa nechápal. A pak Bairot Gild nesmyslně zemřel. Urydy nemohli lidé z nížin ničím ohrozit, protože Urydové nebyli jako Sunydové. Bairot se vzdal své naděje na pomstu, kteréžto gesto Karsu úplně ohromilo.

Ten krutý, vědoucí, nevraživý pohled v Bairotových očích, upírajících se na Karsu i ve chvíli, kdy mu meč mříl na krk. Neřekl by lidem z nížin nic, avšak byl to vzdor, který neměl význam – ale ne, *byl v tom význam... protože Bairot se rozhodl, že mě opustí.*

Náhle se Karsa zachvěl. *Urugale, copak mne má bratři zradili? Delum Thord uprchl, Bairot Gild zemřel – mám stále dokola zakoušet opuštění? A co Urydové očekávající můj návrat? Půjdou za mnou, až lidem z nížin vyhlásím válku?*

Nejdřív možná ne. Ne, uvědomil si, dojde na hádky, hašteření, budou sedět kolem táborových ohnišť, stařešinové budou rozhrabávat oheň a potřásat hlavami. Dokud se neroznese zpráva, že se blíží vojska z nížin. *A tehdy nebudou mít na vybranou. Uprchneme do klína Phalydům? Ne. Nebudeme mít jinou možnost než*

bojovat, a mě, Karsu Orlonga, požádají, abych Urydy vedl. To pomýšlení jej uklidnilo.

Pomalu se překulil, zamrkal do šera a rozehnal tak mouchy, které mu seděly na obličejí.

Chvilí musel šátrat ve svinstvu, než našel hlavici šípů s úlomkem dřívku. Dřepł si ke kládě a prohlížel si uchycení okovů. Byly tu dvojce řetězy, jedny pro ruce a druhé pro nohy, upevněné k dlouhé železné tyči, která byla zaražená do klády a jejíž protějšší konec byl roztepaný naplocho. Oka řetězu byla velká a pevná, ukovaná pro teblorskou sílu. Ale dřevo na spodku klády začínalo hnít. Karsa se pustil do práce a kouskem železa ryl a dloubal do změkklého dřeva kolem plochého konce.

Bairot ho zradil, zradil Urydy. V jeho posledním vzdoru nebyla odvaha. Vlastně to byl pravý opak odvahy. Objevili nepřátele Teblorů. Lovce, kteří sbírali teblorské trofeje. To se museli dozvědět válečníci všech kmenů, a sdělit jim to se nyní stalo Karsovým jediným úkolem. Nebyl Sunyd, jak lidé z nížin brzy zjistí.

Hniloba pokračovala kolem železné tyče. Karsa vydoloval nasáklou, rozměklou hmotu, kam až hlavice šípů dosáhla, a pustil se do druhé strany. Nejdřív vyzkouší železnou tyč, která mu drží pouta na nohou.

Nepoznal, je-li venku den, či noc. Nahoře občas zadupaly těžké boty, ale ty zvuky nebyly natolik pravidelné, aby mu prozradily, jak ubíhá čas. Karsa neúnavně pracoval a poslouchal, jak lidé z nížin na druhém konci klády pokašlávají a sténají. Neuměl si představit, co ty nešťastné děti udělaly, aby si od vlastních druhů zasloužily takový trest. Vyhnání z kmene byl nejtvrďší trest, jaký Teblorové udělovali těm, jejichž skutky záměrně ohrožily přežití vesnice, což mohla způsobit neopatrnost nebo vražda jiného Teblora a cokoliv mezi tím. Vyhnanství obvykle vedlo ke smrti, avšak ta přicházela spíš strádáním ducha potrestaného. Mučení Teblorové neznali, stejně jako delší věznění.

Karsu napadlo, že tito lidé z nížin jsou nemocní, protože umírá jejich duch. Mezi pověstmi existovaly útržky, v nichž se šeptalo, že Teblorové kdysi vlastnili otroky – to slovo, jeho význam, Karsa znal. Vlastnit jiný život, nakládat s ním, jak se majiteli zlíbí. Duch otroka nemohl než strádat. Karsa strádat nehodlal. Jeho ducha chránil Urugalův stín.

Zastrčil si hlavici oštěpu za pás, opřel se zády o hlínu, zapřel se

nohama o kládu a pomalu nohy natahoval. Řetěz se napjal. Na spodní straně se tyč zahryzla do dřeva a zaprašťelo to. Okovy se mu zarávaly do kůží ovinutých kotníků.

Zatlačil silněji. Křuplo to a tyč se už nepohnula. Karsa pomalu povolil svaly. Kopnutím uvolnil tyč, chvíli odpočíval a pak se znovu pustil do práce. Po několika pokusech se mu podařilo vytáhnout tyč o tři prsty. Plochý konec byl ohnutý. Okovy mu prodřely kamaše a na kovu se zaleskla krev. Opřel si hlavu o hliněný svah. Nohy se mu třásly.

Nahoře se znovu ozvaly kroky, pak někdo zvedl padací dveře. Na schodech zazářila lucerna a v jejím světle Karsa uviděl bezejmenného strážného.

„Uryde,“ křikl, „ještě dýcháš?“

„Pojď blíž,“ vyzval jej Karsa tichým hlasem, „a já ti ukážu, nakolik jsem se vzpamatoval.“

Muž z nížin se zasmál. „Mistr Silgar měl zřejmě pravdu. Zlomit tvého ducha asi chvíli potrvá.“ Muž zůstal stát v polovině schodů. „Tví sunydstí příbuzní se za den za dva vrátí.“

„Nemám žádné příbuzné, kteří by přijali život v otroctví.“

„To je zvláštní, protože ty jsi to očividně udělal, jinak by ses už pokusil zabít.“

„Myslíš, že jsem otrok, protože na sobě mám řetězy? Tak tedy pojď blíž, dítě.“

„Dítě,“ ano. Tvé podivné předstírání přetrvává, i když jsi nám *dětem* vydaný na milost a nemilost. No, na tom nesejde. Řetězy jsou teprve začátek, Karso Orlongu. My tě zlomíme, a kdyby tě chytily lovci hlav nahoře na plošině, než by tě dopravili k nám, z tvé teblorské pýchy už by nezbylo nic, natož nějaký vzdor. Sunydyové tě budou uctívat, Karso Orlongu, že jsi zabil celý tábor lovců hlav.“

„Jak se jmenuješ?“ zeptal se Karsa.

„Proč?“

Urydský válečník se v šeru usmál. „Protože se mě přese všechna svá slova pořád bojíš.“

„Těžko.“

Ale Karsa v jeho hlase zaslechl napětí a usmál se ještě víc. „Tak mi řekni svoje jméno.“

„Damisk. Jmenuju se Damisk. Kdysi jsem byl stopař ve vojsku ze Šedopsů, během malazského záboru.“

„Záboru. Takže jste prohráli. Kdo z nás je zlomený na duchu, Damisku Šedopse? Když jsem na hřebeni zaútočil na váš oddíl, utekl jsi. Ponechal jsi ty, kteří tě najali, jejich osudu. Uprchl jsi jako zbabělec, jako zlomený muž. A proto jsi teď tady. Poněvadž já jsem v řetězech a ty jsi mimo můj dosah. Přišel jsi, ne abys mi něco řekl, ale protože si nemůžeš pomoci. Hledáš potěchu ve chvástání, a přece se sám v nitru užíráš, takže necítíš opravdové uspokojení. Oba přitom víme, že přijdeš znovu. A znovu.“

„Poradím svému pánovi,“ vyhrkl Damisk rozechvěle, „aby tě dal lovcům hlav, kteří přežili, aby s tebou naložili podle svého. A já se budu dívat –“

„Ovšemže budeš, Damisku Šedopse.“

Muž pozpátku vylezl nahoru a lucerna se mu v ruce prudce houpala. Karsa se zasmál. Vzápětí se padací dveře opět zabouchly a nastala tma. Teblorský válečník se znovu zapřel do klády.

Slabý hlas z druhého konce klády ho zastavil. „Obře.“

Jazyk byl sunydeský, hlas dětský. „Nemám pro tebe žádná slova, muži z nížin,“ zavrčel Karsa.

„Nežádám o slova. Cítím, jak pracuješ na tý mistrem Kápe prokletý kládě. Podaří se ti to, co provádíš?“

„Nic nedělám.“

„Tak dobrá. Asi se mi to jen zdá. My ostatní tady umíráme tím nejhorším, nejvíc ponižujícím způsobem.“

„Museli jste spáchat velké bezpráví –“

Následující smích zněl spíš jako drsný kašel. „No ano, obře. Opravdu. My jsme odmítli přijmout vládu Malažanů, podrželi jsme si zbraně a schovali se v lesích a v horách. Prováděli jsme nájezdy, útočili jsme ze zálohy a otravovali jsme je. Byla to náramná zábava. Dokud nás ti všiváci nechtyli.“

„Neopatrnost.“

„Tři z vás a hrstka těch vašich zatracených psisek si zaútočí na celý město! A ty mě obviňuješ z neopatrnosti? No, neopatrní asi budeme oba, když jsme skončili tady.“

Karsa se nad pravdivostí mužových slov ošklíbl. „Co tedy chceš, muži z nížin?“

„Tvou sílu, obře. Jsme tu naživu ještě čtyři, i když akorát já jsem při vědomí... a aspoň trochu při zdravým rozumu. Teda dost na to, abych pochopil, jak mizerný je můj osud.“

„Moc mluvíš.“

„Ale už moc dlouho ne, můžeš být klidný. Dokážeš tu kládu zvednout, obře? Nebo ji několikrát otočit?“

Karsa dlouho mlčel. „Čeho bych tím dosáhl?“

„Zkrátilo by to řetězy.“

„Já je nechci zkrátit.“

„Dočasně.“

„Proč?“

„Otoč tou zatracenou kládou, obře. Aby se kolem ní řetězy obtočily. S posledním otočením vtáhneš nás chudáky pod ni a my se utopíme.“

„Ty chceš, abych vás zabil?“

„Tleskám tvému rychlému chápání, obře. Další duše se budou tlačit ve tvém stínu, Tebloré – tak to přece vy vidíte, ne? Zabij mě, a já budu se ctít kráčet ve tvém stínu.“

„Mě milosrdenství nezajímá, muži z nížin.“

„A co trofeje?“

„Nedosáhnu na tebe, abych si mohl vzít trofeje.“

„Jak dobře v tomhle šeru vidíš? Slyšel jsem, že Teblorové –“

„Dost na to, abych viděl, že máš pravou ruku zařatou v pěst. Co v ní držíš?“

„Zub. Právě mi vypadl. Třetí od chvíle, co mě sem přikovali.“

„Hod' mi ho.“

„Zkusím to. Bojím se, že jsem trochu... unavený. Připravený?“

„Házej.“

Muž zvedl třesoucí se ruku.

Zub letěl vysoko a stranou, ale Karsa švihl rukou, až napjal řetěz, a zub chytil ve vzduchu. Pozorně si ho prohlédl a zabručel: „Je zkažený.“

„Proto mi nejspíš vypadl. Tak co? Zvaž ještě tohle. Namočíš tak celou kládu a dřevo by potom mělo ještě víc změkhnout. Teda ne že bys něco dělal.“

Karsa pomalu kývl. „Líbíš se mi, muži z nížin.“

„Dobrý. Teď mě utop.“

„Utopím.“

Karsa sklouzl dolů a postavil se. Byl po kolena zabořený v ohavné břečce a čerstvé rány na kotnících ho pálily.

„Viděl jsem je, když tě nesli dolů, obře,“ pokračoval muž. „Žádný Sunyd není tak velký jako ty.“

„Sundydové jsou z Teblorů nejmenší.“

„Musí v sobě mít nějakou krev z nížin, řekl bych.“

„Opravdu padli hodně hluboko.“ Karsa strčil ruce pod kládu.

„Děkuju ti, Teblore.“

Karsa kládu nazdvihl, otočil a znovu položil. Supěl. „Nebude to rychlé, muži z nížin, a za to se ti omlouvám.“

„Chápu to. Nespěchej. Biltar už sklouzl dolů a Alrute je zřejmě na řadě teď. Vedeš si dobře.“

Karsa znovu kládu zvedl a pootočil o polovinu. Z druhé strany se ozvalo šplouchání a chroptění.

Zafunění. „Už to skoro je, Teblore. Já jsem poslední. Ještě jednou – převalím se dolů, aby mě ta kláda přimáčkla.“

„Pak tě to rozdrtí, neutopíš se.“

„V tomhle blátě? Jen se neboj, Teblore. Ucítm její váhu, ale nebude to moc bolet.“

„Lžeš.“

„No a co? Nezáleží na prostředcích, ale na účelu.“

„Na všem záleží,“ namítl Karsa a znovu se připravil. „Tentokrát ji otočím úplně, muži z nížin. Bude to snazší, když jsou teď mé řetězy kratší. Jsi připravený?“

„Ještě chvíli, prosím,“ vybreptl muž.

Karsa zvedl kládu a z té námahy jen zachrčel.

„Změnil jsem názor –“

„Já ne.“ Karsa kládu otočil a pustil.

Divoké zmítání na druhém konci, řetězy létající vzduchem, zoufalý kašel. Karsa překvapeně vzhlédl. Umazaná postava sebou házela, plivala a kopala.

Karsa se pomalu posadil a čekal, až se muž vzpamatuje. Chvilí se z druhého konce klády ozývalo jen lapání po dechu. „Podařilo se ti proklouznout spodem. Jsem ohromen, muži z nížin. Zřejmě nakonec nejsi zbabělec. Nevěřil jsem, že mezi dětmi mohou být i takoví jako ty.“

„Čirá odvaha,“ zachrptěl muž. „To jsem celý já.“

„Čí byl ten zub?“

„Alruteho. Ne, už s tím, prosím, netoč.“

„Mrzí mě to, muži z nížin, ale musím teď kládu obrátit na druhou stranu, aby byla tak jako na začátku.“

„Proklínám tvou šibeniční logiku, Teblore.“

„Jakže se jmenuješ?“

„Torvald Nom, i když pro své malazský nepřátele jsem Obuch.“

„Jak to přijde, že mluvíš jazykem Sunydů?“

„Ve skutečnosti je to starý jazyk obchodníků. Než se z nich stali lovci hlav, byli tihle Nathiové obchodníci. Oni a Sunydoté spolu obchodovali k vzájemný spokojenosti. Pravdou je, že váš jazyk je tomu nathijskému dost blízký.“

„Vojáci mluvili hatmatilkou.“

„Přirozeně, jsou to vojáci.“ Odmlka. „Aha, tenhle vtip jsi zřejmě nepochopil. Budiž. Ti vojáci byli nejspíš Malažani.“

„Rozhodl jsem se, že tito Malažané jsou mí nepřátelé.“

„Tak to máme něco společného, Teblore.“

„Nemáme společného nic než tuto kládu, muži z nížin.“

„Jak chceš. I když tě musím v jedné věci opravit. Jakkoliv jsou Malažani hnusní, Nathiové dneska nejsou o nic lepší. Mezi nížinami nenajdeš žádný spojence, Teblore, tím si můžeš být jistý.“

„Ty jsi Nathi?“

„Ne. Já jsem Darún. Z jednoho města daleko na jihu. Rod Nomů je velký a některý jeho rodiny jsou skoro bohaté. Vlastně máme jednoho Noma v darúdzhistánský radě. Nikdy jsem se s ním nepotkal. Žel, moje rodina je spíš, ehm, chudší. Proto jsem tolik cestoval a dal se na dráhu zločinu –“

„Moc mluvíš, Torvalde Nome. Nyní jsem připraven kládu znovu otočit.“

„Hrome, doufal jsem, že na to zapomeneš.“

Železná tyč byla už v polovině klády a z plochého konce zbyla beztvará hrudka. Karsa nedokázal potlačit bolest a třes v nohou, i když odpočíval stále déle. Větší rány v hrudi a v zádech, způsobené dřevěným odštěpkem, se mu znovu otevřely a do propocných šatů se mu vsakovala další krev. Kůži a maso na kotnících měl na cáry.

Torvald podlehl vyčerpání chvíli poté, co se kláda vrátila do původní pozice, a ze spánku sténal, zatímco se Karsa dřel dál. Chvíli odpočíval opřený o jílový svah a jediným zvukem bylo jeho lapání po dechu podtrhované tiššími, mělčími nádechy z druhého konce klády.

Nahoře zazněly kroky, nejdřív z jednoho směru, pak z druhého, a utichly.

Karsa se znovu zvedl a zatočila se mu hlava.

„Odpočívej dál, Teblore.“

„Na to není čas, Torvalde Nome –“

„Ale je. Ten otrokář, který tě teď vlastní, se tu ještě chvíli zdrží, aby mohl se svými otroky cestovat v doprovodu malazských vojáků. Les bláznů a Žlutá marka se přímo hemží bandity, na což cítím jistou majetnickou pýchu, protože to já dal tu prašivou sebranku zbojníků a hrdlořežů dohromady. Už by mi taky přišli na pomoc, nebýt těch Malažanů.“

„Zabiju otrokáře,“ prohlásil Karsa.

„Na něj si dej pozor, obře. Silgar není příjemný chlap a je zvyklý zacházet s válečnický jako ty –“

„Já jsem Uryd, ne Sunyd.“

„Pořád to opakuješ a já nepochybuju, že jsi zlejší – rozhodně jsi větší. Já jenom říkám, aby sis na Silgara dával pozor.“

Karsa se postavil nad kládu.

„Máš spoustu času, Teblor. Nemá smysl se osvobodit, když nebudeš moct chodit. Tohle není prvně, co jsem v řetězech, a mluvím ze zkušenosti. V klidu počkej, a příležitost se naskytne, pokud dřív neumřeš.“

„Nebo se neutopíš.“

„Dobrý postřeh. Ano, pochopil jsem, cos myslel, když jsi mluvil o odvaze. Přiznávám se ke chvílce slabosti.“

„Víš, jak dlouho už tu jsi přikovaný?“

„Na zemi ještě ležel sníh a led na jezeře právě pukal.“

Karsa se pomalu zadíval na stěží viditelnou hubenou postavu na druhém konci klády. „Torvalde Nome, ani člověk z nížin by neměl být nucen takhle trpět.“

Muž se drnčivě zasmál. „A ty *nás* nazýváš dětma. Vy Teblorové sekáte lidi, jako byste byli kati, ale mezi mými lidmi se poprava považuje za milosrdný skutek. Pro průměrného odsouzeného lumpa je prodloužený mučení mnohem pravděpodobnější. Nathiové z utrpení udělali hotový umění – musí to být těma studenýma zimama. V každém případě, kdyby si tě nevyžádal Silgar – a ve městě nebyli malazský vojáci – místní by ti teď stahovali řemeny z těla. Pak by tě strčili do bedny, abys měl čas se uzdravit. Vědí, že tvůj druh netrpí na infekce, což znamená, že vás můžou nechat trpět pořádně dlouho. Podle mýho je teď tam venku spousta zklamaných lidí.“

Karsa znovu popadl kládu. Přerušily ho hlasy shora a těžké dusání, jako kdyby dorazil asi tucet bosých chodců, a na dřevěné

podlaze skladiště zařinčely vlečené řetězy. Karsa se opřel o stěnu příkopu.

Padací dveře se zvedly. Dítě v čele s lucernou v ruce, pak Sunydové – nazí, až na hrubě tkanou krátkou suknici – začali pomalu sestupovat. Byli spojení řetězem, který byl upevněn k okovu, jež měl každý na levém kotníku. Muž z nížin s lucernou šel po chodníčku mezi oběma příkopy. Sunydové, celkem jedenáct, šest mužů a pět žen, jej následovali. Klopili hlavy, žádný se Karsovi nepodíval do chladných očí.

Na pokyn dítěte, jež se zastavilo čtyři dlouhé kroky od Karsy, se Sunydové otočili a sklouzli do svého příkopu. Objevili se další tři lidé z nížin, slezli k nim dolů a na druhý kotník každému Teblorovi připevnili pevně zapuštěný okov. Sunydové se nevzpírali.

Za chvíli už byli lidé z nížin zase nahoře a mířili ke schodům. Padací dveře zaskřípaly v závěsech a s prásknutím se zavřely. Přítmím se nesl zvřený prach.

„Takže to je pravda. Uryd.“ Hlas mluvil šeptem.

Karsa ohrnul ret. „Byl to snad hlas Teblora? Ne, to nemohl být. Teblorové se nestávají otroky. Teblorové by raději zemřeli, než by poklekli před někým z nížin.“

„Uryd... v řetězech. Jako my ostatní –“

„Jako Sunydové? Kteří nechali ty ohavné děti přijít blíž a dát jim na nohy řetězy? Ne. Já jsem vězeň, ale žádná pouta mě nadlouho nezadrží. Sunydům je třeba připomenout, co to je být Teblorem.“

Mezi Sunydy zazněl nový hlas, ženský hlas. „Viděli jsme mrtvé narovnané na zemi před táborem lovců. Viděli jsme vozy plné mrtvých Malažanů. Lidé ve městě pláčou. A přece se povídá, že jste byli jenom tři –“

„Dva, ne tři. Náš druh Delum Thord byl zraněn na hlavě a jeho myšlení ho opustilo. Běhal se psy. Kdyby bylo jeho myšlení v pořádku a v rukou třímal krvomeč –“

Sunydové začali mumlat a s bázní vyslovovali *krvomeč*.

Karsa se zamračil. „Co je tohle za bláznovství? Copak Sunydové zapomněli na všechny staré obyčeje Teblorů?“

Žena si povzddechla. „Zapomněli? Ano, už dávno. Naše vlastní děti mizely za nocí na jih do nížin, dychtily po prokletých mincích lidí z nížin – kouscích kovu, kolem kterých se zřejmě točí celý život. Zle byly zneužity naše děti – některé se vrátily do našich

údolí jako zvědové pro lovce. Tajné háje krvodřeviny byly vypáleny, naši koně pobiti. Zrada vlastních dětí, Uryde, to zlomilo Sunydy.“

„Vaše děti měly být zahubeny,“ opáčil Karsa. „Srdce vašich válečníků byla příliš měkká. Pokrevní příbuzenství končí, je-li dokonána zrada. Ty děti přestaly být Sunydy. Já je zabiju místo vás.“

„Měl bys potíže je najít, Uryde. Jsou rozprášené, mnoho z nich padlo, mnoho je prodáno do nevoľnictví, aby splatily své dluhy. A některé se vydaly daleko do velkých měst Nathilogu a Genabaris. Náš kmen už není více.“

První Sunyd, jenž promluvil, dodal: „Kromě toho, Uryde, jsi v řetězech. Teď je z tebe majetek mistra Silgara, kterému neutekl jediný otrok. Už nikdy zabýjet nebudeš. Nikdy. A přinutí tě pokleknout, stejně jako nás. Tvá slova jsou prázdná.“

Karsa se znovu rozkročil na kládě. Tentokrát popadl řetězy a obtočil si je kolem zápěstí, kolikrát to jen šlo. A vzepřel se proti nim. Svaly se mu napínaly, nohama tlačil na kládu a narovnával se. Zaprašťelo to a pak něco prasklo. Karsa odletěl na jílový svah a řetězy udeřily do hlíny kolem něj. Zamrkal, jak se mu do očí dostal pot, a zadíval se na kládu. Kmen byl po celé délce rozštípnutý.

Z druhého konce se ozvalo syknutí a řinčení uvolněných řetězů. „Mistr Kápě mě vem, Karso Orlongu,“ zašeptal Torvald, „ty opravdu nesnášíš urážky, co?“

I když už nebyl přikovaný ke kládě, řetězy, jež měl Karsa na zápěstích a kotnících, byly stále upevněné k železným tyčím. Válečník si odvinul řetězy z otlučených, krvácejících předloktí a chopil se jedné tyče. Položil řetěz z nohou na kládu, zarazil rovný konec tyče do jednoho oka a oběma rukama zakroutil.

„Co se stalo?“ chtěl vědět jeden Sunyd. „Co to bylo za zvuk?“

„Urydovi praskla páteř,“ opáčil první mluvčí.

Torvald se chladně zasmál. „Pán zřejmě zatlačil pro tebe, Ganale.“

„Jak to myslíš, Nome?“

Oko prasklo a kus železa odletěl a zaryl se do hliněné stěny naproti. Karsa řetěz vytáhl z okovů na nohou. Pak se pustil do řetězu, jež měl na ruku. Další rupnutí. Uvolnil si ruce.

„Co se děje?“

Třetí prasknutí, když odlomil řetěz ze železné tyče, kterou

používal – té nepoškozené, s plochým koncem nedotčeným, s ostrými hranami. Karsa vylezl z příkopu.

„Kde je ten Ganal?“ zavrčel.

Kromě jednoho se všichni Sunydové ležící v druhém příkopu schoulili.

„Já jsem Ganal,“ představil se válečník, který se nepohnul. „Nakonec to nebyla zlomená páteř. Nuže dobrá, válečníku, zabij mě za má pochybovačná slova.“

„To udělám.“ Karsa přešel po chodníku a zvedl železnou tyč.

„Jestli to uděláš,“ vyhrkl Torvald, „ostatní nejspíš začnou křičet.“

Karsa zaváhal.

Ganal se na něj usmál. „Jestli mě ušetříš, nikdo nevyvolá poplach, Uryde. Je noc, do svítání pořád zbývá nejméně jedno zvonění. Podaří se ti uprchnout –“

„A vás za vaše mlčení potrestají,“ podotkl Karsa.

„Ne. My jsme všichni spali.“

Ozvala se žena. „Přiveď Urydy, všechny. Až zabijete každého v tomto městě, můžete soudit nás Sunydy, jak bude vaším právem.“

Karsa váhal, než kývl. „Ganale, dávám ti tvůj další bídný život. Ale vrátím se a budu si tě pamatovat.“

„O tom nepochybuji, Uryde,“ odpověděl Ganal. „Teď už ne.“

„Karso,“ promluvil Torvald. „Možná jsem z nížin, a tak –“

„Osvobodím tě, dítě,“ slíbil Uryd a obrátil se. „Prokázal jsi velkou odvalu.“ Sklouzl dolů k muži. „Na chůzi jsi příliš hubený,“ poznamenal. „Nedokážeš běžet. Ještě pořád chceš, abych tě propustil?“

„Hubený? Neztratil jsem víc než půl kamene, Karso Orlongu. Dokážu utíkat.“

„Prve jsi mluvil dost slabě –“

„Kvůli soucitu.“

„Ty chceš soucit od Uryda?“

Muž přihloupě pokrčil hubenými rameny. „Stálo to za pokus.“ Karsa roztáhl řetěz.

Torvald si uvolnil paže. „Beru tě ochraňuj, mládenče.“

„Nech si své bohy z nížin pro sebe.“

„Samozřejmě. Omlouvám se. Cokoliv řekneš.“

Torvald se vyškrábal nahoru. Na chodníčku se zastavil. „Co ty padací dveře, Karso Orlongu?“

„Co s nimi?“ zavrčel válečník, vylezl nahoru a prošel kolem Torvalda.

Ten se Karsovi poklonil a půvabně mávl vychrtlou rukou. „Jen mě veď.“

Karsa se zastavil na prvním schodě a ohlédl se na dítě. „Jsem vojevůdce,“ zabručel. „Ty chceš, abych tě vedl, muži z nížin?“

V druhém příkopu promluvil Ganal. „Dej si pozor, jak odpovíš, Darúne. U Teblorů nejsou žádná planá slova.“

„No, ehm, bylo to jen pozvání. Abys šel po schodech první –“ Karsa znovu vykročil.

Pod padacími dveřmi se zastavil a prohlížel si okraje. Vzpomněl si, že po zamčení se ještě spouští železná petlice. Karsa zarazil plochý konec tyče pod petlici, jak nejhloběji to šlo, a začal páčit. Dal do toho všechnu svou sílu. Něco prasklo a padací dveře nepatrně nadskočily. Karsa se o ně opřel plecemi a narovnal se. Panty zavrzaly. Válečník ztuhl a chvíli čekal, než pokračoval, tentokrát pomaleji.

Když vystrčil hlavu z otvoru, uviděl na druhém konci skladiště slabou záři lucerny a v ní u malého stolku seděli tři lidé z nížin. Nebyli to vojáci – Karsa je už viděl ve společnosti otrokáře Silgara. Na stole tlumeně zachřestily kostky. Podle Karsy bylo pozoruhodné, že neslyšeli vrzání pantů. Pak zachytil nový zvuk – sborové skřípění a sténání a vytí větru zvenčí. Od jezera se blížila bouře a do severní stěny skladiště již bušil déšť.

„Urugale,“ šeptl Karsa, „děkuji ti. A teď buď svědkem...“

Válečník jednou rukou držel padací dveře a potichu vyklouzl z díry. Posunul se tak daleko, aby se ven dostal i Torvald, a pak dveře zase pomalu spustil. Posunkem Torvaldovi přikázal, aby zůstal, kde je, na což muž kývl hlavou. Karsa opatrně přendal tyč do pravé ruky a vydal se za světlem.

Jen jeden ze tří strážných ho mohl koutkem oka zahlédnout, jenomže se cele soustředil na kostky kutálející se po stole před ním. Druzí dva seděli zády do místnosti.

Karsa se držel při zemi, dokud nebyl na tři kroky od stolu, pak se tichounce zvedl. Zaútočil a vodorovně švihl tyčí, jež se srazila nejdřív s jednou nechráněnou hlavou, pak s druhou. Třetí strážný na něj zíral s otevřenou pusou. Karsa levačkou popadl zakrvácený konec tyče a vrazil ho muži z nížin do hrdla. Ten sletěl ze židle, narazil na dveře skladiště a sesul se jako hromádka neštěstí.

Karsa položil tyč na stůl, dřepł si k jedné z obětí a začal jí sundávat opasek s mečem.

Došel k němu Torvald. „Noční můra mistra Kápě,“ zamumlal, „to jsi, Uryde.“

„Vezmi si zbraň,“ vybídl jej Karsa a přesunul se k druhé mrtvole.

„Vezmu. A teď, kam utečeme, Karso? Budou čekat, že půjdeme na severozápad, odkud jsi přišel. Co nejrychleji pojedou k průsmyku. Mám přátele –“

„Já nehodlám utíkat,“ zavrčel vojevůdce a přehodil si oba opasky s meči přes rameno. Dlouhé meče vypadaly na jeho zádech maličké. Karsa znovu popadl železnou tyč. Obrátil se a zjistil, že na něj Torvald jen civí v němém úžasu. „Utíkej ke svým přátelům, muži z nížin. Této noci dostatečně rozptýlím pozornost, aby se ti podařilo uniknout. Dnes v noci pomstím Bairota Gilda a Deluma Thorda.“

„Nečekej ode mě, že pomstím *tvou* smrt, Karso. Je to šílenství – už jsi dokázal nemožné. Poručím tě tahající Paní a odejdu, dokud můžu. Pro případ, že jsi zapomněl, je tohle město plné vojáků.“

„Jenom jdi, dítě.“

Torvald zaváhal a rozhodil rukama. „Budiž. Za svůj život ti, Karso Orlongu, děkuju. Rodina Nomů bude tvý jméno vzpomínat v modlitbách.“

„Počkám padesát úderů srdce.“

Torvald bez dalšího slova zamířil k posuvným dveřím skladiště. Závora nebyla spuštěná a menší petlice držela dveře volně v rámu. Torvald dveře odsunul natolik, aby mohl rychle vyhlédnout, pootevřel je o něco víc a vyklouzl ven.

Karsa poslouchal, jak jeho bosé nohy čvachtají v blátě někde nalevo. Usoudil, že nebude čekat tak dlouho, jak slíbil. I když byla kvůli bouři pořádná tma, ráno se rychle blížilo.

Teblor odtáhl dveře a vyšel ven. Ulička užší než hlavní ulice, dřevěné budovy naproti nezřetelné za clonou hustého deště. Dvacet kroků napravo svítilo v okně prvního poschodí domu na vedlejším nároží kalné světýlko.

Chtěl svůj krvomeč, ale neměl tušení, kde by mohl být. Bez něj mu postačí jakákoliv teblorská zbraň. A on věděl, kde by nějakou mohl najít. Zavřel za sebou dveře, vydal se doprava a zamířil k jezeru. Vítr mu vháněl dešťové kapky do obličeje a voda uvolňovala zaschlou krev a bláto. Když se rozběhl k volnému prosto-

ru, kde tábořili lovci hlav, cáry z jeho kožené košile ho plácaly do těla.

Někteří přežili. Z Karsovy strany to bylo opomenutí, které nyní napraví. A v chýších těch dětí s chladnými očima budou teblorské trofeje. Zbraně. Zbroj. Chýše a chatrče padlých už byly vyrabované, dveře byly otevřené a všude se válelo smetí. Karsa upřel oči na rákosovou chatrč, v níž očividně stále někdo byl, a vydal se blíž.

Minul malá dvířka a opřel se ramenem přímo do stěny. Rákosový panel se vyvrátil a Karsa skočil dovnitř. Na palandě vlevo od něj někdo zavrčel a nějaký muž se posadil. Železná tyč zasvířtěla. Stěny ohodila krev a úlomky kostí. Muž se zase zhroutil na palandu.

V jediné malé místnosti bylo plno sunydských předmětů, většinou ale nebyly k ničemu: amulety, opasky a tretky. Našel však dva sunydské lovecké nože, v pochvě ze dřeva potaženého jelenicí vyšívanou korálky. Jeho pozornost upoutal nízký oltářík. Podle malé hliněné sošky patřil nějakému bohu z nížin. Soška zobrazovala kance stojícího na zadních nohách. Teblor ho srazil na podlahu a rozdupl. Zůstaly jen střepy.

Vyšel ven a zamířil k vedlejší obydlené chajdě. Vítr nad jezerem vyl a o oblázkovou pláž narážely bělohřívé vlny. Obloha byla stále zatažená a deště neustával.

Celkem tu bylo sedm chatrčí a v šesté – poté, co zabil dva muže propletené pod kůží šedého medvěda na palandě – našel starý sunydský krvomeč a téměř úplnou sadu zbroje, jež byla sice ve stylu, jaký Karsa jaktěživ neviděl, ale bezpochyby byla teblorského původu, vzhledem k velikosti a značkám vypáleným do dřevěných plátů. Teprve když si ji připínal, uvědomil si, že šedé, omšelé dřevo je krvodřevo – vybělené staletými zanedbáváním.

V sedmé chalupě našel malou nádobu s krevolejem. Nedbal na čas, zbroj si sundal a do vyhladovělého dřeva pečlivě vtíral čpící mast. Zbytkem utišil žízeň meče. Políbil lesklou čepel a okusil hořký olej. Účinek se dostavil okamžitě. Srdce se mu rozbušilo a svaly mu projel oheň. Hlavu měl plnou chtíče a vzteku.

Vyběhl ven, a když se zadíval na městečko před sebou, viděl rudě. Vyкроčil, i když už necítil nohy, a oči upíral na bronzem obité dveře velkého domu z trámů. Dveře vyrazil a vstoupil do nízké chodby za prahem. Nahoře někdo křičel. Karsa se na podestě ocitl tvář v tvář širokoplecímu, holohlavému dítěti. Za ním